

**ERZURUM'DA KADIN VE ERKEĞİN
ÇATIŞAN ROL MODELLERİ VE ŞİDDET**

Ebru DURA

**Yüksek Lisans Tezi
Sosyoloji Anabilim Dalı
Prof. Dr. Yıldız AKPOLAT**

2017

Her Hakkı Saklıdır

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SOSYOLOJİ ANABİLİM DALI**

Ebru DURA

**ERZURUM'DA KADIN VE ERKEĞİN ÇATIŞAN ROL
MODELLERİ VE ŞİDDET**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**TEZ YÖNETİCİSİ
Prof. Dr. Yıldız AKPOLAT**

ERZURUM-2017

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ BEYAN FORMU

29/03/2017

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

BİLDİRİM

Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Uygulama Esaslarının ilgili maddelerine göre hazırlamış olduğum “ERZURUM’DA KADIN VE ERKEĞİN ÇATIŞAN ROL MODELLERİ VE ŞİDDET” adlı tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kâğıt ve elektronik kopyalarının Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Uygulama Esaslarının ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

- ☐ Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- ☐ Tezim/Raporum sadece Atatürk Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- ☐ Tezimin/Raporumun yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

29.03.2017

Ebru DURA

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

TEZ KABUL TUTANAĞI

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Prof. Dr. Yıldız AKPOLAT danışmanlığında, Ebru DURA tarafından hazırlanan bu çalışma 29/03/2017 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından. SOSYOLOJİ Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Prof. Dr. Yıldız AKPOLAT

İmza:

Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Kemal BAKIR

İmza:

Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. İsmail ÖZ

İmza:

Yukarıdaki imzalar adı geçen öğretim üyelerine aittir. / /

Prof. Dr. Mehmet TÖRENEK

Enstitü Müdürü

F-85/01/21.10.2016

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	IV
ABSTRACT	V
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	VI
ÇİZELGELER DİZİNİ	VII
ŞEKİLLER DİZİNİ	IX
ÖNSÖZ.....	XII
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE METDOLOJİ

1.1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	5
1.1.1. Şiddet.....	5
1.1.1.1. Fiziksel Şiddet.....	5
1.1.1.2. Cinsel Şiddet.....	5
1.1.1.3. Sözel Şiddet	5
1.1.2. Evlenme/Evlilik.....	6
1.1.3. Aile	6
1.1.4. Sekülerleşme	6
1.1.5. Modernlik	7
1.1.6. Postmodernlik.....	7
1.1.7. Laiklik	8
1.2. TOPLUMSAL DEĞİŞİM SÜRECİNDE SİYASAL, SOSYAL VE	
KÜLTÜREL ALANLARDA KADIN	8
1.2.1. Toplum İçerisinde Kadının Öğrenilmiş Çaresizliği	8
1.2.2. Kadın ve Kamusal Alan	8
1.2.3. Toplumsal Cinsiyet Rol ve Beklentiler: Kadın	10
1.2.4. Kadın ve Erkek İlişkilerinde Biyolojik Yapının Nüfuzu	13
1.2.5. Toplumun Nesnesi Olarak İnsan: Erkek Egemenliği/İtaat Ettirilen Kadın	15
1.2.6. Batılı Fikir Akımları Dolayımında Yozlaşan Türk Aile Kültürü	17
1.2.7. Din ve Kadın Olmak	19
1.2.8. Göstergelerde Kadın İmajı ve Anlamları	20

1.2.9. Modernleşme Sürecinde Siyasal Olgu ve Değişimler: Kadın Üzerinden	22
1.2.10. Hammurabi Kanunları ve Kadın	27
1.2.11. İlimanlaştırıcı Bir Kurum Olarak “Din”	28
1.3. METEDOLOJİ.....	31
1.3.1. Araştırmanın Evreni Ve Örneklem.....	31
1.3.2. Gereçler	32
1.3.2.1. Araştırma Code’larının Tanımlaması	32
1.3.2.1.1. Şiddet	32
1.3.2.1.1.1. Sözel Şiddet	32
1.3.2.1.1.2. Fiziksel Şiddet.....	32
1.3.2.1.1.3. Cinsel Şiddet.....	33
1.3.2.1.2. Şiddetin Sebebi	33
1.3.2.1.3. Sonuç	33
1.3.2.1.4. Psikolojik Tepkiler.....	33
1.3.2.1.5. Diğer “Node” lar.....	33
1.3.2.2. NVIVO Nitel Veri Analiz Bağlamında Kullanılan Analizler.....	33
1.3.2.2.1. Queries	33
1.3.2.2.2. Matrix Coding Query.....	34
1.3.2.2.3. Model	34
1.3.2.2.4. Coding Query.....	34
1.3.2.2.5. Maksatlı Örneklem	34
1.4. ARAŞTIRMANIN HİPOTEZLERİ.....	35

İKİNCİ BÖLÜM

UYGULAMA

2.1. VERİLERİN İSTATİSTİKSEL ÇÖZÜMLEMESİ	36
2.1.1. “Parent” Kategorilerin Altında Tanımlanan “Child” Kodlarını Gösteren “Model Analiz” Şekilleri.....	37
2.1.2. Clusther “Node” lar ve “Source” ler Arası Anlamlılık İlişkisi Üzerine Nitel Veri Analizi Tabloları	40
2.1.2.1. “NODE” lar Arası “word similarity” Anlamlılık İlişkisi Tabloları.....	40
2.1.2.2. “SOUCE” ler Arası “word similarity” Anlamlılık İlişkisi Tabloları.....	55

2.1.3. Group Query Nitel Veri Analiz Şekilleri	57
2.1.3.1. Group Query Bağımsız Değişkenler Nitel Veri Analizleri.....	57
2.1.3.2. Group Query Diğer “Node”lar Nitel Veri Analizleri.....	59
2.1.3.3. Group Query Psikolojik Tepkiler Nitel Veri Analizleri	65
2.1.3.4. Group Query Sonuç Nitel Veri Analizleri	74
2.1.3.5. Group Query Şiddet Nitel Veri Analizleri	79
2.1.3.5.1. Group Query Fiziksel Şiddet Nitel Veri Analizleri	79
2.1.3.5.2. Group Query Cinsel Şiddet Nitel Veri Analizleri.....	80
2.1.3.5.3. Group Query Sözel Şiddet Nitel Veri Analizleri.....	80
2.1.3.6. Group Query Şiddetin Sebebi Nitel Veri Analizleri.....	81
2.1.4. Word Frequency Nitel Veri Analiz Tabloları	86
2.1.5. Chart Nitel Veri Analizleri	92
2.1.5.1. Chart Nitel Veri Analizi: Bağımsız Değişken Frekans Şekilleri	92
2.1.5.2. Cinsiyet Ve Tüm “Node” ların Biribiri İle Anlamlılık İlişkisi Veri Analiz Tabloları.....	93
2.1.5.3. Medeni Hal ve Tüm “Node” ların Biribiri ile Anlamlılık İlişkisi Veri Analiz Tabloları.....	99
2.1.5.4. Eğitim ve Tüm “Node” Ların Biribiri ile Anlamlılık İlişkisi Veri Analiz Tabloları.....	106
2.1.5.5. Yaş ve Tüm “Node”ların Biribiri ile Anlamlılık İlişkisi Veri Analiz Tabloları.....	114
2.2. HİPOTEZLERİN SINANMASI	125
2.2.1. Çalışmanın Sınırlılıkları	130
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	131
KAYNAKÇA	134
EKLER1.....	139
Ek 1: Görüşme Formu	139
ÖZGEÇMİŞ.....	140

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ
ERZURUM'DA KADIN VE ERKEĞİN ÇATIŞAN ROL MODELLERİ VE
ŞİDDET

Ebru DURA

Tez Danışmanı: Prof. Dr.Yıldız AKPOLAT

2017, 156 sayfa

Jüri: Prof. Dr. Yıldız AKPOLAT

Yrd. Doç. Dr. Kemal BAKIR

Yrd. Doç. Dr. İsmail ÖZ

Bu tezin amacı, geleneksel Türk toplum yapısından modern Türk toplum yapısına geçiş süreci içinde yaşanan sosyal, kültürel ve ekonomik alandaki değişimler ve bu değişimler doğrultusunda toplumun en küçük yapı birimi olan ailede meydana gelen olumlu/olumsuz pratiksel dönüşümler çerçevesinde aile içerisindeki '*kadın*', yine bu değişen toplum yapısının sonucu olarak düşünülen '*kadına şiddet*' konusu ile ilgili değerlendirmelere yer verilmiştir. Uygulama bölümünde ise gerek erkeklerin gerekse kadınların bu konuyla ilgili bakış açıları kendi yaşamış oldukları sorunlar penceresinden yüz yüze görüşme yöntemi ile durum değerlendirmeleri alınmıştır. Örneklem sayısı birebir şiddete maruz kalan ve şiddet uygulayan 17 kadın ve 4 erkek ile görüşme yapılarak belirlenmiştir. Veriler NVIVO 9 nitel analiz programında değerlendirilmiştir.

Sonuç olarak, geleneksel toplum yapısından modern toplum yapısına geçiş süreci içinde, Türk toplum yapısının mayasını oluşturan '*muhafazakârlık*' ile tam olarak örtüşmeyen Batı kültürünün getirmiş olduğu yenilikler, çeşitli kırılmaları da beraberinde getirmiştir. Bu durumun en net nüfuz ettiği kurum aile ve bu aile içerisinde tüm göstergeleri üzerinde taşıyan kadın, asıl sorunsal yaşayan olgu ve kişilerdir. Bu kayıp değerler ve kırılmalar, beraberinde '*şiddet*' olgusunu ortaya çıkarmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kadın, Şiddet, Aile, Geleneksellik, Modernlik, Feminizm

ABSTRACT**CONFLICTING ROLE MODELS OF WOMEN AND MEN AND VIOLENCE IN
ERZURUM****Ebru DURA****Advisor: Prof. Dr.YıldızAkpolat****2017, 156 Pages****Jury: Prof. Dr. Yıldız AKPOLAT****Assist. Prof. Dr. Kemal BAKIR****Assist. Prof. Dr. İsmail ÖZ**

The aim of this thesis is to examine the changes in the social, cultural and economic environment in the process of transition from the traditional Turkish society to the modern Turkish society structure and the '*female*' in the family within the framework of the positive / negative practical transformations that take place in the family, The evaluation of the '*violence of women*', which is thought to be the result of the changing society structure, was given. In the section of the application, the situation evaluations were taken by face to face interviews of men and women. The number of samples was determined by interviewing 17 women and 4 men who were exposed to violence and were subjected to violence. The data was evaluated in the NVIVO 9 qualitative analysis program.

As a result, the innovations brought by Western cultures which do not exactly coincide with the '*conservatism*', which constituted the period of the Turkish society structure within the process of transition from the traditional society to the modern society structure, brought with it various breaks. The institution that this situation penetrates most clearly is the family and the women carrying all the representations within this family are the ones and people who live with the main problem. These missing values and breaks have led to the emergence of '*violence*'.

Keywords: Women, Violence, Family, Tradition, Modernity, Feminism

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

Çev.	: Çeviren
DİB	: Diyanet İşleri Başkanlığı
KSGM	: Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü
md.	: madde
s.s.	: sayfa sayısı
TDK	: Türk Dil Kurumu
vb.	: ve benzeri
vd.	: ve diğerleri
Yay.	: Yayınları

ÇİZELGELER DİZİNİ

Tablo 2.1. Word Similarity Şiddet Kategorileri Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	40
Tablo 2.2. Word Similarity Şiddetin Sebebi Kategorileri Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	41
Tablo 2.3. Word Similarity Sonuç Kategorileri Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	41
Tablo 2.4. Word Similarity Psikolojik Tepkiler Kategorileri Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	43
Tablo 2.5. Word Similarity “”Tüm “NODE” Kategorileri Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	44
Tablo 2.6. “SOURCE” ler Arası “coding similarity” Anlamlılık İlişkisi	55
Tablo 2.7. Tüm “Node” lar Arasında Word Frequency Nitel Veri Analizi/Kelime Bulutu	86
Tablo 2.8. Tüm “Source” ler Arasında Word Frequency Nitel Veri Analizi/Kelime Bulutu	87
Tablo 2.9. Şiddet Kategorisi İçerisinde Yapılan Word Frequency Nitel Veri Analizi/Kelime Bulutu	88
Tablo 2.10. Şiddetin Sebebi Kategorisi İçerisinde Yapılan Word Frequency Nitel Veri Analizi/Kelime Bulutu	89
Tablo 2.11. Sonuç Kategorisi İçerisinde Yapılan Word Frequency Nitel Veri Analizi/Kelime Bulutu	90
Tablo 2.12. Kızlık Zarı ve Cinsel Şiddet Kategorileri İçerisinde Yapılan Word Frequency Nitel Veri Analizi/Kelime Bulutu	91
Tablo 2.13. Cinsiyetler ve Fiziksel Şiddet Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	93
Tablo 2.14. Cinsiyetler ve Sözel Şiddet Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	94
Tablo 2.15. Cinsiyetler ve Cinsel Şiddet Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	94
Tablo 2.16. Cinsiyetler ve Şiddetin Sebebi Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	95
Tablo 2.17. Cinsiyetler ve Sonuç Kategorisi Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	96
Tablo 2.18. Cinsiyetler ve Psikolojik Tepkiler Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	97
Tablo 2.19. Cinsiyetler ve Diğer “Node”lar Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	98
Tablo 2.20. Medeni Hal ve Sözel Şiddet Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	99
Tablo 2.21. Medeni Hal ve Fiziksel Şiddet Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	99
Tablo 2.22. Medeni Hal ve Cinsel Şiddet Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	100

Tablo 2.23. Medeni Hal ve Şiddetin Sebebi Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	101
Tablo 2.24. Medeni Hal ve Sonuç Kategorisi Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	102
Tablo 2.25. Medeni Hal ve Psikolojik Tepkiler Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	103
Tablo 2.26. Medeni Hal ve Diğer “NODE” lar Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	104
Tablo 2.27. Eğitim ve Fiziksel Şiddet Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	106
Tablo 2.28. Eğitim ve Sözel Şiddet Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	106
Tablo 2.29. Eğitim ve Cinsel Şiddet Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	107
Tablo 2.30. Eğitim ve Şiddetin Sebebi Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	108
Tablo 2.31. Eğitim ve Sonuç Kategorisi Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	109
Tablo 2.32. Eğitim ve Psikolojik Tepkiler Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	110
Tablo 2.33. Eğitim ve Diğer “NODE” lar Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	112
Tablo 2.34. Yaş ve Fiziksel Şiddet Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	114
Tablo 2.35. Yaş ve Cinsel Şiddet Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	115
Tablo 2.36. Yaş ve Sözel Şiddet Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	116
Tablo 2.37. Yaş ve Şiddetin Sebebi Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	117
Tablo 2.38. Yaş ve Sonuç Kategorisi Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	118
Tablo 2.39. Yaş ve Psikolojik Tepkiler Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	120
Tablo 2.40. Yaş ve Diğer “NODE”lar Arasındaki Anlamlılık İlişkisi	122

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 2.1. Şiddet Kategorisine Bağlı Alt Başlıklar	37
Şekil 2.2. Fiziksel Şiddet Kategorisinin Alt Başlıkları	37
Şekil 2.3. Cinsel Şiddet Kategorisinin Alt Başlıkları	38
Şekil 2.4. Sözel Şiddet Kategorisinin Alt Başlıkları	38
Şekil 2.5. Şiddetin Sebebi Kategorisinin Alt Başlıkları	39
Şekil 2.6. Sonuç Kategorisinin Alt Başlıkları	39
Şekil 2.7. Psikolojik Tepkiler Kategorisinin Alt Başlıkları	40
Şekil 2.8. Yaş ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	57
Şekil 2.9. Medeni Hal ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	58
Şekil 2.10. Cinsiyet ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları.....	58
Şekil 2.11. Eğitim ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	59
Şekil 2.12. “Diğer Node”lar ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	59
Şekil 2.13. “Aşkanlık Olma Hali” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	60
Şekil 2.14. “ Anne Oğul İlişkisi” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	60
Şekil 2.15. “Evlenen Kız Geri İstenmiyor” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	61
Şekil 2.16. “Evlensin İyi Olur İnşallah” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	61
Şekil 2.17. “Geleneksel Rollere Uymama” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	62
Şekil 2.18. “Kötü Alışkanlıklar” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları ...	62
Şekil 2.19. “Özgüven Eksikliği” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları ...	63
Şekil 2.20. “Sapkınlık Derecesinde Bağlılık” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	63
Şekil 2.21. “Taraflar Arasında Anlaşmazlık” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	64
Şekil 2.22. “Vefa” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	64
Şekil 2.23. “Psikolojik Tepkiler” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları ..	65
Şekil 2.24. “Affetmek” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	65
Şekil 2.25. “Bıkkınlık” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	66
Şekil 2.26. “Çaresizlik” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	66

Şekil 2.27. “Çocuk Psikolojisi” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	67
Şekil 2.28. “Dayanamıyordum.” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları ...	67
Şekil 2.29. “Dini Anamlara Sığınma” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	68
Şekil 2.30. “Güven Sorunu” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	68
Şekil 2.31. “Her Şeye Doyma” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	69
Şekil 2.32. “İntihar” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	69
Şekil 2.33. “Mecburiyet” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	70
Şekil 2.34. “Öldürmek İsteği” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	70
Şekil 2.35. “Pişmanlık” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	71
Şekil 2.36. “Sinirlenmek Kriz Anı” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	71
Şekil 2.37. “Susma” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	72
Şekil 2.38. “Şoka Girme” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	72
Şekil 2.39. “Umutsuzluk” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	73
Şekil 2.40. “Vazgeçme” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	73
Şekil 2.41. “Sonuç” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	74
Şekil 2.42. “Ayrılmak” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	74
Şekil 2.43. “Boşanmak” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	75
Şekil 2.44. “Çocuğa Sığınma” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	75
Şekil 2.45. “Evi Terketmek” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	76
Şekil 2.46. “Görmemezlikten Gelme” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	76
Şekil 2.47. “Gözün Dışarıda Olması” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	77
Şekil 2.48. “Halinden Memnun” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları ...	77
Şekil 2.49. “Kabullenme” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	78
Şekil 2.50. “Katlanma” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	78
Şekil 2.51. “Uzaklaştırma Kararı” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları .	79
Şekil 2.52. “Fiziksel” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	79
Şekil 2.53. “Cinsel Şiddet” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	80
Şekil 2.54. “Sözel Şiddet” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	80

Şekil 2.55. “Şiddetin Sebebi” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	81
Şekil 2.56. “Aile/Kayınvalide” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	81
Şekil 2.57. “Aldatma” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	82
Şekil 2.58. “Ekonomik Sorunlar” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları ..	82
Şekil 2.59. “Eşler Arasında Uyumsuzluk” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	83
Şekil 2.60. “Geleneksel Normlar” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynaklar ..	83
Şekil 2.61. “Namus” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	84
Şekil 2.62. “Sorumluluk” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	84
Şekil 2.63. “Sorunlu Davranışlar” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları ..	85
Şekil 2.64. “Üçüncü Şahıslar” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları	85
Şekil 2.65. Yaş Frekans Tablosu	92
Şekil 2.66. Eğitim Frekans Tablosu	92
Şekil 2.67. Cinsiyet Frekans Tablosu	92
Şekil 2.68. Medeni Hal Frekans Tablosu.....	93

ÖNSÖZ

Türkiye Cumhuriyeti, temeli Osmanlı Devleti'ne dayanan bir toplum yapısından gelmektedir. Osmanlı'nın duraklama dönemi sürecinde, Batı'da yaşanan sanayileşme ve beraberinde gelen Fransız Devrimi ile birlikte asıl değişme başlamıştır. E.P.Thompson'ın "*İngiliz İşçi Sınıfının Oluşumu*" adlı kitabında bahsettiği üzere, İngiliz işçi sınıfının doğuşu ve asıl olarak İngiltere'de ortaya çıkması muhtemel görülen devrimin '*dinin*' bir tampon olarak kullanılması sonucu engellenmesi, tıpkı bizde geleneksel yapıdan modern sürece geçme aşamasında yaşanacak kırılmaların ve patlamaların ılımanlaştırılması adına Mübeccel Kıray'ın da bahsettiği üzere '*Tampon Kurumlar*' yaklaşımı ile aynı duruma açıklık getirmektedir. Bu doğrultuda bizde soyut olarak '*din ve kaderci anlayış*' somut olarak ise köyden kente yaşanan göçün bir sonucu olarak ortaya çıkan '*gecekondulaşma*' Türk toplum yapısında tampon kurum görevi üstlenmiştir. Toplum yapısındaki bu çalkalanmalar araştırmamız doğrultusunda bize şunu göstermektedir: Cumhuriyet ile birlikte verilen bazı hak ve hürriyetler ile geleneksel toplum paralelinde gelişen toplumsal cinsiyet rolleri arasında kalan kadın, bu süreci olumsuz sonuçlar ile idame ettirmektedir. Demokrasi, Aydınlanma'nın çocuğudur. Aydınlanma da eleştirel çağın doruk noktasıdır. Yani dogmacı doğruların hatır saymadan eleştirilmesi (Shyegan, 2012: 36). Türk toplumu bu manada bir Aydınlanma çağı geçirmemiştir. Türk toplumu, hak ve yasalarını kendisi oluşturmamıştır. Dolayısıyla dışarıdan edinilmiş bir kazanım, kendi değerlerinden çıkmamış, yapay bir tablo ile örtüşmemiştir. Uygulama sürecinde de bu tür sancıların ortaya çıkması doğal bir sonuçtur. Ve kadın bu süreci yaşarken hem edinilmiş haklar hem de toplumsal cinsiyet rolleri arasında kalmıştır. Bu da beraberinde öncelikli olarak aile kurumunda çözümleri, kadın-erkek ilişkilerindeki bozulmaları, devamı olarak bozuk yapıda yetiştirilen eksik çocukları ve bu bağlamda sayılabilecek daha birçok sorunsalı beraberinde getirmiştir. Çünkü her ne kadar ikinci planda görünüyorsa da toplumun asıl bireyleri kadınlardır ve birçok olay ve olgu onların çevresinde şekillenir.

Yaşanılan problemler çerçevesine bekâr kız çocuklarının yaşamış olduğu cinsel şiddeti de dâhil edebiliriz. Toplumsal değer ve normlar, bireyi baskılamakta ve karşı cinsle yaşamış olduğu duygular doğrultusunda yanlış kararlar vermesine sebep olmaktadır. Birçok sorunlu birey önceki hayatında aldığı kararların ışığında bu tür bir hayatı seçtiğini ifade etmektedir. Araştırmamız bağlamında çıkan sonuçlar da çaresizlik,

umutsuzluk, mecburiyet, susma, katlanma gibi psikolojik tepkilerin nedenini vermektedir.

Erkekler, kadınlar tarafından yaşamış oldukları şiddeti daha farklı tanımlamaktadır. Erkekler, kadının toplumsal cinsiyet rollerini gerçekleştirememesi üzerinden ifade vermektedir. ‘Kadınlık yapamamak’, ‘üretken olmayan kadın’, ‘temiz olmayan kadın’, ‘iyi anne olmayan kadın’ şeklinde ifadeler sıralanırken aslında erkeğin kendi egosunu gerçekleştiremediği için kadını suçladığı görülmektedir. Üslubunda ifade güçlüğü yaşayan kadın, sesini yükselttiği zaman kocanın gözündeki doğru kadın karakterinden -naif kadın- çıkmaktadır. Kadın, naif olmalıdır. Naif olan kadın erkeğine ihtiyacı olan kadındır. Yalnız başına hayatını devam ettiremeyeceği ‘*sana ihtiyacım var*’ ifadesinin kadınıdır. İstedikini bulamayan eşler, zamanla yıpranmakta ve yerini araştırmamız içerisinde de belirttiğimiz eşler arasında yaşanan fiziksel, sözel ve cinsel şiddet türlerine bırakmaktadır.

Türk toplum yapısı yaşamakta olduğu modernleşme süreci ile birlikte yeni bir kimlik kazanmak yolundadır. Bu süreç sabit bir süreç değildir. Sürecin temel argümanı olan ‘*aile*’ ve bu kurumu oluşturan bireyler ise kadın ve erkektir. Kadın, toplumların nesnel anlam göstergesidir. Dolayısı ile yaşanan süreçten en çok etkilenen kadınlar olmaktadır.

Çalışmama bilgi ve tecrübeleriyle katkılarda bulunan danışman hocam sayın Prof. Dr. Yıldız AKPOLAT’a kıymetli vakitlerini ayırdıkları için teşekkürlerimi arz ederim.

GİRİŞ

Aile içerisinde kadınlara karşı uygulanan şiddet, toplumsal bağlamda düşünülen bir olay olarak değer yargıları ve toplumun nesnesi olarak yetişen bireylerin, gerek psikolojik gerekse fizyolojik olarak etkilendiği inançlar doğrultusunda ortaya çıkmaktadır. Kadına yönelik şiddet, bu anlamda yalnızca Türk toplum yapısına özgü olmamakla birlikte uluslararası bir sorun olarak ele alınmaktadır. Bunun yanı sıra kadına yönelik uygulanan şiddet, erkek dünyasında meşrulaştırıcı araçlar kullanılarak bir kabullendirilişin çerçevesini oluşturmaktadır. Fiziksel şiddet, cinsel şiddet ve sözel şiddet kadının dış dünya ile kurduğu sosyal ilişkilerinin bozulmasına paralel olarak ruhsal problemlerinin de ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. Gelecek nesilleri yetiştirecek kız çocuklarının büyüdüğü bu aileler, şiddeti gelenekselleştirmektedir. Şiddetin kabullenebilirliğinin ve olabilirliğinin penceresini açan süreç bireyin yetiştiği ailede başlar.

Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu tarafından 1993 yılında kabul edilmiş olan *‘Kadına Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılması Bildirgesi’*nde kadına yönelik şiddet, *“İster kamusal isterse özel yaşamda meydana gelsin, kadınlara fiziksel, cinsel veya psikolojik zarar veya ıstırap veren veya verebilecek olan cinsiyete dayalı bir eylem, uygulama ya da bu tür eylemlerle tehdit etme, zorlama veya keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma”* şeklinde tanımlanmaktadır (United Nations, 1993: Aktaran; Ergöçmen, Üner & Yiğit, 2009:19).

Kadına yönelik şiddet olaylarının gerek son yıllarda artması gerek gün yüzüne çıktığı kabul edilecek olursa yükselen sesler toplum içinde farkındalık bilincinin doğmasına zemin hazırlamıştır. Bu seslerin yükselişine ortam hazırlayan önemli etmenlerden bazıları da Cumhuriyet dönemi ile birlikte kadın hak ve hürriyetinin iyileştirilmesine yönelik gerçekleştirilen inkılâplardır. Bu inkılâplar kadınlarda benlik bilincinin oluşmasına ve kadının özsaygısını kazanmasına kaynak olmuştur. Çıkarılan bu anlam toplumsal bağlamda değerlendirme sürecine girdiğinde hem *‘aile’* kurumunun parçalanmasına sebebiyet veren süreç hem de insan hakları ile ilgili yasalar içerisinde olması gereken mecburi koşullar olarak değerlendirilmektedir. Her ne kadar devlet yapısı aileyi bir arada tutmaya çalışan yasalar paralelinde çalışıyor olsa da kişiye zarar verici noktalar da koruyucu kimliğini ön plana çıkarmaktadır. Bu noktada özellikle

1980’li yıllarda kamuoyunda kadınları korumaya yönelik kurumsal işlemler yapılandırılmaya başlanmış ve bu kurumsal işlemler gelişme göstererek günümüzde aktif bir şekilde eklemlenerek artmaya devam etmektedir. 1987’de Devlet Planlama Teşkilatı’nın Sosyal Planlama Genel Müdürlüğü, ‘*Kadına Yönelik Politikalar Danışma Kurulu*’nu, 1990’da ‘*Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü*’nün (KSGM) kurulması, 2001’de ‘*kadın-erkek eşitliği*’ ilkesi ve 2004’te alınan kararlar ile bu ilkenin güçlendirilmesi, 2004’ de ‘*KSGM Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun*’, 2006’da kadınlara ve çocuklara yönelik şiddetin ortadan kaldırılması için alınması gereken önlemler ve sorumlu olacak kuruluşların belirlendiği Başbakanlık Genelgesi ve 2006-2007’de ‘*Aile İçi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı*’nın (2007-2010) oluşturulması bu anlamda yapılan kurumsal çalışmalar arasında yer almaktadır.

Araştırmanın temel perspektifi modernleşme sürecinde Türk toplum yapısında meydana gelen gelişmeler ve değişmelerin bir sonucu olarak ortaya çıkan ‘*aile*’ kurumu içerisindeki çözümler ve bu çözümler ışığında ‘*kadın*’ ve ‘*kadına yönelik şiddet*’ olgusunu değerlendirmektir. Engels, aile kavramının kökenine inerek ‘*kandaş aile*’, ‘*ortaklaşa aile*’, ‘*iki başlı aile*’ ve ‘*tek eşli aile*’ olarak ailenin gelişimini dört farklı tipte tanımlamıştır. Bunlar içerisinde günümüzdeki aile yapısı modelini temsil eden aile tek eşli aile yapılaşmasıdır. Babaları kesinlikle bilinen çocuklar yetiştirmek amacıyla, bu aile, erkek egemenliği üzerine kurulmuştur; babalığın kesinlikle bilinmesi gerekiyordu, çünkü bu çocuklar, dolaysız mirasçılar olarak, bir gün babalarının servetine sahip olacaklardır (Engels, 2012:74). Türk toplum yapısı ise geleneksel Türk toplum yapısından modern Türk toplum yapısına geçiş süreci içerisinde yaşadığı yapılanmalar veya bozulmalar dolayımın da bazı değişikliklere uğramıştır. Bu değişim mecburi bir dönüşümü gerekli kılmıştır. Bu mecburi dönüşüm, ulusal düzeyde bir geç kalınlık olmasının yanı sıra yanlış bir algılanışı da beraberinde getirmiştir. Görsel unsurlar üzerinde parlayan modernlik algısı, Türkiye’de modernleşme sürecini siyasallaştırmış ve zorlu, hantal bir süreç profiline sokmuştur. Karpat’a (2012:20) göre “*Toplum yabancı bir dine dayanan başka bir kültürün tehdidiyle karşılaşınca ister istemez tepki göster*”miştir.

Modernleşme, temelde Avrupa’nın iktisadi, askeri, siyasi gücüne karşı koymak ve bu sayede ülkenin siyasi hürriyetini, sosyal ve kültürel benliğini koruyarak devamlılığını sağlamak için başvurulmuş bir yoldur (Karpat, 2012:14-15). Yeni ile

eskinin bir arada kaynaşmasıyla modern anlamda bugünkü Türk milleti ortaya çıkmıştır (Karpas, 2012:103). Bir sentez sonucu oluşan bu toplum yapısı, zihinlerde bulanıklığı ve davranışsal sapmaları meydana getirmiştir. ‘Göç’ olgusu da Türkiye’nin toplumsal değişim sürecinde kimlik bozulmalarının yaşanmasında bir diğer temel faktördür. Çerçevesi belli olmayan bu kaos ortamı kimi zaman zirvede bir ‘Batılı’ kimi zaman ‘yerel halk’ kimliklerini karşımıza çıkarmıştır. Laiklik kavramının dinsizlik olarak tanımlandığı kalabalıklarda kadın bedeni üzerinden gidilen İslamiyet tanımlamaları erkek-kadın arasındaki çatışmaları doğurmuştur. ‘Kamuda Kadın’, ‘Yeni Muhafazakâr’, ‘Türban-Başörtüsü’, ‘Tesettür Giyim’ gibi başlıklar laiklik ve muhafazakârlık arasında sıkışan zümrelerin etiketleridir. Kadın konusu en çok bu anlamlarda çatışma yaratmış ve evdeki iffetli kadın profili dışarıda itibarsız, dinsiz başlığını önüne alarak tanımlanmıştır. Dışarıya penceresi açılan kadın aynı zamanda bu oksijeni bilinçli almayı başaramamış, bocalamış ve gerek aile içerisindeki aksaklıklar gerek toplumsal cinsiyet rolünü gerçekleştirememesi hem aile içerisinde hem de eşler/çiftler arasında şiddetin ortaya çıkmasına sebep olmuştur.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Aile kavramı tarihsel süreçte toplumlar içerisinde hem anamlanan hem de toplumları anlamlandıran bir olgudur. ‘Kadın’ ise toplumun kültürel değer yargılarını, biyolojik yapısı üzerinde anlamlandırdığı ve bir gösterge olarak toplum tarafından kullanılan objedir. Dolayısıyla toplum içerisinde oluşula gelen değişim ve dönüşümlerin en büyük sancısı, anlamlar dünyası atfedilen kadın vücudunda yaşanmaktadır. Cumhuriyet ile birlikte gelen yenileşme hareketleri ve toplumdaki değişimler doğrudan aile hayatında da etkisini göstermiştir.

Bu araştırmada amaçlanan nokta geleneksel Türk toplum yapısından modern Türk toplum yapısına geçiş süreci içerisinde ‘kadın’ ve değişim sürecinin nesnesi olan bu kadına yönelik aile içerisinde uygulanan şiddet olgusunun ortaya çıkarılmasıdır. Neden ve sonuçlar üzerinden açıklayıcı bir anlatım yöntemi kullanılarak kadına yönelik yaşanan şiddet olaylarına, toplumun daha fazla sağduyulu yaklaşması amaçlanmaktadır.

Araştırma da şiddetin tanımlaması, şiddete sebep olan etmenler, kişinin yaşamış olduğu travma ve sonrası psikolojik tepkileri ve bunun sonucu olarak nasıl kararlar

aldığı konusunda katılımcıya sorular yöneltilerek toplum yapısı içerisinde bu duruma neden olan kaynak sorunlar ortaya çıkarılmak istenmiştir.

Araştırmanın temel noktalarından biri de toplumun değer yargılarından biri olan ‘*namus*’ kavramı çerçevesinde ‘*kızlık zarı*’ konusu ve bu konunun genç kızları nelere sürüklediği ya da toplumsal bir yanlış uygulamanın insan hayatının sonuna kadar devam edecek hatalara nasıl sebebiyet verdiğini ortaya çıkarmaktır.

Araştırma örneklemini seçilirken şiddet yaşamamış kadınlara sorular yönlendirmektense, birebir şiddete maruz kalmış kadınlar katılımcı olarak seçilmiştir. Görüşme sırasında anlatılanlar doğrudan aktarılmıştır. Anlamlılık açısından kaynak sağlaması için erkekler ile de görüşme yapılmıştır. Bundan dolayı bu araştırma bize aynı zamanda olaylara farklı pencereden bakma olanağı da sağlamaktadır.

Aile yapısı içerisindeki bozulmaları ve bozulmalara sebep etmenleri ortaya çıkarmak amacıyla Türkiye tarihi ile ilgili konulara da yer verilmiştir. Türkiye tarihi ile ilgili araştırma yaparken, Türk toplum yapısının geçirmiş olduğu buhranları açıklayabilmek için Batılı toplumlarda Sanayi Devrimi, İngiliz işçi sınıfının ortaya çıkışı ve Fransız Devrimi konularının Osmanlı’dan başlayarak Türk toplum yapısında neden ve nasıl nüfuz ettiği ele alınmıştır.

Kadını daha anlamlı bir şekilde anlayabilmek ve açıklayabilmek için ‘*kadın*’ bir imge olarak sanatta, dinde, tarihte ve geleneksel norm ve değerler içerisinde araştırılmıştır.

Bu araştırmaya eğilmemin sebeplerinden biri de etrafımda gördüğüm yaşı, medeni hali, eğitimi ne olursa olsun her iki insandan birinin konuşma esnasında dahi olsa ufak bir şiddet olayına maruz kaldığına dair söylemlerinin olması ve medya da görülen ‘*kadın mağduriyeti*’ konusudur.

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE METODOLOJİ

1.1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1.1. Şiddet

İnsana fiziksel ve ruhsal zarar veren her eylem, şiddet olarak değerlendirilmektedir (Ünsal, 1997). Türk Dil Kurumu'nun Türkçe Sözlük (2005)'te yaptığı şiddet kelimesinin açıklamaları arasında bir anlamı *“bir hareketin, bir gücün derecesi, yeğînlilik, sertlik”* olarak verilirken diğer bir anlamı ise *“karşıt görüşte olanlara, inandırma veya uzlaştırma yerine kaba kuvvet kullanma”* olarak verilmektedir (Aktaran: Büyükgök, 2007: 1)

Eşler arası şiddet, işevuruk tanımlamanın yapılması güç bir kavram olmakla birlikte dünya çapında; kültürün, coğrafyanın, dinin, sosyal ve ekonomik sınırların ötesinde bir problemdir. Dünya Sağlık Örgütü'nün 2002'de düzenlediği toplantıda eşler arası şiddet; tüm sosyal, ekonomik ve kültürel gruplarda ortaya çıkan; bir eşin diğerine fiziksel, cinsel veya psikolojik yönden zarar vermesi olarak tanımlanmıştır (Baig. ark., 2006; Aktaran: Büyükgök, 2007: 1). Araştırma içerisinde şiddet türleri fiziksel, sözel ve cinsel şiddet olmak üzere üç başlık altında incelenmiştir.

1.1.1.1. Fiziksek Şiddet

Vurma, tokat atma, boğazını sıkma, dövme, acı verici veya alçaltıcı şekilde cinsel ilişkiye zorlama fiziksel şiddet olarak sınıflandırılmaktadır (Kenney, 2006; Aktaran: Büyükgök, 2007: 2). Fiziksel şiddet kaba kuvvetin bir korkutma, sindirme ve yaptırım aracı olarak kullanılmasıdır (Dişçigil, 2003; Aktaran: Büyükgök, 2007: 2).

1.1.1.2. Cinsel Şiddet

Eşi, istenmeyen cinsel yakınlıklara zorlamak; ters ilişki, cinselliği bir cezalandırma yöntemi olarak kullanmak, eşin rızası olmadan zor kullanarak cinsel ilişki başlatmak gibi davranışlar cinsel şiddet örnekleridir (Büyükgök, 2007: 3).

1.1.1.3. Sözel Şiddet

Küçük düşürme, alay etme, ekonomik bağımlılık, sömürü, izolasyon ya da

istismardan bağımsızlaşmasını sağlayacak şekilde ekonomik özgürlük kazanmasına izin vermeme, arkadaşlardan ve aileden izolasyon gibi tüm davranışlar psikolojik şiddete dahildir (Kenney, 2006; Aktaran: Büyükgök, 2007: 3). Kimi kaynaklar da sözel şiddet, '*psikolojik şiddet*' olarak tanımlanmaktadır.

1.1.2. Evlenme/Evlilik

Hukuksal açıdan evlenme ya da evlilik kavramı, formal bir nitelik taşır. Türk Medeni Yasasına göre evlenme, "*tam ve sürekli hayat ortaklığı yapmak üzere, cinsiyetleri ayrı iki kişinin hukuken makbul ve geçerli bir şekilde birleşmesidir*" (Akıntürk, 1988: 200; Aktaran: Akyüz, 2008: 103).

Karşı cinsten iki kişinin varlığı, sürekliliği olan ortak bir yaşam arzusu ve istenci, hukuksal anlamda bir sözleşmenin bulunması, iyi ve kötü günlerin birlikte yaşamaya talip olunması, eşlerin statülerine uygun bir rol sergilemeye hazır bulunmaları, gelenekle ilgili ortak ideal ve tasavvurların taşınması, psikolojik doyum ve cinsel zevkin tatmin edilmesi, ortak bir güç oluşumuna yönelik eğilimlerin varlığı ve dışarıya karşı eşlerin birbirlerini koruyucu nitelikte tavır takınmaları gibi öge, motif ve ölçütler, evlilik olgusunun tanımlanmasında kullanılır temel belirleyiciler olarak kullanılmaktadır (Akyüz, 2008: 105).

1.1.3. Aile

Aile, akrabalık bağlarıyla doğrudan birbirine bağlanmış olan ve yetişkin üyelerin çocuklarının bakımından sorumlu olduğu bir grup insandan oluşur. Akrabalık bağları ya evlilik yoluyla ya da kan bağları yoluyla (anneler, babalar, çocuklar, büyükanne ve büyükbabalar gibi) oluşturulmuş olan bağlantılardır. Bu anlatıma göre aile ya evlilik ya da akrabalık ilişkisiyle oluşan bir grup biçimidir. Evlilik ilişkisiyle oluşan bir aile, evlenen iki insanla birlikte daha geniş olarak eşlerin akrabalarını da yeni bir birliğe bağlar. Anneler, babalar, kız ve erkek kardeşler, hatta diğer akrabalar da evlilik yoluyla eşin de akrabası olurlar (Giddens, 2000: 148; Aktaran: Akyüz, 2008: 108).

1.1.4. Sekülerleşme

Latince '*seaculum*' sözcüğünden türetilmiştir. Yunanca'daki '*aeon*' sözcüğünün Latince tercümesi olan '*seaculum*' sözcüğü de '*zaman*' ve '*mekân*' çağrışımlarını birlikte

veren bir anlama sahiptir. Zaman, şimdi ve hazır oluşu; mekân ise dünyada ve dünyevî oluşu anlatır (Kirman, 2010: 123).

Bu anlam da sekülerleşme, Max Weber'in toplumun rasyonelleşme kavramıyla ifade etmeye çalıştığı olgunun bir ölçüsü olarak kullanılmaktadır. Weber'e göre sekülerleşme, '*dünyanın büyüden arınması*' anlamına gelir. Dünyanın arınması, temizlenmesi ise, kurtuluş aracı olarak rasyonelliğin artışına paralel olarak büyüün dışarıda bırakılması demektir (Weber, 1985: 93; Aktaran: Kirman, 2010: 126).

Sekülerleşme, çeşitli tarihsel, toplumsal ve düşünsel süreçlerin eşliğinde başlangıçta Avrupa'da deneyimlenen, ancak modernleşme sürecinin etkisiyle yeryüzü ekseninde yaygınlık gösteren bir '*kutsal'dan kopuş*' durumunun ifadesidir (Akgül, 2012: 195).

1.1.5. Modernlik

Öncelikle Batı Avrupa'da deneyimlenen ve zamanla yeryüzü ölçeğinde yaygınlaşan ve genelleşen modernlik düşüncesi, *ancien regime* olarak tanımlanan geleneksel bilgi, değer dünyasını, doğal ve toplumsal yapıları değiştirmeyi, dönüştürmeyi amaçlayan aydınların inşa ettiği bir süreçtir (Akgül, 2012: 182).

Sanayileşme veya endüstriyel kalkınma yanında, aynı zamanda kentleşme, büyü ve dinin gerilemesi (sekülerleşme), insan düşünce ve eylemlerinin ileri derecede akılcılaşması (rasyonelleşme), siyasal ve toplumsal örgütlenmenin düzenlenmesi (bürokrasi), gittikçe yaygınlaşan demokratikleşme, azalan sosyal mesafe ve farklılıklar, bireyselleşme, iletişim araçları ve teknolojisindeki gelişmeler sürece eşlik etmektedir (Akgül, 2012: 184).

1.1.6. Postmodernlik

Postmodernistler bugünün geçmişten, modernin modern öncesinden üstün olduğu tezini sorgulayarak, Avrupa merkezci yaklaşım ve evrimci bakış açılarını yadsırlar. Modern rasyonel organizasyonlara yönelik postmodern meydan okumalar çeşitli alanlarda gözlemlenebilir. Örneğin postmodern sanat işlevsel olandan çok, estetik olanı vurgular. Mimarideki yansıısıyla bu anlayış, modernist, verimli, pragmatik kitle ve mekan şemasını terk ederek, bunun yerine '*insanlara kendilerini nasıl hissediyorlarsa öyle görünen binalar*', yani yabancılaşmayı, kaygıyı, kaosu yansıtan binalar sunar. Buna göre görünüş

ve imge, pratik ve verimli olandan daha önceliklidir (Akgül, 2012: 206-207).

1.1.7. Laiklik

Laiklik sözlükte; “Devlet ile din işlerinin ayrılığı devletin, din ve vicdan özgürlüğünün gerçekleşmesi bakımından yansız olması” olarak tanımlamaktadır (Komisyon, 2005: 1295; Aktaran: Eren, 2016: 619-620). Türkiye, din ile ilişkilerini yasal zeminde nasıl sürdüreceğini açıkça anayasasına koyarak (Madde 2), devlet yapısının ‘laik’ olduğunu belirten ender ülkelerden biridir.

Türkiye’de devletin, örgütsel yapısı içerisinde dinî, hizmetler için anayasal bir kurum olarak Diyanet İşleri Başkanlığı’na yer vermesi, laikliği prensipte kabul etmiş devletler açısından istisnâ bir durum oluşturmaktadır. 1982 Anayasası’nın ilgili maddesi şöyledir: “MADDE 136: Genel idare içinde yer alan Diyanet İşleri Başkanlığı, lâiklik ilkesi doğrultusunda, bütün siyasî görüş ve düşünişlerin dışında kalarak ve milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi amaç edinerek, özel kanununda gösterilen görevleri yerine getirir” (Eren, 2012: 624-625).

1.2. TOPLUMSAL DEĞİŞİM SÜRECİNDE SİYASAL, SOSYAL VE KÜLTÜREL ALANLARDA KADIN

1.2.1. Toplum İçerisinde Kadının Öğrenilmiş Çaresizliği

Kadınların şiddet içeren bir evliliği sürdürebilmelerinin veya ona geri dönebilmelerinin nedenlerinden biri de barınma alternatifinin bulunmayışdır (Connell, 1998: 33). Kadın her ne kadar ev içerisinde şiddet görüyor olsa da ne baba evine dönebilmekte ne de eşinin yanında kalabilmektedir. Bu tür davranışsal sorunsalların varlığını gösteren birçok atasözü ve deyimimiz bulunmaktadır. ‘Gelinlik ile çıktığın eve kefen ile dönebilirsin’ ifadesi bu anlamda verilebilecek en yaygın örnektir.

1.2.2. Kadın ve Kamusal Alan

Fransız Devrimi’nin hemen sonrasında, uzun süredir yer altında olan bin yıllıkçı akım beklenmedik bir güçle açığa çıkmıştır. Gerçek Bin yıllıkçı için, şimdiki zaman, daha önce içe yönelik olanı aniden dışa vurduğu, dış dünyayı kontrolüne alarak dönüştürdüğü kopuş olmaktadır (Manheim, 2003: 193; Aktaran: Thompson, 2012: 86-87). Bu süreden sonra uyuyan bu bin yıllıkçı akım hak ve hürriyet talep edecektir. Bu kopuş ezilen sınıfın

zincirlerini kırmasıdır. Fransız Devrimi bu anlamda evrensel bir nitelik taşımaktadır. Türkiye’de, Fransız Devrimi’nin yansımalarının beraberinde ileride atılacak adımlardan biri de kadının kamusal alanda görünürlüğü ve bu görünürlük sahasında onu bu ortamda tutacak yasa ve oluşumların zemininin hazırlanmasıdır.

Kadının geleneksel toplum yapısında sosyal ilişkilerinin meşru olduğu mekânlar, hamamlar ve türbelerdir. Bu mekanların tarihi nitelikleri Doğu’yla genelleyerek özdeşleştirilse de İslam şehrinin değişmez bir prototip olduğu önermesiyle taban tabana zıttır. Evliya ziyaretlerinin ve kamusal yıkanma alanlarının ortak Akdenizli geçmişleri, bu mekânları Doğu’ya özgü olmaktan çıkarıp, onları kadınların kamusal faaliyetlerinin dışı vurulduğu ortak alanlar olma özelliklerinin altını çizer (Işın ve Üstündağ, 2008; Aktaran: Akşit, 2010: 180).

Çalışan kadınların kendi sendikalarını kurma girişimi, erkeklerin sendikalaşması sırasında karşılaşmadıkları engellere takılmıştır. Bu durumun yanı sıra Connell’in (1998:54-55) de bahsettiği üzere, kadınların genellikle hizmetçilik, gıda ve giyim sektörlerinde istihdam edildiği; özel ücretli iş tipleriyle ve kendi evlerinde çalışmaları eşleri ve öteki akrabalarınca üzerlerine yüklenen taleplerle bağlantılı olmuştur. Türk toplum yapısının dini imgelemleri ile batılı fikir dünyasının modern kadın profilinin iş sahasında görünürlüğü çapraz düşmektedir. Dolayısıyla kadın, Türk modern toplum yapısının emekleme döneminde kamusal alanda yer edinmeye çalışırken bazı engellere takılmıştır. Bu süreçte kadın üzerinden emek sömürgeciliği yapılmış ve kadınlar düşük ücretli ağır işlerde çalıştırılmıştır. Kadınların ezilmesi, yönetici sınıfa hizmet etmektedir. Yani kapitalizmin bu bir oyunudur. Kadınların kurtuluş mücadelesi için çıktığı yolda aslında düşük ücret ile çalışmaları yüksek zümreye daha fazla kar sağlamaktadır. Bu nedenle kapitalizmi besleyen unsurlar hiçbir zaman bu eşitsizliklere bir son yazmayacaktır. Sonuç olarak Marksizm feminizmi desteklemez (Durudoğan, 2010: 70).

Geleneksel toplum yapısından modern toplumsal yapıya geçiş sürecinde kadının en çok çatışma yaşadığı konulardan biri de ‘anne’ olarak kadın ve kamusal alandaki kadın konularıdır. Türkiye’de son dönemlerde kadının çalışma hayatında iş olanaklarını iyileştirmek, iş ilişkilerini kolaylaştırmak için anayasada bazı maddelere yer verilmiştir. Anneye süt izni, doğum izni ve bu süreçlerde maaşının 3/2’sini alma hakkı verilmiştir. Kadınlara ilk kez sağlanan dul aylıkları ve annelik yardımları etrafında karmaşık bir

hizmet ve yardım ağı 20.yüzyıl içinde ortaya çıkmıştır: Bebek sağlık merkezleri, kadın sağlık merkezleri, çalışmak zorunda olanlara ayrılan annelik yardımları, vergi iadeleri v.b. yenilikler (Connell, 1998: 180). 20.yüzyıldan sonra kadınlar için toplum içerisindeki kadının yeri konusunda, toplumsal normlar ve devlet yasaları doğrultusunda önemli gelişmeler olmuştur. 1980'lerin başında toplanmaya başlayan feminist '*bilinç yükseltme*' grupları ile başlayan, 1987 yılında toplumda da yankı bulan *Dayağa Karşı Kadın Dayanışması Kampanyası*'nın düzenlenmesi, bu kampanya çerçevesinde toplantı ve festivaller yapılması, kadına yönelik şiddete karşı '*Bağır, Herkes Duysun!*' başlıklı kitap, devam eden süreçte *Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı*'nın kurulmasının önünü açmıştır. *Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi*'nin, *İ.Ü.Kadın Sorunlarını Araştırma Merkezi*'nin, *Kadın Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü*'nün kurulması da bu süreçte kurumsallaşma dönemine gidildiğini gösteren örneklerdir (Cengiz, 2010: 125). Toplumsal yapı ve ilişki düzeninde ortaya çıkan bu genel değişim süreci, özellikle kan akrabalığını yücelten ataerkil (patriarkal) aile yapılaşmasını önemli ölçüde değiştirmiş, kadının yetki ve sorumluluklarını artıran bir yönetim düşüncesi doğurmuştur (Akyüz, 2008: 130).

O zamana dek kadınlar, erkekler tarafından tanımlanmıştır; ancak artık kadınlar da erkekleri tanımlamaya başlayacaklardır: "*Koca insanı kocadır. Eğer insanı kocaltmayıp geliştirseydi ona koca demez, gonca derlerdi*" (Çakır, 2010: 108). Türk aile yaşamında, çekirdek aile egemen bir konuma gelmiş, son yasal düzenlemelerle ailede kadın-erkek eşitliği ve yetkinin ortak paylaşımı kabul edilmiştir. Kadının iş yaşamına atılması, doğum oranını düşürmüştü, kent ailesinin nüfusu kırsal kesim ailesine oranla azalmış ve ortalama 5 kişiye inmiştir (Akyüz, 2008: 140).

1.2.3. Toplumsal Cinsiyet Rol ve Beklentiler: Kadın

"*Kişi şeyleri nasıl yaşayacağını öğrenmek veya keşfetmek için zaman ayırmak zorunda değildir. Bunları toplumda hazır olarak bulur. İşte bunu sağlayan kurumlar (kurumsallaştırmalar)dır*" (Aydın, 1997: 16; Aktaran: Akyüz, 2008: 46). Toplumsal cinsiyet rolleri bu işleyişin kuralları belirler. Bireyin anlam dünyası yaşadığı toplum tarafından farkında olmadan sosyalleştirilir. Toplumsal kural, değer ve bilgiler, doğal bir yaşayış içerisinde ve kılgın bir öğrenme süreci aracılığıyla gerçekleşirler (Akyüz, 2008: 46).

Aile bireylerinin üstlendiği rollerin oluşturduğu organizasyon, aile sistemi olarak değerlendirilmektedir. Bu aile sisteminin eşler bakımından gerçek ögeleri, alt ve üst sistemlerdeki bireylerin sergiledikleri davranış biçimleridir. Ailenin üstlendiği roller, akrabalıkta olduğu gibi, ebeveyn ile çocuklar arasındaki ilişkileri de düzenlemektedir. (Wössner, 1979: 184; Aktaran: Akyüz, 2008: 112).

Parsons'ın aile analizi, özellikle de '*dışavurumsal*' (expressive) ve '*araçsal*' (instrumental) roller arasındaki ayrımı, 1950'ler ve 1960'larda Amerikan toplum biliminin gösterdiği muhteşem büyümede yerini alan muhafazakar bir toplumsal cinsiyet sosyolojisinin temelini atmıştır. Bu sosyolojinin temaları da çekirdek ailenin gerekliliği, cinsel rollere kişisel uyum güçlükleri ve aileyi iyi durumda tutmaya yönelik müdahale teknikleridir. Aile ve cinsiyet rolünün bir bütün olarak ele alınmasıyla birlikte, sürdürülen araştırmaların çoğunun asıl odağı, eş ve anne olarak kadınlar (*kadın rolü*) olmuştur. Cinsiyet farklılığına ve toplumsal cinsiyetin derecelendirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmüş ve genellikle rol paradigmasının onaylanması için kullanılmıştır (Connell, 1998: 58).

Toplum içerisinde kadınlardan beklenen rollerin en başında üretkenliği gelmektedir. Bu üretkenliğin adı ise en temel de bir erkek çocuk dünyaya getirmektir. Bundan sebep bir çok kadın günümüzde hala aynı sebeplerden dolayı '*boşatılmakta*' ya da aldatılmaktadır. Bazı durumlar da ise kadın kendi iradesi ile başka bir kadını kabul etmektedir. Yaşlılıkta anne-babaya destek olması, ölümden sonra Tanrılara dua ederek ebeveynlerin ruhlarını beslemek ve de en önemlisi soyun devamlılığı açısından kadının erkek çocuk doğurması büyük önem taşımaktadır (Kozbe, 2013: 52).

Kadının insanlığı ile kadın olarak varlığı çelişmekte ve kadınlar bu çelişkiyi ya kadınlıklarını ya da insanlıklarını (özgürlüklerini) feda ederek çözmek zorunda kalmaktadırlar (Direk, 2010: 57).

Eski dönemlerde kadınlar toplumsal cinsiyet rollerini yerine getiremediği zaman ağır sonuçlar ile karşılaşmışlardır. Mezapotamya'da *Hammurabi Kanunları*'na göre "*Eğer kadın kendini ve evini gözetmezse ve sokağa düşkünse, evini dağıtıyor, kocasını küçük düşürüyorsa o kadını suya atacaklardır*" (Hammurabi Kanunları 143. madde) (Direk, 2013:55). Kadın her durumda itaatkar bir köle, erkek ise '*efendi*'dir. Aynı kanunlar kadına da bazı haklar tanımıştır: "*Eğer bir kadın kocasından nefret*

edip sen beni karılığa alamazsın derse, onun kayıtları bölgesinden incelenecek. Eğer o kadın (evine ve kendine) dikkatli ise (evini ve iffetini koruyorsa) ve kabahati yoksa ve kocası (evinden) çıkmaya düşkünse (evini ihmal edip, sokağa düşkünse), onu çok küçültüyorsa, o kadının kabahati yoktur, çeyizini alıp babasının evine gidecektir” (Hammurabi Kanunları 142. Madde) (Direk, 2013: 56). Hammurabi Kanunlarının bu anlamda kadını ve erkeği eşit değerlendiği gözükse dahi kadının bağlandığı nokta yine erkeğidir. Kadın varlığını erkek egemenliği başlıkları altında gösterebilmektedir.

Ardrey’e göre, egemen erkek, karısına ‘*efendilik*’ etmelidir. Dişiler, onun çevresinde salına salına dolaşır, erkeğin cinsel ilgisini çekme onuruna varmak umuduyla el-pençe-divan dururlar. Dişiler, bu erkek hayvanları sahip oldukları bölgesel ‘*mülk*’ miktarına göre değerlendirirler; daha fazla mülke sahip olan kahraman, cinsel açıdan en çekici olanıdır, koca kapma yarışını önemsiz bir dişi kazandığında, başına devlet kuşu konmuş sayılır, onurlanır. Küçük karga türünden bir dişinin normal kargayla olan ilişkisinden Ardrey şöyle söz etmektedir: “*Bacaksız bir küçük dişicik, bir saat içinde Başkanın karısı oluverdi*” (Aktaran: Reed, 2012: 81). Kadın topluluk içerisinde bir üretim ve tatmin aracı olarak görülmektedir. Aslında evlilik kurumunun cinsel dürtü ve bu dürtünün tatmin edilmesi doğrultusunda oluştuğunu öne süren görüşler, daha çok naturalist, hatta materyalist eğilimlere dayanmaktadır. Bunlara göre, aile ve evlilik kurumu cinsel işlevin sergilenmesi için oluşan bir yapılanmadır. Cinsel dürtü ana işlev olarak görüldüğünden aile içi ilişkilerde de ana eksen bu olacaktır. Üreme işlevi ise bu ana işlevin bir türevi olarak düşünülmelidir (Akyüz, 2001: 175; Aktaran: Akyüz, 2013: 118). “*Eğer bir adam bir kadınla evlenir, kadını ağır bir hastalık yakalarsa, ikinci biriyle evlenmeye karar verip evlenirse, ağır hastalığa tutulan karısını boşamayacaktır, (o kadın) yaptığı evde oturacaktır. Sağ kaldıkça ona bakacaktır*” (Hammurabi Kanunları 148. madde) (Kozbe, 2013: 56). Erkeğin bir başkasıyla evlenme sebebi, kadının toplumsal olarak üzerine yüklenmiş olan rolleri yerine getiremiyor olmasıdır. Bu rollerin başında cinsel tatmin, kadınlık, hoş görünme, ev içi işler sıralanabilir.

Kadın toplum içinde daima beklentiler silsilesi ile karşı karşıyadır. Toplumun yüklemiş olduğu roller ve normlar baskıyı doğurmaktadır. Aşırı baskı karşısında kadın boyun eğmeyi kabul etse dahi belli bir noktadan sonra bu durum kırılmaları ve sivrilmeleri getirmektedir. Kadın yalnızca manevi anlamda değil Cumhuriyet ile birlikte

girdiği kamusal alanda da sınırlandırmalar, baskı, kaos ve sıkıştırmalar ile karşı karşıyadır. Toplumsal kurumlarda belli bir mevzuat ve uygulanan rutin bir davranış biçimi yanında, bu konuda tavizsiz bir uygulamanın gerçekleştirilmesi, bireysel özgürlüğün kısıtlanmasına, kendiliğindenliğin zayıflamasına, bağımsız karar verme istencinin zedelenmesine ve sonuç olarak da bireylerin, itaat davranışına yönelmelerine neden olabilir. Böyle bir sonuç gerek bireylerin ve gerekse bütün olarak toplumun gelişmesine olumsuz bir biçimde etki edebilir (Wössner, 1979: 182; Aktaran: Akyüz, 2013: 44-45).

Kadınlar, toplumda aynı zamanda ılımanlaştırıcı bir görevi üstlenmektedir. Aile içinde kadın, her daim baba-oğul, baba-kız, kardeşler arası, baba ve diğer büyükler arasında onarıcı aynı zamanda aile içi ilişkileri düzenleyen, görülmeyen bir öznedir. Radcliffe-Brown'ın da yazdığı üzere *“Bütün barış görüşmeleri kadınlar aracılığıyla yapılırdı. Bir kümenin bir ya da iki kadını bir başka kümenin kadınlarıyla görüşmek ve geçmişi unutup dost olmaya hazır olup olmadıklarını anlamak üzere elçi gönderilirdi”* (Aktaran: Reed, 2012: 344).

Sosyalleşme sürecinde en temel kurum ailedir (Aktaran: Kirman, 2010: 243). Bu anlamda dikkate değer diğer hususlardan biri de kız çocukları ve bu kız çocuklarının büyüme ve gelişim sürecinde müdahil olduğu hayat ve yaşam standartlarının nasıl olduğudur. Bugünün küçük kız çocuğu yarının küçük kız çocuğunu yetiştiren “anne” olacaktır. Bir doğal dönüşüm süreci olan bu evrenin ilk halkasından son halkasına kadar her dönemi önemlidir. Ailenin her bireyinde, diğer aile bireyleri tarafından az ya da çok kontrol edildiği duygusunun yaşandığı söylenebilir. Bireydeki bu duygu, zaman zaman bireyin aşırı davranışlarına da neden olabilir. Fakat ebeveynin öğüt, teşvik, yol gösterme, ikaz, ayıplama, ödüllendirme ve ceza verme biçiminde görülen otorite, disiplin, sevecenlik gibi örnek davranış modelleri hem kendilerini belli kurallara uygun olarak harekette bulunmaya zorunlu kılarken hem de çocukları disipline ederek onların yapıp etmelerini kontrol ederek sınırlandırır (Akyüz, 2008: 128).

1.2.4. Kadın ve Erkek İlişkilerinde Biyolojik Yapının Nüfuzu

Cinsiyet rolü, sabit bir biyolojik temel ve işlenebilir bir toplumsal üstyapıdır. Tıpkı Susan Brownmiller'in ünlü, tecavüz *“tüm erkeklerin tüm kadınları korku içinde tutmalarını sağlayan bilinçli bir sindirme sürecidir”* argümanında olduğu gibi (Aktaran:

Connell, 1998: 87). Arzunun toplumsal örüntüsü, ortak bir yasaklama ve tahrik etme sistemidir (Connell, 1998: 157). Ensest, tecavüz ve reşit olma erkeğin kadına yasak olduğu alanları vermektedir. İslami toplum yapısının temel unsuru olan ‘*namus*’, toplum içindeki başlıca değer ve normlara şeklini veren önemli bir olgudur. Kadın önce namusunu korumak için yaşar. Daha sonra evlendiği kişiye takdim eder ve bu namusu mezara kadar taşımak kocaya ve kadına düşer. Ve kadının hayatı boyunca omuzlarına yüklenen bu ‘*namus*’ imgelemi, kadın hayatına erkek dünyası tarafından her zaman bir tehdit olmuştur. Bu tehdit aracı kadını baskılamakta ve geri dönütü olarak kadında psikolojik tepkimeleri ortaya çıkarmaktadır.

Goldberg, yaptığı fizyolojik araştırma sonunda, belirli hormonların, özellikle de testosteronun, ortalama kan yoğunluğu açısından erkekler ve kadınlar arasında farklı olduğu bulgusuna ulaşır. Yaptığı psikofarmakolojik araştırma sonunda ise kan dolaşımında bu (ve diğer) hormonlardan farklı düzeyde bulunan hayvan ve insanların, belirli testlerdeki ortalama performanslarında bazı farklılıklar olduğunu ortaya çıkarır. Bu ise hem cinsiyete dayalı iş bölümünü hem de ataerkil iktidar yapısını açıklamaktadır. Herhangi bir öneme sahip işi almak için girilen rekabette erkekler kendine güvenme ve iddialı olma açısından daha üstündür. Kendilerini hormonları yüzünden sürekli zayıf düştükleri bir iktidar çekişmesinde tüketmektense, tabi kılındıkları bir konumu kabul etmek kadınlar için akılcıdır. İşte bu yüzden, yuva yapmayı kadınlara, iş dünyasının rekabetçi uğraşını erkeklere tahsis eden toplumsal düzenlerimiz vardır (Goldberg, 1976; Aktaran: Connell, 1998: 105). Goldberg bize kadının ve erkeğin biyolojik yapısından kaynaklı eşitsizliği ve bu eşitsizliğin sosyal yaşama yansımaları anlamlılık ilkesi doğruluğunda açıklamıştır. Simon de Beauvoir’ın da belirttiği gibi ataerkilliğin zaferi ne bir rastlantı ne de şiddetli bir devrimin sonucudur; insanlığın başından beri, erkeklerin kendilerini egemen özne olarak olumlamalarını sağlayan biyolojik ayrıcalıkları vardır (Aktaran: Direk, 2010: 44).

Toplum, sözgelimi kadınların göğüslerine veya erkeklerin penislerini vurgulayan giysilerle bu farklılıkları abartır ya da kadınlara etek, erkeklere de pantolon giydirerek kategorikleştirir (Connell, 1998: 108-109). Yaşadığımız bugünkü toplumda ‘*moda*’ denilen bu olgu bugünün toplumsal yansımalarını ifade etmektedir. Fransa’dan Ural Dağlarına kadar geniş bir alanda, çok az sayıda da olsa ortaya çıkan arkeolojik insan figürlerinin tamamı kadını yansıtmaktadır. Söz konusu figürlerde genç kızlık dönemleri

değil de orta yaşına erişmiş kadınların tasvir edildiği görülür. Çocuk ya da erkek tasvirlerinin yer almadığı bu figürler, kadının biyolojik yapısını ön planda tutmuştur (Nağış, 2013: 41). Çünkü o dönemde de kadının üretkenliği söz konusudur ve kadının kadınsal imgelemleri ön plana çıkarılmıştır. Eski antik çağlarda da emziren kadın heykellerine rastlanmıştır.

1.2.5. Toplumun Nesnesi Olarak İnsan: Erkek Egemenliği/İtaat Ettirilen Kadın

Bireyler toplumun nesnesi durumundadır. Fakat bireyi belirleyen bu toplumsallaşma dediğimiz olgu, herhangi bir yasa ya da yazılı belgeye dayalı değildir. Birey bu olguların içerisine doğar. İnsanın içerisinde '*manevi vicdan*' dediğimiz toplum vardır. Bu yüzden âdetler ve ahlak gibi yalnız ailelere ait olan hususlar değil, birçok siyasî usulümüz bile henüz '*âdet*' sözünün resmî bir tabiri olmak üzere '*teamül-i kadim*' denilen yazılmamış kanunlara göre yürütülmektedir. Hatta teamül denilen bu yazılmamış kanunların hükmü, bugün yazılı kanunlardan bile daha kuvvetlidir (Efendi, 2004: 114).

David Fernbach, devletin tarihsel olarak erkeksi şiddetin kurumsallaşması biçiminde yaratıldığını varsayar (Fernbach, 1981; akt. Connell, 1998: 176). İnsan toplumsal yapının nesnesidir. Toplumların tarihsel yapısı kırılmaz, yalnızca ılımanlaştırılabilir. Bu durumda dahi temel akım bellidir. Marjinal olmak ya da olmaya çalışmak öteki kavramını kabullenmek demektir. Örneğin, evlenmeyi reddeden Victoria dönemi kadınları, hoşlarına giden başka bir cinsel yaşamı sürdürmekte özgür değillerdir. Çoğunlukla uygulanabilir tek seçenek, bakire kalmaktır (Connell, 1998: 136). Kadınlar her zaman toplumsal yapının ve devlet stratejilerinin bir maşası olmuştur.

İnsan olarak bizler yalnızca saf bir bilinç değil, aynı zamanda da var olma arzusuyuzdur. Kadınlar kendilerini o mite dayanarak yargılamakta, çocuklarına, ailelerine karşı sürekli bir suçluluk hissi ile yaşamaktadırlar. Erotik ilişkide de arzu, kendisini '*ebedi dişi mitine*' gönderme ile ifade etmektedir, zira bu mit sembolik sistemimizin temelinde bulunur (Direk, 2010: 60). Türkiye'de kadınlar şiddete maruz kalmaktadır, ancak bu şiddet meşrudur. Kadınlar, evlilik süresince cinsel şiddet türü olarak tecavüze de uğramaktadır. Ancak bu evliliğin sıhhati ve devamlılığı olarak yorumlanmaktadır. Bu şiddet atalarımızdan yadigârdır ve halen devam etmesinde de bir

sakınca yoktur (Kerestecioğlu, 2010: 253). Bu durumu destekleyen birçok atasözümüz ve deyimimiz bulunmaktadır: “Kadının karnından sıpayı, sırtından sopayı eksik etmeyeceksin”, “Kol kırılır yen içinde kalır”, “Kadının sesi çok çıkanı makbul değildir”, “Kadının yeri kocasının yanındır”, “Gelinlikle çıkılan eve kefenle dönülür”, “Kadının yüzünün karası, erkeğin elinin kınası”, “Tarlayı düz al, kadını kız al” şeklinde örnekleri çoğaltmak mümkündür.

Kadınlar ve erkekler, aynı yapı içerisinde biyolojik olarak sahip oldukları farklı bedenlerine işlenen, farklı değer yargıları, farklı iki karakter olarak şekillenmişlerdir. Mason, erkek cinsle ilgili olarak “...erkekler hayvanlar dünyasıyla ilişki halindeydiler ve sürekli olarak onlardan ders alıyorlardı -aslanı gözlemlediler, ayıyı, tilkiyi, atmacayı izlediler, onların dilini öğrenerek dinsel törenlerde, oynadıkları oyunlarda onları öykündüler” demektedir (Aktaran: Reed, 2012: 168-169).

Erkekler ataerkil iktidardan zevk alabilirler ama bunu, tam da bu noktada ve bu anda olup bitmekte olan, kadınların etkin bir biçimde toplumsal olarak tabi kılınmaları sayesinde değil de sanki dışsal bir güç, doğa ya da bir uzlaşma ve hatta bizzat kadınlar tarafından kendilerine verilmesi sonucu elde edilen bir şey olarak kabul ederler (Connell, 1998: 283). Erkeğe otoriter olma sahasını veren kadındır. Kadınlar olmadığı takdirde erkeğin bu olgu ve olayları gerçekleştireceği bir saha olmayacaktır. Dolayısı ile erkeğe bu hegemonyayı veren kadındır. Hegel’in öne sürdüğü gibi herkes diğerini köleliğe (özel olmayana) indirgeyerek kendisini gerçekleştirmek ister (akt.Direk, 2010: 46). Kadını da kadın olarak tanımlayan yine hemcinsidir. Karşıda görüldüğüyle kişi kendini tanımlar. Dolayısıyla ‘toplum’ ve bir topluluk olarak ‘kadın topluluğu’ da kendi içinde anamlanmaktadır.

Her ne kadar toplumsal yapı ya da insan ilişkilerinde kadınların değerli varlıklar olduğu vurgulanıyor olsa dahi somut olarak kanunlarda karşımıza çıkan vurgular, bize erkeğin her daim baskın ve temel özne olduğu, kadının ise bu ataerkil yapının bir nesnesi olduğu sonucuna götürmektedir. Bu konuya yönelik olarak ‘Türkiye’de Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları’ adlı kitaptan anayasanın birkaç maddesini örnek vermek mümkündür: ...Anayasa’nın 10. maddesine rağmen, 743 sayılı eski Medeni Kanun’a (MK) göre kocanın ikametgâhının kadının ikametgâhı olduğu (md.21); kocanın evlilik birliğinin reisi olduğu (md.152); kadının müşterek saadeti temin

hususunda gücü yettiği kadar kocasının muavin ve müşaviri olduğu ve her durumda onun soyadını da taşıdığı (md. 153); birliği kocanın temsil ettiği (md.154); kocanın sarahaten veya zımnen müsaadesi ile kadının bir iş veya sanatla iştigal edebileceği (md. 159) vurgulanmıştır (Kerestecioğlu, 2010: 252). Toplumsal yapıdaki soyut içsel değerler somut olarak anayasal düzende vücut bulmaktadır. Bunun yanı sıra bir hukuk metninde yer bulan '*davalının kız çıkmaması*' gibi bir ifadenin sorgulanması gerekir. Dikkat çeken bir başka ifade ise bu durumun yani '*kız çıkmamanın...davalıya yüklenecek bir kusur olarak kabulü mümkün değildir*' sözleridir. Yani kadınların evlilik öncesi ilişkiye girmiş olması durumu başlı başına bir kusur sayılmaktadır, ancak yaradılışa ilişkin bir '*özüünüz*' varsa kusursuz sayılabilirsiniz. Bu durum, eski yıllara ait bazı kararlarda, kadın veya erkek için '*mayubiyet*' ya da '*vasıfta hata*' gibi sözlerle dahi ifade edilmiştir (Kerestecioğlu, 2010: 255-256).

Emma Goldman'a göre bir kadın, işçi olarak konumunu, önüne çıkan ilk fırsatta terk edeceği geçici bir konum olarak görür. Erkekler ile karşılaştığında kadınları örgütlemenin son derece zor olmasının nedeni budur. "*Neden sendikaya üye olayım ki? Nasıl olsa evlenip yuva kuracağım*" şeklindeki bir akıl yürütme, temel ödev olarak bebekliğinden beri kendisine aktarılmıştır (Aktaran: Connell, 1998: 315-316).

Toplum içindeki farklılıklar, ekonomik ilerlemeler ve bu ilerlemeler sonucunda ortaya çıkan üretim şekilleri hususunda da bu konu anlam kazanmaktadır. Kadınların zekâsı bu çok yönlü emek etkinlikleri sayesinde erkeklerinkinden çok daha hızlı bir biçimde gelişmiştir. Annelik işlevlerinden dolayı zaten uyanık olan kadınlar, çeşitli yönlerde uzanan toplumsal üretimleri sayesinde düşünsel yeteneklerinin gelişmesini hızlandırdılar (Reed, 2012: 169). Kadınlar, toplumsal üretime ilk olarak toprağı işleyerek başlamışlardır. Bu süreç beraberinde kadının ev içindeki nüfuzunu artırsa da bu dönemi izleyen süreç, maden devri ile birlikte erkeğin biyolojik olarak üstünlüğünü sağlamış ve toplumsal metaforun yeniden erkek egemen bir yapıya geçişine sebep olmuştur.

1.2.6. Batılı Fikir Akımları Dolayımında Yozlaşan Türk Aile Kültürü

Kadınların eğitimine erkeklerinki ile kıyaslanabilir ölçüde mali destek sağlanması, sebepsiz boşanma mekanizmasının geliştirilmesi, kadın sığınma evlerine mali yardımda bulunulması ve polislerin aile içi şiddete müdahale etmek üzere

eğitilmelerinin yanı sıra sahip olduğu haklar açısından evli bir kadını tehdit eden mülkiyet hakkı, vergi ve tazminat gibi konulara ilişkin yasa yükümlerinin değiştirilmesi önemli stratejilerdir (Connell, 1998: 215- 216). Bu fikir ve anlayışlar Türk İslam Devleti'nin değer yargılarını yıkmak, zedelemek adına hazırlanmış dolaylı batılı fikir akımlarıdır.

Modernleşme serüveninin tekerleklerinden biri olan teknolojinin gelişmesi, beraberinde endüstriyel akımı ve makineleşmeyi getirmiştir. Bunun sonucu olarak köyde insan gücüne duyulan ihtiyacın azalması, işsizliğin ortaya çıkışı ve köyden kente göç olgusudur. Bu basamaklar yaşanırken ortasında '*aile*' vardır. Daha çok aile sosyoloğu olarak tanınan Rene König, çağdaş aileyi toplumsal grupların özel bir biçimi olarak değerlendirir. Ona göre ailenin yapısını, birçok toplumsal grupta da bulunan '*toplumsal ve ahlaksal güç alanı*' oluşturur. Aynı zaman da ailede varlığını hissettiğimiz bu güç alanı, bireydeki '*sosyo-kültürel kişiliğin*' oluşumuyla bağlantılıdır. Zaman zaman söz konusu bu bağlantının oluşturduğu davranış biçimi, aile içerisinde oluşan çeşitli psiko-sosyal ilişkiler yanında, dış kaynaklı kültürel, siyasal, ekonomik ve teknolojik değişimlerden de etkilenir ve ailenin yapısını oluşturan alt ve üst sistem öğeleri önemli ölçüde değişim sürecine girer, duruma kadın ve erkek arasındaki şiddetli geçimsizlik, eşlerin statülerinde görülen ani yükselme ve düşüşler, aile dışı çeşitli etmenlerin aile ilişkilerine yansması gibi iç ve dış kaynaklı değişimler örnek olarak gösterilebilir (König, 1958: 63; Aktaran: Akyüz, 2008: 113). 1960'lı ve 70'li yıllarda özellikle genç kesimde görülen gerçek dünyadan kaçış, bekârlık, serbest aşk, sınırsız uyuşturucu kullanımı, cemaatçi '*hippi*' tecrübeleri başta ABD olmak üzere modern toplumlarda yaşanan hızlı toplumsal değişimlerin ve bu değişimlere karşı 1960'lı yıllarda özellikle gençlik arasında yaygın siyasal ve kültürel protesto hareketlerinin doğuşunda etkili olmuştur (Kentel, 2008: 68-69; Aktaran: Kirman, 2010: 23-24).

Krafft-Ebing'e göre bu dönemin en hareketli noktasında ulaşılan cinsel fetişler, yüksek topuklar, korseler, vb. kültüdüdür. Duygusal ilişkilerin bu noktadaki kısmi şeyleştirilmesi ise sinemadaki seks tanrıçalarının kültü ile başlayıp çıplak kadın posterlerine ve reklamların erotikleştirilmesine yönelen 20.yüzyıl medyasında tamamen dışsallaştırılmış bir cinselliğin gelişmesi ile birlikte asılmıştır (Connell, 1998: 212). Bu ifade bize o dönem aşılacak bir olguyu veriyor olsa da bu dönem Türkiye'de geçiş dönemi sancıları ve olumsuz yanlış uyanışların zemin bulduğu bir dönem,

aklımıza mahrem olan cinselliğin sokağa taşan, şeffaflık kazanan bir olaya dönüşümü ve bu paralelde çıkabilecek olağan bozuk aile yapılaşmasının sebeplerinin ipuçlarını vermektedir. Modernliğin beraberinde getirdiği kaos, kirlenme ve anlam kaybı karşısındaki en önemli eleştirel gücün, etik ve estetik ekseninde ortaya çıktığını söyleyebiliriz (Göle, 2008: 15). Aynı zamanda aile sosyolojisinin tarihsel incelemelerden beklediği sonuçlardan biri de günümüz ailesinde gözlenen işlev kaybını saptamaya yönelik bir '*işlev kuramı*' oluşturmaktadır (Hartfiel, Günter-Hilman, Heinz, 1982: 198-200; Aktaran: Akyüz, 2008: 110).

Modern serüven bizlere hızla akan bir gündelik hayat ve bu gündelik hayat içinde yoğun çalışma koşulları getirmiştir. Ve kadın, artık yalnızca evde değil -dışarıdaki kadın, görünür kadın- kendi sorumlulukları da olan kadındır. Dolayısıyla geleneksel toplum yapısındaki çocukların annesi olan kadın yerine, kamusal bir suret gelmiştir. Bu dolayımın doğrudan sonucu aile ilişkilerinde, aile ilişkileri içerisinde ise çocuklarda nüfuz bulmuştur.

Çalışan anneler ve babalar çocuklarına para, okul, servis, bakıcı vs. sağladıklarını ve sorumluluklarını yerine getirdiklerini düşünmektedir. Oysa çocuklar anne babalarından sevgi, ilgi ve şefkat beklemektedir (Mathur, 1988: 163; Aktaran: Kirman, 2012: 245).

Siyasal İslam yalnızca eleştirel öznellikler ve romantik aşk tarafından değil, aynı zamanda imam nikâhının kötüye kullanımı ile de meydan okumalara uğramıştır. Yeni şehirleşmiş ve eğitilmiş gençlik arasındaki cinsel dürtülerle rastgele ilişkiler ve bununla beraber gelen yeni tanışılmış bireysellikte karıştırılan teşhirciliğin yanısıra özel televizyon kanalları arasındaki reyting savaşları tarafından alevlendirilen kamunun röntgenciliği de dinsel ahlaki talepler için patlayıcı bir karışım oluşturmuştur (Göle, 2008: 151).

Çocuk sahibi olamamak, eşlerden birinin ölümü, eşlerin ayrı yaşamaları, boşanma, yetki ve sorumluluğun paylaşımında anlaşma zemininin olmaması ve aile bireylerinin toplumsal rollerinde meydana gelen hızlı değişimler bu bağlamda düşünülebilir (Akyüz, 2008: 140).

1.2.7. Din ve Kadın Olmak

Dünyadaki büyük dinler hala kadınlardan tanrılara itaat ve ibadetin yanında

erkeklerle de itaat ve saygı talep etmektedirler. Sözelimi İslam çerçevesinde bir kadının mümin olması durumunda Kur'an'a uymayı ve kocasına itaat etmeyi isteyeceği ileri sürülebilmektedir (Ramazanoğlu, 1989: 150; Aktaran: Toker, 2012: 729).

Katolik hiyerarşisinin, kadınlarda saflık, uysallık ve itaatkârlık idealinin önemini coşkuyla vurgulaması dikkat çekicidir (Connell, 1998: 152). Benzer vurgular İslam kadını çerçevesinde de arka fonu oluşturmaktadır.

Morgan'ın sağcı din ve toplum görünümünün, erotizmle güçlü bir biçimde tatlanması dikkate değerdir. Kocanın evde kalmasını sağlamada, cinsel yönden heyecan uyandırmak kadının işidir: *“Bir deneme yapmak için köpük banyomdan sonra pembe baby-doll ve beyaz çizme giydim...O gece Charlie'yi karşılamak için kapıyı açtığımda, vereceği tepkiye hazırlıklı değildim. Sessiz, ketum, kolay kolay heyecanlanmayan kocam bakakaldı, çantası kapının eşiğinde elinden düştü ve yemek masasının etrafında beni kovalamaya başladı”* (Morgan, 1975; Aktaran: Connell, 1998: 170-71). Kadını kocası karşısında aşağı çeken ve basit gösteren ifadelerden biri de erkeğe küçüklüğünden itibaren gerek aile içerisinde gerek sosyal çevrede empoze edilen, kadının cinsel bir obje olduğu olgusu ve bu objenin kendi bedenini pazarlamak ve aile saadeti bu *‘küçük düşürücü kadın’* profiline sığdırmasının istenmesindeki inançtır. Zihnimize bu şekilde anlam bulmasının sebebi de yine sanatsal göstergelerde zemin bulan toplumsal mesajlardır. Yine Irigaray ve Cixous'ya göre, kadınlar tarih boyunca erkeklerin cinsel objeleri olmanın ötesinde tanımlanmamış; bakire, fahişe, eş ya da anne sınıflandırmaları içinde düşünülen kadınlar kendilerine has cinselliği ifade edip yaşama fırsatı bulamamışlardır (Irigaray, 1977; Aktaran: Durudoğan, 2010: 70).

Kadın ister estetik, dinsel, öteki, gündelik hayatın hercümercinin üstündeki idealleştirilmiş figürler olarak temsil edilsin, ister şehvi doğa ile aynı seviyede, vahşi terbiye edilmemiş şehvi bedenlilik, babanın yasasının mutemedleri, erkeğin uygarlaştırıcı ve üretken etkisine ihtiyaç duyan, yeni medeni kurumlarca emredilenler olarak temsil edilsin, her iki durumda da insani dâhil edilmiş olma onuruna nail olamadığı düşünülür (Chanter, 2000: 151-152; Aktaran: Direk, 2010: 49).

1.2.8. Göstergelerde Kadın İmajı ve Anlamları

Toplum içerisinde bazı göstergelerin mantıklı tutarlılıklar içerisinde anlamları verilmektedir. Kadın geçmişten bugüne kadar her zaman bu manevi ya da maddi olgusal

yasa ve simgelerin bir vücudu olmuştur.

Briffault'nun özetlediği üzere: *“Bütün dünyada, yalnız yabanıllar arasında değil, daha yüksek düzeyde uygarlaşmış halklar arasında da aylık kanama dönemindeki kadınla ilgili tabunun biçimleri birbirine benzemektedir; lohusa yatağındaki kadınla ilgili tabularsa, aslında aylık kanama döneminde uygulanan tabuların aynıdır”* (Aktaran: Reed, 2012: 133).

Kırmızı renk, yalnız kadın ve çocuklarda tabu işareti olarak kullanılmakla kalmamış, yasaklanmış ya da tehlikeli sayılan her şey, kırmızıya boyanmıştır. Kan ya da kırmızı boyaya bulanmak ya da boyanmakla tabu sayılan insan ve nesneler arasında, cesetler, insan öldürenler, savaş reisleri, gelinler, kutsal ağaç ve taşlar da sayılmaktadır. Günümüzde de kırmızı renk yasal tehlike işaretidir (Reed, 2012: 138).

Sanatsal öğelerde toplumdan izler bulmak mümkündür. Çünkü insanların şekillenmesinde ve sosyalleşmesinde en büyük etken olan toplumsal değerler, bireye farkında olmadan toplum bilincini yüklemektedir. Bu kazanımlar ise uygulamada açığa çıkmaktadır. Yapılan sanatsal faaliyetlerde topluma ait değerleri göstergelerle anlamlandırabiliriz. Kalkolitik Çağdan itibaren toplumda yaşam seviyesi yükselmekte, uygarlık ilerlemektedir. Üretim fazlaştığı için, daha çok sanata yönelme söz konusudur. Bunun kaynağı da kadınla bağdaştırılmaktadır. Nağış'a (2013:44) göre zamanla soyutlaştırılan kadının başı uzatılır, kolları bacakları kesilir ve ortaya idoller çıkar. Bu noktada Çatalhöyük'ün Geç Neolitik Çağ tabakasında bulunan oturan, doğum yapan kadın, her şeyi açıkça yansıtmaktadır. Gücünü iki tarafındaki leoparlardan alan ve tahtta oturan kadın ise ilginçtir. Neolitik Çağda bir kadının tahtta oturması toplumsal gerçeklik açısından pek mümkün olmasa da muhtemelen kadınların hayali canlandırmasıdır söz konusu olan. Tahttaki bu kadın tanrıça da olamaz, çünkü bereketi simgelemek için çocuk doğurmaktadır. Bu açıdan kimsenin ona tapındığı da söylenemez. Bu kompozisyonla, kadının yaşamın kaynağı olduğu açıkça gösterilir. Kadın gücünü doğadan almaktadır (Nağış, 2013: 45).

Türk siyasetinin nadir kadın temsilcilerinden biri olan Tansu Çiller, esasında Atatürk ve Özal Türkiye'si'nin birikimi üzerinde bir siyaset çizgisine oturmaktadır. Kadın başbakan olgusunu, Kemalist modernleşme projesinden bağımsız ele alamayız (Göle, 2008: 50). Tansu Çiller Türkiye'nin tek kadın başbakanıdır. Ve başbakan seçildiği

dönemdeki siyasi koşullar aslında bu süreci hazırlamıştır. Çünkü Türkiye, Batılı toplumlar arasında görülmek ya da geç kalınmış, tamamlansa dahi oturmayacak bir kimlik bunalımı sürecini en net sonuca götürecek göstergeler ile dış dünyaya göstermek istemiştir. Shayegan (2012:14-19), *'Yaralı Bilinç'* adlı kitabında şöyle bahseder; *"Beni dört bir yandan çevreleyen sanayi üretimi karşısında geç kalmış tasavvurlarımın içeriğinde, dolduramadığım bir boşluk açıklamaktadır...Eksikliğini çektiğim şey araçlar değildi! En güçlü dövizlerle milyarlar miras salmıştı bana, ne yazık ki bundan nasıl yararlanacağımı bilemedim. Yok, benim eksikliğini çektiğim şey fikirlerdi. Çünkü gördüğümüz gibi bir yerlerde sıkışmışım. Ruhum kadar eski, sabit fikirlerim kadar inatçı, saplantılarım kadar patolojik ve aşırı yer kaplayan dinim kadar nevrotik öyle bir sıkışma ki ne yapacağımı bilemem"*. Batı ve halk gibi iki farklı uca gönderme yapan bu durum *'biz buyuz'* imgesini vermeye çalışmaktadır. Tansu Çiller mavi gözlü, sarı saçlı (Batılı biyolojik özelliği) kadınsallık imajı veren saçlardan yoksun -kısa saçlı-, etek fakat boyu diz hizasında ve üzerine erkekliğe gönderme yapan bir ceket ile karşımıza çıkmaktadır.

1.2.9. Modernleşme Sürecinde Siyasal Olgu ve Değişimler: Kadın Üzerinden

"Herkes vücudundaki kanın son damlasını ve kesesindeki akçanın son tanesini Osmanlılığın ve Müslümanlığın büyüklüğünü ve yüceliğini muhafaza ve istikbalinin iyilik ve kurtuluşu yolunda feda etmek için yeni padişahın ilk özel işaretini beklemekteydi. Nitekim çok gecikmeyen hâdiselerde o kahraman ve sadık millet bu fedakârlığı, madden ve fiilen ispat etmiştir." (Efendi, 2004: 60). Osmanlı'nın son dönemlerini anlatan bu kahramanlık alıntısı aslında bize o dönemle ilgili bazı ipuçları vermektedir. Öncelikli olarak bir savaş içerisinde oluşu ve herkesin kanının son damlasına ve kesesindeki son akçasını vermiş olması, çok zor koşullar içerisinde bir Osmanlı döneminden bahsedildiğini göstermektedir. İkinci husus, Osmanlı ve Müslümanlığa duyulan bağlılık ve üçüncü olarak da Padişaha duyulan sadakat anlatılmaktadır. Halkın Müslümanlığa ve padişaha olan sadakatının kırılmasının ve değişmesinin muhtemel gözükmemesi ihtimaline karşın küreselleşen dünya ve evrensel koşullar bazı yıkılmaları ve yeniden doğuşları beraberinde getirmiştir. 1940-2000 yılları arasında gerçekleşen sivil savaş ve çatışmaları ele alan deneysel bir araştırma dinin çatışma sürecindeki rolünü gözler önüne serer. Bu çalışmada, merkezinde dini çatışmanın yer aldığı sivil savaşların süreç içinde belirgin biçimde arttığı ve bu tarz çatışmalarda diğer çatışma biçimlerine göre çok daha

fazla insanın öldüğü sonucuna ulaşılmıştır (Toft,2007: 98;Aktaran: Aydınalp, 2012: 766). Coser'in çatışma teorisi dini kaynaklı sosyal çatışma konusunda da geçerlidir. Dinlerde bütünleştirme ve çatıştırma birlikte ayrılmaz bir parça olarak düşünülmelidir (Aydınalp, 2012: 786).Bu ifade bizi dinin, devlet tarafından istediği şekilde değiştirerek/dönüştürerek toplum üzerinde etkin olmak için kullandığı bir maşa olarak karşımıza çıkmaktadır. Dinin toplumsal işlevlerinden bir diğeri önemli bir meşrulaştırma kaynağı olmasıdır. (Okumuş,2003: 77; Aktaran: Aydınalp, 2012: 770).

Yine Halaka'ya (Yahudi Şeriatı) dayalı politik bir ideoloji üreten Gush Emunim hareketine göre, Batı Şeria'nın Yahudiler tarafından kontrol altına alınması, ilahi olarak emredildiği için beşeri ya da demokratik kararlarla vazgeçilemeyecek bir politika olmaktadır. Bu anlayışın uzantısı olarak Batı Şeria topraklarında izinsiz yerleşim birimleri kuran Emunim üyeleri, Filistin bölgesinde Yahudi yerleşimini yayma ve güçlendirme hedeflerini dini referans çerçevesine izafetle meşrulaştırmaktadır (Newman, 2004: 143-145;Aktaran: Aydınalp, 2012: 771).

Tanzimat'tan, Meşrutiyet'e, oradan Cumhuriyet'e uzanan reformlar en somut yansımaları Cumhuriyet dönemi değişim sürecinde gösterir. Amaç Batılı modern yapılara göre toplumsal yapımızı ve meşrutiyet kaynağını değiştirmek ve dönüştürmektir. Yapılması gereken şey, yıkılmakta olan '*imparatorluk*' yapısının yerine, modern formda bir '*ulus-devlet*' yapısı ikame etmek, meşrutiyet kaynağını ise dini temelden laik/seküler bir temele dayandırmaktır (Akgül, 2012: 190-191).

Toplumlar ve bu toplumları oluşturan kurumlar çok zor değişirler. Schumpeter bu durumu zor ergiyen altın sikkelere benzetirken, W. Ogburn bu konuyu '*kültürel gecikme*' (Cultural lag) kavramıyla karşılamaktadır. Zaten toplumsal değişme kavramını toplum bilimleri literatürüne sokan düşünür W. Ogburn'dur. Özellikle bir toplumun maddi alanındaki değişimleri -bilimsel, teknoloji ve moda gibi- hızlı bir değişim ve dönüşüm süreci yaşarken, kurumsal tavırlar -gelenek, görenek, inanç, aile konusundaki ahlak ve adaba ait ritüeller gibi- aynı hızla değişmezler (Appelbaum, P.Richard, 1970: 58; Aktaran: Akyüz, 2008: 45). Bu değişim sürecinde yaşanan boşluk toplumsal aksamaları beraberinde getirmektedir. Çünkü bir yanda değerler yoksunluğu diğer yanda hızla değişen bir toplumsal yapı vardır. İnsanların manevi tatminini sağlayacak bağları bulamaması kaos ortamı yaratmaktadır. Bu tür boşluklar bireylerde "anomi" meydana

getirmektedir. Thompson (2012:99-100) “İngiliz İşçi Sınıfının Oluşumu” adlı eserinde bu durumu şöyle aktarır; “Yalnızca küçük hırsızlıklar değil, endüstriyel başkaldırmanın ilkel biçimleri -bir ipek dokuma tezgâhını parçalamak çitlenen ortak alanlarda çitleri yıkmak ve buğday yığınlarını yakmak- idamla cezalandırılıyordu... Ticari genişleme, araziye çitleme hareketi, Sanayi Devrimi’nin ilk yılları -hep darağacının gölgesinde meydana geldi.”

Cumhuriyet döneminde yaşanan kaos ortamı ile birlikte konulan bazı kanun ve yasalar vardır. Bu yasalar halka üst seçkinler tarafından baskı ile kabul ettirilmeye çalışılmıştır. Jean Jacques Rousseau’nun dediği gibi eğer bir kanun bir şahıs tarafından konulacak olursa, o kanunda gerekli olan adaletin tam manasıyla elde edilmesi için kanun vazı olan kişinin o kadar tarafsız, o derece garazsız ve menfaatsiz olması gerekiyor ki, böyle bir adamın, ancak meleklerde bulunacak masumlukla insanlık mertebesinin üstüne çıkması gerekir. Hâlbuki o suretle konulan kanuna insanların uyması için, insanların onu kanun tanınması ve öyle inanması lazımdır. Böyle olmadıktan sonra, halk tarafından konulmadığı ve onaylanmadığı gibi kabul edilip uygulanmasında halkın şahsi iradeleri de bulunmayan kanuna uyulması için yapılan zorlama halkı mutlu edemez (Efendi, 2004: 121).

Modernleşme sürecinde değişen bilgi ve bilme etkinliğiyle insanın akıl ve deney aracılığıyla kendi çevresini bütün karmaşıklığıyla anlayıp denetleme gücünün gelişmesi, metafizik inanç ve sır alanlarının daralması modernleşmenin ana mihverini oluşturur (Akgül, 2012: 186).

Türk toplum yapısı İslami bağlarıyla tam manada içselleşmiş ve bu amaçta yürütüle gelen bir siyasal özgeçmişi tarih basamaklarına yerleştirmiştir. Kalıplaşmış yapılaşmaların kırılmaları nasıl ki zor ise Türk toplum yapısı ve zemine aldığı ‘İslam olgusunun’ ayrışması ya da ayrı tutulması da bir o kadar zordur. Çünkü toplumlar değerleri ile anlamlıdırlar ve bu değerler içerisinde başat olan somut kurumlardan biri ‘din’dir. İçerdiği anlam, sembol ve pratiklerle din kurumu dil, ortak tarih, etnisite ve coğrafya faktörleriyle birlikte kültürel kimliğin vazgeçilmez bir parçası olarak (Fox-Sandler, 2005: 294; Aktaran: Aydınalp, 2012: 770) topluluklara kim oldukları ve niçin var oldukları şuurunu vermekte; onlar için hedef örüntüleri sunmakta ve hayatlarına anlam katmaktadır (Okumuş, 2003: 77; Aktaran: Aydınalp, 2012: 770).

Bir başka yönden İslamcı hareketler, toplumsal ilişkilerin dokusunda inançların da oluşturuıcı bir rolü olduğunu hatırlatmaktadır. Şerif Mardin dinin, insanın toplum içinde nasıl hareket edeceğinin haritasını verdiğini vurgular. Pozitivist sosyolog Emile Durkheim için bile kutsal alandan tamamen soyutlanmış bir toplumsal alan, toplumsal ilişkiler düşünülemez. Kaldı ki Max Weber Batı medeniyetini oluşturan kapitalist birikim ile protestanlık arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmıştır (Aktaran: Göle, 2008: 44). Tanımlanırken dahi sert bir mizaca vurgu yapan bu kavram karşısına çözümlenmek amacıyla çıkarılan ‘modernleşme’ olgusu karşısında din, siyasal bir kimliğe geçmektedir. İslami düşünce bugünkü Batı modernliğinin aldığı biçimler, dayattığı yaşam tarzları ve insan anlayışı karşısında konum aldıkça siyasallaşmaktadır (Göle, 2008: 12). İslam’ın siyasallaşmasına zemin veren alan, devletin gerek ideolojik aygıtları, gerekse göstergeler ile toplumu istem dışı sürece dâhil etmektedir. Bir şekilde bu metaforun içerisinde yer alan ‘halk’ direnç gösteremeyerek, ılımanlaştırıcı başlıklar kendine bularak -kadının örtünme şekli- [“yeni muhafazakâr”] sahaya girmektedir. Parlamento, üniversiteler ve medyanın yanı sıra konser salonları, kültür merkezleri gibi kentsel mekânlar ve hatta tatil mekânları, İslami kesimlerin görünürlük kazanmasına tanık olmuştur (Göle, 2008: 14).

1970 yılında kurulan Milli Nizam Partisi ve onun devamı olan Milli Selamet Partisi ve Refah Partisi, İslami inancı siyasete doğrudan taşımışlardır. 1983'te Anavatan Partisi'yle müslüman mühendislerin iktidara gelmesi, yeni bir dönemece tekabül etmiş ve muhafazakâr değerlerle liberalizm arasında yeni bir sentez arayışı başlamıştır (Göle, 2008: 54). Bu durum aslında bir nevi kadını kamusal alana taşıyan basamakların temelleridir.

Modern dünya, evrensel ilkeleri taşıyor olsa da vücuda geldiği yerel dünyada bulunduğu yer kapsamında şekil almıştır. İslamcı politikalar bir yandan homojen ve laik bir kamusal alana İslami farklılığın davetsizce girmesine neden olmakta, ama diğeri yandan örtünme yoluyla kadınların iffetini kontrol etme, kamu alanlarındaki kadın-erkek karşılaşmalarını sınırlandırma, alkol tüketimini yasaklama, sanata sansür getirme gibi iyi bilinen faaliyetlerle kamusal alanın ahlaki kontrolünü amaçlamaktadır (Göle, 2008: 34).

Örtülü kız öğrencilerin üniversitelere devam edebilmesi, kamu binalarında ibadet için yer ayrılması, İstanbul'un merkezinde cami inşası, toplu taşıma araçlarında cinslerin ayrılması, erotik sanata sansür getirilmesi gibi konularla İslami yaşam tarzı yeniden

gündeme gelmektedir (Göle, 2008: 69). ‘Medeniyet’ kavramı, teknolojik düzeyden yeme içme alışkanlıklarına kadar pek çok temayı kapsıyor olsa da Norbert Elias’ın belirttiği gibi öncelikle ‘Batı’nın milliyetçi duygusu’na ve ‘Batı bilincinin ifadesi’ne atıfta bulunmaktadır. Kısaca medeniyet, Batı üstünlüğünün bir ifadesi olarak tanımlanır hale gelmekte, özel teknoloji deneyimleri, kibar davranış kuralları, dünya görüşü gibi Batı’yı çağdaş (aynı çağda varolan) ancak ‘ilkel’ toplumlardan ayrıcalıklı kılan olgulara gönderme yapmaktadır (Ellians,1978: Aktaran: Göle, 2008: 65).

Cizvit papazlarının Makavelist manevralarını meydana çıkarma çabasındaki bir Çinli: “*Topların imal edilmesine yardım ederlerken, kendi coşkularına katılmamızı istiyorlar. Yağmur için dua ederlerken sihirli yollar bildikleri zannını yayıyorlar. Saatlerinin, klavikordlarının, yakını gösteren gözlüklerinin sergiledikleri ustalık göz kamaştırıyor. Bolca altınları sayesinde kendilerine yandaşlar buluyorlar, insanları aşırı nezaketleriyle baştan çıkarıyorlar*” diyecektir (Shayegan, 2012: 25-26).

Özetle Türkiye’de Refah Partisi’nin yükselişinin nedeni, bu muhafazakâr ama liberal merkezi politikanın zayıflamasıdır. Turgut Özal’ın ölümünden sonra, Mesut Yılmaz’ın liderliğini yaptığı Anavatan Partisi daha devletçi, milliyetçi ve laik politikalara yönelmiş, sonuçta parti içindeki liberallerle muhafazakârların ayrışmasına sebep olmuştur. Kentli, eğitilmiş, akademisyen bir kadını, Tansu Çiller’i liderliğine seçen Doğru Yol Partisi, kentli orta sınıf seçmen desteğini yenilemeye çalışarak Cumhuriyetçi Kemalist miras doğrultusunda hareket etmiştir (Aktaran: Göle, 2008: 76). Bütün bu Türkiye’nin yaşamış olduğu süreçler karşımıza Türk siyasi değerlerini ve Türkiye’de siyasetin algılanış şeklini gündeme getirmektedir. Türkiye’de siyaset bir başlık kavgasıdır. Türk modernleşme süreci, bir bakıma siyasi liderlerin ya da üst seçkinlerin tiyatrosu ve ‘kadın’ ise bu ellerin kuklası olmuştur. Kadın bedeni muhafazakâr ve modern kavramlarının tanımlanış silüetidir. Kadın, şekillenmesi ve mayalanması hem fiziksel olarak hem de değerler ritüelinin baskılamasının kısa sürede gerçekleşmesi için kolay olandır. Modern yaşamın temsilcileri fotoğraflarda örtünmemiş kadınlar olarak görünmüşler; spor müsabakalarında, pilotlukta, çeşitli meslek sahipleri olarak, erkeklerle birlikte Avrupalı bir giyim kuşamla ortaya çıkmışlardır (Graham-Brown,1988;Aktaran: Göle,2008: 103). Reklamlar, karikatürler ve romanlar kadınları modern saç resimleri ve Batılı kıyafetleriyle, yeni tüketim maddeleri kullanırken de kocalarıyla, Batı tipinde mobilyalarla dekore edilmiş evlerinde ya da tiyatro, restoran, çay bahçeleri ve sokaklar

gibi kamu alanlarında betimlemiştir. Kadınların kamu hayatında öğrenci, vatandaş, meslek sahipleri olarak kocalarıyla el ele yürürken, el sıkarken, yemek yerken, dans ederken ve erkeklerle spor yaparken görünmeleri, İslami bir hayattan modern, laik bir hayata geçişi göstermektedir. İronik bir biçimde, kadınlar İslamcılığın yükselişinde de merkezi bir rol oynamışlardır. 1980'ler ve 90'larda kadının kapanması kişisel ilişkilerin, kamu alanlarının ve gündelik uygulamaların yeniden İslamlaştırılmasını göstermektedir (Göle, 2008: 103).

Türk toplum yapısının geleneksel toplum yapısından modern toplum yapısına geçiş sürecini sancılı bir şekilde geçirme sebeplerinden biri de geç kalınmışlıktır. İslam dünyası, Avrupa'daki üç büyük olaya (deniz yollarının açılması, Rönesans ve Reform) tamamen yabancı kalmıştır (Shayegan, 2012: 28). Batı'yı modernliğin kalesi, diğer uygarlıkları geçmişin büyük anıtları haline getiren tarihsel kopmalardır (Shayegan, 2012: 45). Bunun sebebi çok eskiye, Osmanlı'nın dağılma dönemine kadar götürmek gerekir.

1.2.10. Hammurabi Kanunları ve Kadın

Toplumların, her ne kadar ilerlediği, anayasal düzenlemelerin yapıldığı, hak ve hürriyetlerin arttığı, kadına eşit haklar getirildiğine dair bir çok ifadeye tanık olsak da çok eski dönemlerde yazılan Hammurabi Kanunları'na bakıldığında kadına o dönemde ne kadar değer verildiğini görmekteyiz. ve kendi toplumsal ceza ve uygulamalarına göre işlerlik kazandırdıkları bu kanunların, erkek hegemonyası karşısında çizgileri net koyulmuş kanunlar olduğunu görebilmekteyiz. Mezopotamya'da boşanmak ve kadını mağdur etmek diye bir şey yoktur. Çocuksuz evlilikler ve kadının ahlaka aykırı hareketleri erken Mezopotamya'da en yaygın boşanma sebepleri olarak görülmektedir. Bununla birlikte kanunlar erkeğe, evliken bile kadın kölelerin çocuklarını '*evlat edinme*' hakkı verdiği için çocuksuzluk her zaman ayrılıkla sonuçlanmayabilir. Kadının kendine ait köle kadınlardan birini cariye olarak kocasına kendi elleriyle sunması ve ondan olacak çocuğu kendi çocuğu gibi büyütmesi de erken Mezopotamya'da kadının çocuksuzluk yüzünden bitecek evliliğini kurtarmak için bulduğu yaygın çözümlerden biridir. "*Eğer bir adam bir naditum ile evlenirse ve o naditum kocasına bir kadın köle verirse ve o kölenin doğurmasına sebep olursa fakat bu adam bir sugitum ile evlenmeye karar verirse o adama müsaade edilmeyecektir, sugitum'u alamayacaktır*" (Hammurabi Kanunları 144. madde), (Naditum ve sugitum: evlenmelerine izin verilen farklı rahibe

sınıflarıdır (Aktaran: Kozbe, 2013: 52-53).

Koca, ikinci kez evlenebilmekte ve bu durumda ilk hanımın geçimini sürdürmek gibi bir sorumluluğu da yoktur. Ancak eski karısı evde kalıyorsa, onun evdeki konumunu yeni geline karşı korumaya dikkat ettiğini yazılı bir belgede geçen şu sözlerle anlamamız mümkündür: “*ikinci eş, birincinin ayaklarını yıkar ve onun sandalyesini tapınağa taşır*” (Aktaran: Kozbe, 2013: 54). Bu ifadede iki nokta karşımıza çıkmaktadır. Birincisi kadına değer verilmesi ve asla mağdur edilmemesi iken ikinci durum yine erkek egemenliğinin ince çiziklerini bize göstermektedir. Erkeğin yine egemen bir yapı içerisinde baskıladığı ikinci kadına birinci kadına hizmet ettirmesidir. Kadına bunu yapan yine ‘*kadın*’dır.

“*Eğer bir adam, ona çocuk doğuran bir ‘sugitumu’ mu veya ona çocuk temin eden bir ‘nadtum’ boşamaya karar verirse, o kadına çeyizi geri verilecek ve tarlanın, bahçenin, mal ve mülkün yarısı ona verilecek, o da evlatlarını büyütecektir. Çocuklarını büyüttükten sonra, çocuklarına verilen maldan varismiş gibi bir hisse kendisine verilip, gönlünün istediği bir kocaya varacaktır.*” (Hammurabi Kanunları 137. madde) (Aktaran: Kozbe, 2013: 54). Bugün ki tazminat konusu çok eski çağlarda da izlerini taşımaktadır. Bu durum yasaların kadını korumaya ve kollamaya yönelik olduğunu gösterir.

Aldatmaların dışında tecavüz, zina ve akrabalarla ahlak dışı cinsel münasebetler de Hammurabi Kanunlarında yerini bulmuştur. Evli olan ama babasının evinde oturan kadına tecavüz eden bir adamın cezası ölümdür (Kozbe, 2013: 56-57).

1.2.11. İlimanlaştırıcı Bir Kurum Olarak “Din”

Fonksiyonalist din teorisine göre, toplumsal değişimin hızlı seyrettiği dönemlerde ortaya çıkan yeni ilişkiler, değerler ve fonksiyonlar ile eskileri arasında bir köprü görevi gören ve böylece toplumun fonksiyonel bütünlüğünü sağlayan ve ‘*ara form*’ veya ‘*tampon mekanizma*’ olarak adlandırılan kuramların veya oluşumların doğuşu ve yaygınlaşması kolaylaşmaktadır (Aktaran: Kirman, 2010: 24-25). Bununla birlikte, J. Wach’in da kuvvetle işaret ettiği gibi, dinin toplum içerisindeki yapıcı ve birleştirici rolü ihtilaf yaratıcı ve parçalayıcı fonksiyonunu kat kat aşmakta olup, her ne kadar toplumdaki birlik ve bütünleşmenin temini dinin ne niyeti ve ne de asıl gayesi olmamakla birlikte din, neticede toplumsal bütünleşmeyi gerçekleştirmeye yönelmektedir (Wach, 1955:

351;Aktaran: Günay, 2012: 458).

Her yeni olgu belli bir coğrafyada ve belli bir zaman diliminde ortaya çıkar. Yeni dinî hareketler de modern bir olgu olarak ileri düzeyde sanayileşmiş seküler Batı toplumlarında ve 20. yüzyılın ikinci yansında ortaya çıkmıştır (Kirman,2010: 16). Bir diğer ifadeyle, yeni dinî hareketlerin ortaya çıkmasında modernleşme, toplumsal değişme, farklılaşma, rasyonelleşme, sekülerleşme, bireyselleşme, özelleşme, küreselleşme, çoğulculuk, görecelik ve benzeri süreçlerin etkili olduğu gözlenmektedir (Kirman,2005: 19-29;Aktaran: Kirman, 2010: 20).

Dünya üzerinde insanlık sürekli değişim ve gelişim göstererek farklılaşmakta ve değişmektedir. Yaşanılan bu süreçler insanlık doğası gereği adaptasyon ve hazır bulunuşluk olmadığı taktirde bazı sorunsalları meydana getirmektedir. Din ise toplumlara yaşamış oldukları sorunlar çerçevesinde bir sığınma ve kendini tanımlayacak ifadeler bulduğu bir zemin vermektedir. Weber *“ölüm sonrası yaşamın yalnızca daha önemli değil, pek çok yönlerden bu dünyadaki çıkarların tümünden daha kesin”* olduğunu vurgular. Ve bu da bize sonraki bir dünyaya inanmanın yalnızca yoksullar için bir teselli olarak değil, aynı zamanda mevcut acılar ve dertler için bir tür duygusal ödünleme görevi yaptığını anımsatır (Weber,1930: 109-110,227;Aktaran: Thompson, 2012: 68).

Geleneksel toplumsal yapıdan modern toplum yapısına geçiş süreci içerisinde yaşanan buhranları göğüste yumuşatarak kabullenme sürecine girme noktasında ‘din’, çok büyük bir rol oynamaktadır.Yalnızca Türk toplum yapısında değil, diğer toplumlarda da din, çıkabilecek devrimin önüne set çekme hususunda temel bir argüman olmuştur. Özetle her şeyde tabiat kanunun bir hükmü vardır, insanların ihtiyaç gördükleri medeniyet hakkında da; tabiat kanunun hükmü gereğince, bir aile halkından ibaret bulunan bir insan topluluğu içinde de, herkes yiyeceği bir lokma ekmeği ve edeceği bir anlık rahatı mutlaka bir hizmet karşılığında haklı olarak almıştır. Böyle bir lokma ekmeği yiyip, bir nefes rahat etmesine ‘hak’ ve ona mukabil edeceği hizmete de ‘vazife’ adı verilmiştir (Efendi, 2004: 110). İnsanlar bu tür dini mesajların altında yaşanılan hassasiyetleri kaderci anlayışa bırakmışlardır.

Türkiye’de modernleşme, Cumhuriyet Dönemi’nde aydınların taşımış oldukları yanlış imgelerin ve bunu topluma aksettirme çalışmalarından dolayı tam anlamıyla yer

edinememiştir. Çünkü tepeden inme ve doğrudan yasalar ile halka kabul ettirilmeye çalışılan bu yenilikler halkın tepkisine neden olmuştur. İnsanlara getirilen bazı hak ve hürriyetler olumlu gözüküyor olsa dahi kabul ettirilmesi noktasında engellere takılmıştır. İşte dinî şeriatlardan bir şeriata iman edip de ona tâbi olup uymak da, bundan dolayı beşerî hürriyete mugayir sayılmaz. Çünkü inanmak demek, o şeriat kanunun hükümlerini insanın kendi fikrine uygun bularak kabul etmesi demektir. Böyle olmazsa, insanlara zorla kabul ettirilmek istenilen kanunlarla, insanlığın hürriyeti mahvetmek yoluna gidilmiş olur. Medeniyet çevresinde yaşayan insanoğlunun hukuk ve hürriyetiyle, böyle bir cebri kanunu uyuşturmamak imkansızdır. Hatta ilahi kanunlardan olan dinî kanunları zorla kabul ettirmeye çalışmak yolu bile kapalıdır (Efendi, 2004: 112- 113).

Din, toplumlara aşılması istenilen olguların doğrultusunda üst seçkinlerin isteklerini ya da kendi mevkilerini korumak ve meşrulaştırmak için halka inerken kullanmış oldukları bir araçtır. İncil tümüyle her zaman '*halkın içinden bakacağı*' ve kurtulmaya hiçbir zaman güçlerinin yetmeyeceği bir devlet hilesidir. Bir başka iddia da bütün İncil yorumcularının, iyi yaşayabilmek için devlet dinini kabul eden ahlaksız, entrikacı, düzenbazların olduğudur (Thompson, 2012: 142). Bu noktada dinin işlevlerini, tartışılan konu açısından geniş bir değerlendirmeye tabi tutan Okumuş, dinin siyasal hareketlerin ve kurum olarak devletin yapısını ve faaliyetlerini meşrulaştırma fonksiyonu bulunduğunu bunun da zaman zaman dinin istismarına yol açtığını ortaya koymaktadır (Okumuş,2005;Aktaran: Eren, 2012: 618).

Bireycilik eğiliminin ve yalnızlık duygusunun yükselmesi, egoizm ve benciliğin yaygınlaşması, ahlakî belirsizlik, dünyanın aşırı materyalist ve gayri şahsî olarak algılanışı toplumsal planda yaşanan kültürel karmaşanın açık göstergeleri durumundadır. Bu karmaşanın kaynağını sekülerleşme temelinde sorgulayan Bryan Wilson, önceden dinin belirlediği ahlakî standartların mekanik ve bürokratik araçlarla belirlendiğine işaret eder (Wilson,1976: 19-21;Aktaran: Kirman, 2010: 22).

E.P. Thompson, *İngiliz İşçi Sınıfının Oluşumu* adlı kitabında çatışma temelli oluşumlara rağmen insanların olgusal tatminlerini dine sığınarak nasıl gerçekleştirdiklerinin şu şekilde ifade eder: "...Baptistler Genel Birliği (aralarındaki Beşinci Monarşi adamlarını hedef alan) bir bildiri yayımlayarak Son Hüküm gününe kadar 'Dünya'nın Saltanat ve Yönetim'inin aslında azizlerin eline bırakılmasını

beklemeleri için herhangi bir neden olmadığını ilân etti. O zamana kadar, onların payına düşen, herhangi bir yerde Saltanat ve Yönetimi ele geçirmektense dünyada sabırla çile çekmekti” (Underwood,1947: 84-85;Aktaran: Thompson, 2012: 63).

1.3. METEDOLOJİ

1.3.1. Araştırmanın Evreni Ve Örneklem

Araştırma örneklemini maksatlı örnekleme uygun olarak seçilmiş ve yüz yüze görüşme yöntemi kullanılarak uygulamalı olarak yapılmıştır. Araştırma, gönüllü olarak katılmayı kabul eden 22 kişi ile yapılmıştır ve bu 22 görüşmenin 17’si kadın, 4’ü erkektir. Erkeklerin konuyla ilgili çok fazla konuşmak istememeleri, kadınların ise mağduriyetlerini anlatma ihtiyacı duydukları için araştırma örneklem dağılımı bu şekilde olmuştur. Erkek katılımcılardan 1’i görüşmeyi yarıda bıraktığı için örneklem sayısına dahil edilmemiştir. Görüşmeler, tek seferlik olmayıp geri dönütler şeklinde, kadınların son gelişmelere dair bilgilendirmede bulunmaları durumunda birkaç ek görüşme şeklinde devam etmiştir. Çünkü görüşme sırasında mahkeme kararı devam eden katılımcılar vardır.

Görüşme formu açık uçlu sorular içermektedir. Görüşmeye başlamadan önce bu konunun gizlilik ilkesi içinde yapıldığı ve isimlerini vermek istemeyenlerin adının ve soyadının ilk harfi ya da kullanmak istediği başka bir isimle yer alabileceği açıklaması yapılmıştır. İnsanların mahrem alanına girildiğinden katılımcıların rahat olmaları ve kendini rahatça ifade edebilmeleri için sınırlandırılmış başlıklar ya da seçeneklerden ziyade ne yaşadıkları, nasıl tepki verdikleri ve sonucunda ne yaptıkları ya da yapmak istedikleri açık uçlu sorular olarak sorulmuştur. Katılımcı ile samimi bir diyalog kurulmaya özen gösterilmiştir. Örneklem belirlenirken gönüllülük esas alınmıştır.

Araştırma hem nitel hem nicel olma özelliği taşımaktadır. Araştırmanın verileri NVIVO 9 nitel veri analiz programına aktarılarak Chart, Clustered, Models, Group Query, Matrix Coding, Word Frequency ve Text Search analizleri yapılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda bazı değişkenler arası ilişkilerin korelasyon katsayısı hesaplanarak yorumlanmıştır.

Katılımcıların yaşları 2’si 18-22 yaş aralığı, 4’ü 23-27 yaş aralığı, 10’u 28-32 yaş aralığı, 2’si 33-37 yaş aralığı, 1’i 38-42 yaş aralığı ve 2’si 43 ve üzeri yaş aralığındadır.

Katılımcılarımızın 7'si “bekâr”, 4'ü “boşanmış” ve 10'u “evli” dir. Katılımcıların 6'sı “ilkokul”, 2'si “ortaokul” 8'i “lise” ve 5'i “üniversite” mezunudur.

1.3.2. Gereçler

NVİVO nitel veri analiz programı, görüşme ya da kaynağın dosya olarak aktarılması ve kelime benzerliği yani “word similarity” ya da kaynaklardan kodlara yapılan atamalar ışığında kod benzerliği yani “coding similarity” bağlamında anlamlılık ilişkisi çıkarmaktadır. NVİVO nitel veri analiz programı, bize bütüncül bir çalışma olanağı sunmaktadır. Sınırlanarak ya da tam anlamıyla evreni tanımlamak konusunda kategoriler olarak hazırlanmış anket formlarından ziyade, açık uçlu sorular ile görüşme yapılan kişinin kullanmış olduğu bütün ifadeleri analiz içerisine dâhil etme imkânı sunmaktadır. NVİVO gibi programlar, teori inşası ya da hipotez testi gibi süreçleri destekleyen çok daha gelişkin işlevlere sahiptir. Üstelik bu programlar artık sadece metin formundaki verilerin analizine olanak tanımanın ötesinde görsel ve işitsel (ses kaydı, resim, video gibi) verilerin analizini de mümkün kılmaktadır (Kuş Saillard, 2009: 2).

1.3.2.1. Araştırma Code'larının Tanımlaması

Nitel analiz programında kaynaklar bağlamında açılan “Node”lar bölümler şeklinde aşağıda verilmektedir.

1.3.2.1.1. Şiddet

1.3.2.1.1.1. Sözel Şiddet

“Hakaret”, “İftira”, “Psikolojik Baskı” ve “İftira” olmak üzere dört kategoriden oluşmaktadır.

1.3.2.1.1.2. Fiziksel Şiddet

“Dövmek”, “Saçını Çekmek”, “Tokat” ve “Yaralama” olmak üzere dört kategoriden oluşmaktadır.

1.3.2.1.1.3. Cinsel Şiddet

“Arkadan ilişki istemek”, “Kişiyi Cinsel Olarak Kullanmak”, “Taciz Etmek” ve “Zorla İlişkiye Sokmak” olmak üzere dört kategoriden oluşmaktadır.

1.3.2.1.2. Şiddetin Sebebi

“Aile/Kayınvalide”, “Üçüncü Şahıslar”, “Aldatma”, “Eşler Arasında Uyumsuzluk”, “Ekonomik Sorunlar”, “Namus”, “Sorumsuzluk”, “Sorunlu Davranışlar”, ve “Geleneksel Normlar” olmak üzere dokuz kategoriden oluşmaktadır.

1.3.2.1.3. Sonuç

“Boşanmak”, “Katlanma”, “Evi Terk etmek”, “Görmemezlikten Gelme”, “Ayrılmak”, “Gözün Dışarıda Olması”, “Halinden Memnun”, “Polisten Uzaklaştırma Kararı” ve “Çocuğa Sığınma” olmak üzere on kategoriden oluşmaktadır.

1.3.2.1.4. Psikolojik Tepkiler

“İntihar”, “Vazgeçme”, “Umutsuzluk”, “Mecburiyet”, “Susma”, “Sinirlenme/ Kriz Anı”, “Şoka Girme”, “Çaresizlik”, “Dayanamıyordum.”, “Her şeye Doyma”, “Öldürme İsteği”, “Güven Sorunu”, “Dini Anlamlara Sığınma”, “Bıkkınlık”, “Pişmanlık”, “Çocuk Psikolojisi” ve “Affetmek” olmak üzere on yedi kategoriden oluşmaktadır.

1.3.2.1.5. Diğer “Node” lar

“Alışkanlık Olma Hali”, “Vefa”, “Anne-Oğul İlişkisi”, “Evlenen Kız geri İstenmiyor.”, “Evlensin İyi Olur İnşallah”, “Geleneksel Rollere Uymama”, “Kızlık Zarı”, “Kızlık Zarı/ Değerler ve İstekler Arasında Sıkışıp Kalma”, “Kötü Alışkanlıklar”, “Özgüven Eksikliği”, “Sapkınlık Derecesinde Bağlılık” ve “Taraflar Arasında Anlaşmazlık” olmak üzere on iki kategoriden oluşmaktadır.

1.3.2.2. NVIVO Nitel Veri Analiz Bağlamında Kullanılan Analizler

1.3.2.2.1. Queries

NVivo’da yer alan “queries” işlevini kullanarak, veri kaynakları ya da node’ları arasında bir sözcük arayabileceğimiz gibi projedeki çeşitli öğeleri

karşılaştırabileceğimiz “matrix coding” gibi daha gelişkin bir dizi sorgulamayı yapabilmemizi sağlar. Literatür taraması projesi üzerinden devam edecek olursak: Mevcut tüm makaleler içinde belli bir sözcük ya da sözcük grubunu NVivo’yu kullanarak arayabiliriz (Kuş Saillard, 2009: 41).

1.3.2.2.2. Matrix Coding Query

NVivo’da “Matrix coding” sorgulaması, özellikle, araştırmamızda yer alan case'lere ait özellikler ile (nicel araştırma terminolojisindeki adıyla demografik değişkenler) analiz sırasında oluşturduğumuz ya da kodlamalar yaptığımız kategoriler arasında olası ilişkileri sorgulamak açısından oldukça işlevseldir (Kuş Saillard, 2009: 67).

1.3.2.2.3. Model

Nitel veri analiz programları ile geliştireceğimiz modellerde, programların sunduğu en büyük avantaj projemizdeki kategorileri, veri kaynaklarını v.b. modele aktarabiliyor olmamızdır. Böylelikle, model oluştururken istediğiniz bir anda diyelim modelimize aktardığımız node’un içeriğini görüntüleyebilir; node’umuzda kodlu metin parçasından bir kısmı kopyalayarak modelimizde kullanabiliriz. Ayrıca, NVivo’daki projemizde noed’larımız arasında ilişkiler “relationships” kurmuş isek ilgili node’u modele aktardığımızda node, kurmuş olduğumuz bu ilişki içinde görüntülenecektir (Kuş Saillard, 2009: 76).

1.3.2.2.4. Coding Query

NVIVO’nun Query işlevini kullanarak verilerimiz arsında çeşitli sogulamalar yapabileceğimizi belirtmiştik. Bunlardan bir de “Coding Query” dir. Bu işlevi kullanarak diyelim belirli bir node’a belirli veri kaynaklarından yapılmış kodlamaları görüntüleyebiliriz (Kuş Saillard, 2009: 110).

1.3.2.2.5. Maksatlı Örneklem

Maksatlı örneklem sadece araştırmanın amacı ile ilgili olan insanların seçilmesidir. Örneğin sadece uyuşturucu kullananlar ya da sadece şiddete maruz kalanlar. Bu örneklemin avantajı, araştırmacının cevaplayıcıları seçmek üzere kendi araştırma yeteneğini ve ön bilgilerini kullanabilmesidir (Kuş, 2007: 46).

1.4. ARAŞTIRMANIN HİPOTEZLERİ

- 1) Cinsiyet, yaş, medeni hal ve eğitim düzeyi ile yaşanan fiziksel, cinsel ve sözel şiddet türleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- 2) Cinsiyet, yaş, medeni hal ve eğitim düzeyi ile şiddetin sebepleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- 3) Cinsiyet, yaş, medeni hal ve eğitim düzeyi ile sonuç arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- 4) Cinsiyet, yaş, medeni hal ve eğitim düzeyi ile psikolojik tepkiler arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- 5) Cinsiyet, yaş, medeni hal ve eğitim düzeyi ile diğer kodlar arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- 6) Namus ve boşanmak eylemi arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- 7) Geleneksel normlar ve arkadan ilişki istemek konuları arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- 8) Namus-katlanma, kabullenme, susma eylemleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- 9) İntihar davranışı ve namus konuları arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- 10) Öz güven eksikliği, sapkınlık derecesinde bağlılık ve kızlık zarı konuları arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- 11) Şiddet ve dini anlamlara sığınma eylemleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- 12) Taraflar arasında anlaşmazlık çıkması ve şiddet konuları arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- 13) Namus ve toplum içerisinde, evlenen kızın geri istenmemesi konuları arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- 14) Gözün dışarıda olması ve dini anlamlara sığınma davranışları arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- 15) İntihar ve Cinsel olarak kullanılmak, değerler arasında sıkışıp kalma başlıkları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

İKİNCİ BÖLÜM

UYGULAMA

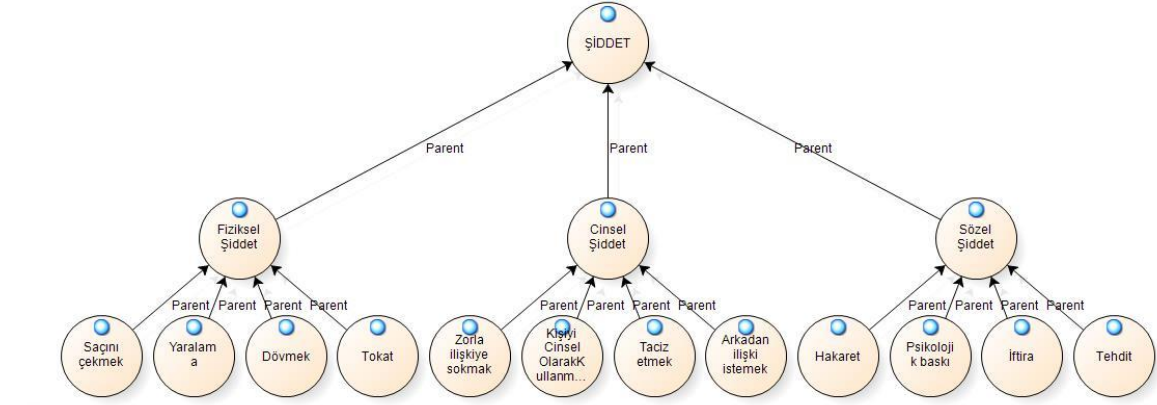
Görüşme birebir yüz yüze görüşme şeklinde olmuştur ve katılımcının kendini açık bir şekilde ifade edebilmesi için görüşmeye yalnız katılması talep edilmiştir. Görüşme sırasında kimi zaman ses kayıt cihazı ya da hatırlatıcı notlar alınmıştır. Ekim 2014 ve Haziran 2016 tarihleri arasında uygulama yapılmıştır. Maksatlı örneklem yöntemi kullanılarak Erzurum ve çevre ilçelerinde ikamet etmekte olan kadın ve erkekler üzerine uygulanmıştır. Herhangi bir şekilde kimlik bilgileri alınmamıştır. İsimlerin ve soyadlarının ilk harfleri ya da katılımcıların kullanmak istedikleri farklı bir isimle kodlamalar yapılmıştır. Katılımcın kendini rahat hissedeceği bir mekânda ve samimi bir görüşme olmasına dikkat edilmiştir.

2.1. VERİLERİN İSTATİSTİKSEL ÇÖZÜMLEMESİ

Şiddeti yalnızca fiziksel şiddet olarak tanımlamak ne kadar yanlışsa şiddetin yalnızca kadın tarafından uygulandığını söylemek de o kadar yanlıştır. Erkek katılımcılar kadından kadın olarak beklentileri olduğunu ve bunun yerine getirmek konusunda bazı sorunlar yaşadıklarını dile getirmişlerdir. Yalnızca kadınlar şiddet görüyor şeklinde bir önyargı oluşmaması için hem kadınlar hem erkekler bu araştırmaya dahil edilmiştir. Aynı zamanda şiddeti sadece uygulanan değil, uygulayan açısından da değerlendirmek dikkat edilmesi gereken çok önemli bir noktadır.

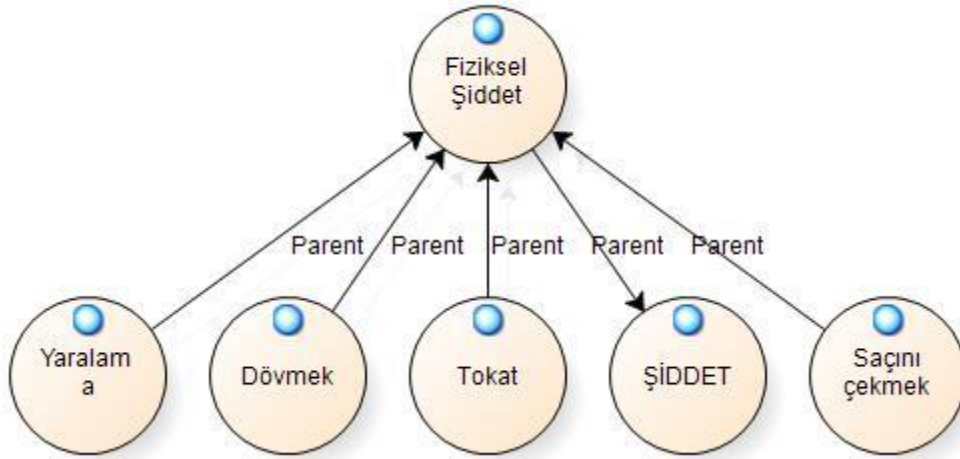
Araştırmada yaş, cinsiyet, medeni hal ve eğitim düzeyi ile şiddet/şiddet türleri, şiddetin sebebi, sonuç, psikolojik tepkiler ve diğer node'lar arasındaki anlamlılık ilişkisi Pearson Correlation Coefficient bağıntı katsayısı ile hesaplanmıştır. Aynı zamanda bütün node ve code'ların sig. (-tailed) $p < 0,05$ değeri baz alınarak anlamlılık ilişkisine bakılmıştır.

2.1.1. “Parent” Kategorilerin Altında Tanımlanan “Child” Kodlarını Gösteren “Model Analiz” Şekilleri

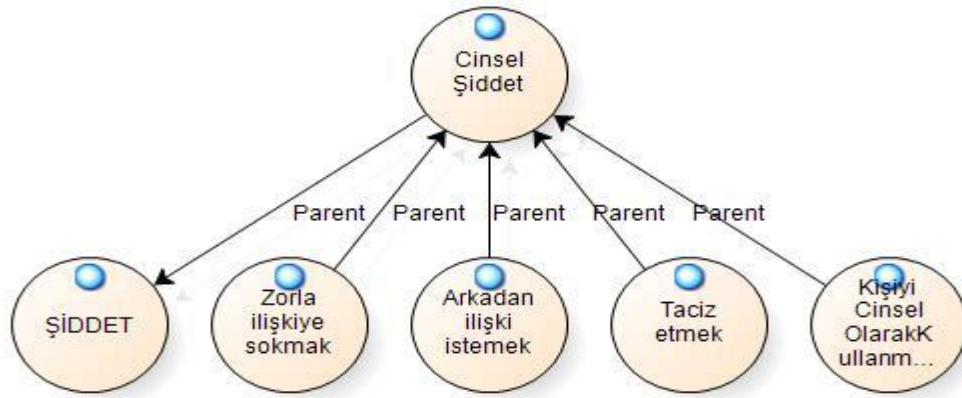
Şekil 2.1. Şiddet Kategorisine Bağlı Alt Başlıklar

Şekil 2.1.’de NWIVO 9 nitel veri analiz programına uygun olarak “Model” analizi yapılmıştır. Analizde görüldüğü üzere “Şiddet” temel kategori olmakla birlikte “Fiziksel Şiddet”, “Cinsel Şiddet” ve “Sözel Şiddet” ise “child” ları göstermektedir.

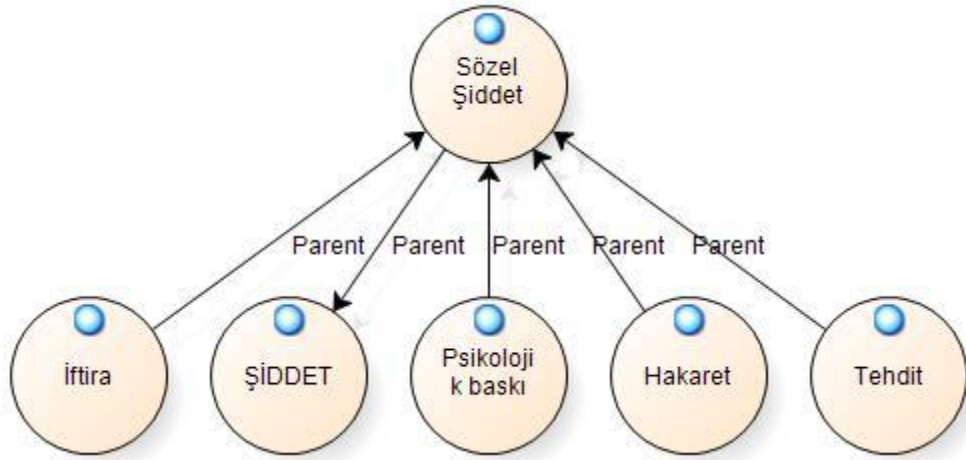
Şekil 2.2. Fiziksel Şiddet Kategorisinin Alt Başlıkları

Şekil 2.2.’de NWIVO 9 nitel veri analiz programına uygun olarak “Model” analizi yapılmıştır. Analizde görüldüğü üzere “Fiziksel Şiddet” temel kategori olmakla birlikte “Yaralama”, “Dövmek”, “Tokat” ve “Saçını Çekmek” ise “child” ları göstermektedir.

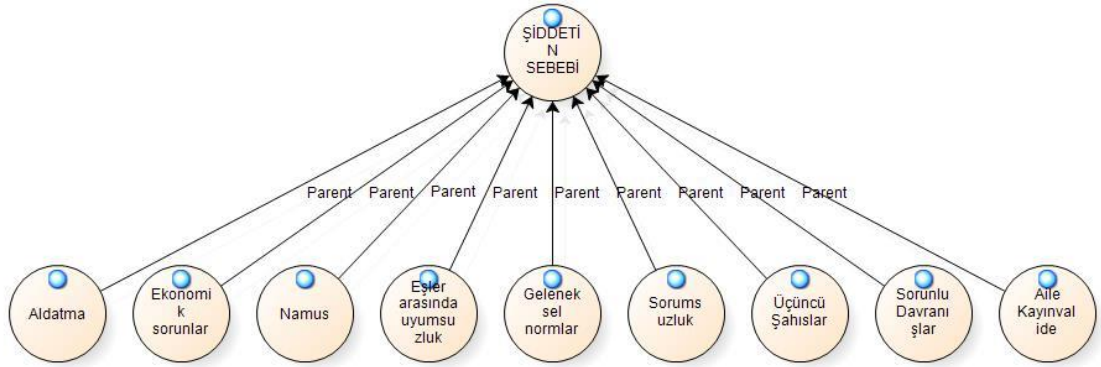
Şekil 2.3. Cinsel Şiddet Kategorisinin Alt Başlıkları

Şekil 2.3.’de NWIVO 9 nitel veri analiz programına uygun olarak “Model” analizi yapılmıştır. Analizde görüldüğü üzere “Cinsel Şiddet” temel kategori olmakla birlikte “Zorla İlişkiye Sokmak”, “Arkadan İlişki İstemek”, “Taciz Etmek” ve “Kişiyi Cinsel Olarak Kullanmak” ise “child”ları göstermektedir.

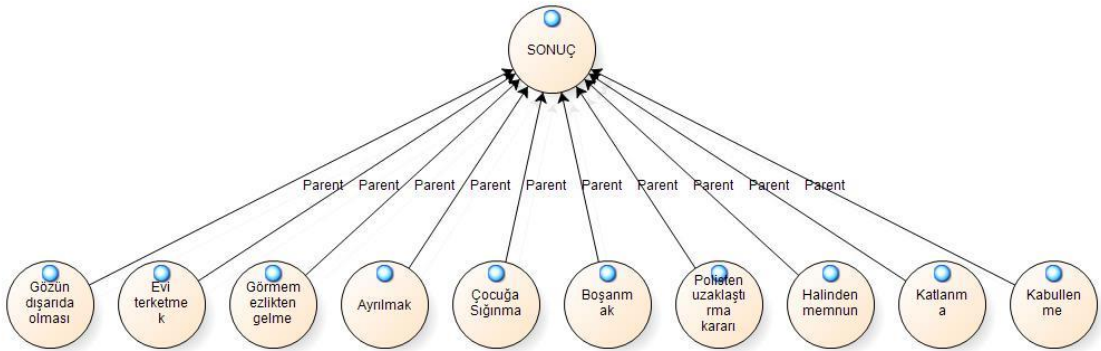
Şekil 2.4. Sözel Şiddet Kategorisinin Alt Başlıkları

Şekil 2.4.’de NWIVO 9 nitel veri analiz programına uygun olarak “Model” analizi yapılmıştır. Analizde görüldüğü üzere “Sözel Şiddet” temel kategori olmakla birlikte “İftira”, “Psikolojik Baskı”, “Hakaret” ve “Tehdit” ise “child”ları göstermektedir.

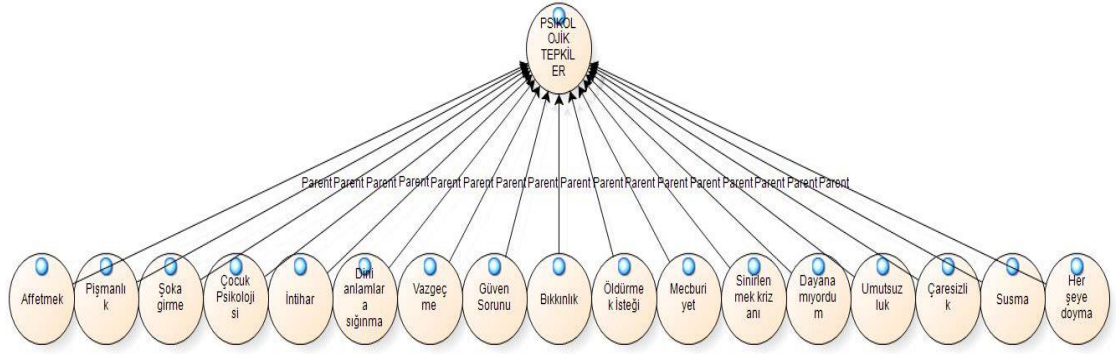
Şekil 2.5. Şiddetin Sebebi Kategorisinin Alt Başlıkları

Şekil 2.5.’de NWIVO 9 nitel veri analiz programına uygun olarak “Model” analizi yapılmıştır. Analizde görüldüğü üzere “Şiddetin Sebebi” temel kategori olmakla birlikte “Aldatma”, “Ekonomik Sorunlar”, “Namus”, “Eşler Arasında Uyumsuzluk”, “Geleneksel Normlar”, “Sorumluluk”, “Üçüncü Şahıslar”, “Sorunlu Davranışlar” ve “Aile/ Kayınvalide” ise “child”ları göstermektedir.

Şekil 2.6. Sonuç Kategorisinin Alt Başlıkları

Şekil 2.6.’da NWIVO 9 nitel veri analiz programına uygun olarak “Model” analizi yapılmıştır. Analizde görüldüğü üzere “Sonuç” temel kategori olmakla birlikte “Gözün Dışarıda Olması”, “Evi Terketmek”, “Görmemezlikten Gelme”, “Ayrılmak”, “Çocuğa Sığınma”, “Boşanmak”, “Polisten Uzaklaştırma Kararı”, “Halinden Memnun”, “Katlanma” ve “Kabullenme” ise “child”ları göstermektedir.

Şekil 2.7. Psikolojik Tepkiler Kategorisinin Alt Başlıkları

Şekil 2.7.’de NWIVO 9 nitel veri analiz programına uygun olarak “Model” analizi yapılmıştır. Analizde görüldüğü üzere “Psikolojik Tepkiler” temel kategori olmakla birlikte “Affetmek”, “Pişmanlık”, “Şoka Girme”, “Çocuk Psikolojisi”, “İntihar”, “Dini Anlamlara Sığınma”, “Vazgeçme”, “Güven Sorunu”, “Bıkkınlık”, “Öldürme İsteği”, “Mecburiyet”, “Sinirlenmek/Kriz Anı”, “Dayanamıyordum.”, “Umutsuzluk”, “Çaresizlik”, “Susma” ve “Herşeye Doyma” ise “child”ları göstermektedir.

2.1.2. Clusther “Node” lar ve “Source” ler Arası Anlamlılık İlişkisi Üzerine Nitel Veri Analizi Tabloları

2.1.2.1. “NODE” lar Arası “word similarity” Anlamlılık İlişkisi Tabloları

Tablo 2.1. Word Similarity Şiddet Kategorileri Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node A	Node B	Sig.
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Psişikolojik baskı	Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Hakaret	0,046136
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Tehdit	Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Yaralama	0,037477
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Hakaret	Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Saçını çekmek	0,034501
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Hakaret	Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Tokat	0,033772
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet	Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Tokat	0,030226
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Hakaret	Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Yaralama	0,008735

**Korelasyon 0,05 düzeyinde anlamlıdır (2-yönlü).

Tablo 2.1.'de NWIVO 9 nitel veri analiz programına uygun olarak “Clusther” analizi yapılmıştır. “Psikolojik Baskı-Hakaret”, “Tehdit-Yaralama”, Hakaret-Saçını Çekmek”, “Hakaret-Tokat”, “Şiddet-Tokat” ve “Hakaret-Yaralama” kategorileri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 2.2. Word Similarity Şiddetin Sebebi Kategorileri Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node A	Node B	Sig.
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Ekonomik sorunlar	Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Eşler arasında uyumsuzluk	0,096319
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Sorumsuzluk	Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Ekonomik sorunlar	0,089449
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Geleneksel normlar	Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Üçüncü Şahıslar	0,088478
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Ekonomik sorunlar	Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Aile Kayınvalide	0,086379
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Namus	Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Ekonomik sorunlar	0,061632
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Namus	Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Eşler arasında uyumsuzluk	0,014295
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Geleneksel normlar	Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Ekonomik sorunlar	0,014146

**Korelasyon 0,05 düzeyinde anlamlıdır (2-yönlü).

Tablo 2.2.'de NWIVO 9 nitel veri analiz programına uygun olarak “Clusther” analizi yapılmıştır. “Namus-Eşler Arasında Uyumsuzluk” ve “Geleneksel Normlar-Ekonomik Sorunlar” kategorileri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 2.3. Word Similarity Sonuç Kategorileri Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node A	Node B	Sig.
Nodes\\SONUÇ\Görmemezlikten gelme	Nodes\\SONUÇ\Kabullenme	0,658345
Nodes\\SONUÇ\Kabullenme	Nodes\\SONUÇ\Katlanma	0,570168
Nodes\\SONUÇ\Ayrılmak	Nodes\\SONUÇ\Evi terketmek	0,557394
Nodes\\SONUÇ\Görmemezlikten gelme	Nodes\\SONUÇ\Katlanma	0,41031
Nodes\\SONUÇ\Ayrılmak	Nodes\\SONUÇ\Katlanma	0,131117
Nodes\\SONUÇ\Çocuğa Sığınma	Nodes\\SONUÇ\Ayrılmak	0,100634
Nodes\\SONUÇ\Ayrılmak	Nodes\\SONUÇ\Kabullenme	0,091169
Nodes\\SONUÇ\Çocuğa Sığınma	Nodes\\SONUÇ\Evi terketmek	0,076742
Nodes\\SONUÇ\Görmemezlikten	Nodes\\SONUÇ\Boşanmak	0,070987

Tablo 2.3. (devam)

Node A	Node B	Sig.
gelme		
Nodes\\SONUÇ\Halinden memnun	Nodes\\SONUÇ\Boşanmak	0,064983
Nodes\\SONUÇ\Halinden memnun	Nodes\\SONUÇ\Kabullenme	0,059722
Nodes\\SONUÇ\Ayrılmak	Nodes\\SONUÇ\Görmemezlikten gelme	0,058955
Nodes\\SONUÇ\Halinden memnun	Nodes\\SONUÇ\Katlanma	0,046745
Nodes\\SONUÇ\Katlanma	Nodes\\SONUÇ\Boşanmak	0,039496
Nodes\\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	Nodes\\SONUÇ\Evi terketmek	0,038532
Nodes\\SONUÇ\Kabullenme	Nodes\\SONUÇ\Boşanmak	0,031449
Nodes\\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	Nodes\\SONUÇ\Kabullenme	0,02703
Nodes\\SONUÇ\Halinden memnun	Nodes\\SONUÇ\Görmemezlikten gelme	0,018406
Nodes\\SONUÇ\Ayrılmak	Nodes\\SONUÇ\Boşanmak	0,016167
Nodes\\SONUÇ\Görmemezlikten gelme	Nodes\\SONUÇ\Evi terketmek	0,011995
Nodes\\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	Nodes\\SONUÇ\Ayrılmak	0,005477

**Korelasyon 0,05 düzeyinde anlamlıdır (2-yönlü).

Tablo 2.3.'de NWIVO 9 nitel veri analiz programına uygun olarak "CLUSTHER" analizi yapılmıştır. "Halinden Memnun-Katlanma", "Katlanma-Boşanmak", "Gözün Dışarıda Olması-Evi Terketmek", "Kabullenme-Boşanmak", "Gözün Dışarıda Olması-Kabullenme", "Halinden Memnun-Görmemezlikten Gelme", "Ayrılmak-Boşanmak", "Görmemezlikten Gelme-Evi Terketmek" ve "Gözün Dışarıda Olması-Ayrılmak" kategorileri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 2.4. Word Similarity Psikolojik Tepkiler Kategorileri Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node A	Node B	Sig.
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Öldürmek İsteği	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	0,067388
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Bıkkınlık	0,066869
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dini anlamlara sığınma	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	0,063556
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Sinirlenmek kriz anı	0,062494
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dayanamıyordum	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	0,057727
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Susma	0,056824
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dini anlamlara sığınma	0,056624
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dini anlamlara sığınma	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dayanamıyordum	0,046019
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çocuk Psikolojisi	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dayanamıyordum	0,0412
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	0,039698
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Bıkkınlık	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	0,039059
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Öldürmek İsteği	0,034717
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Sinirlenmek kriz anı	0,034177
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Öldürmek İsteği	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Sinirlenmek kriz anı	0,03008
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çocuk Psikolojisi	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	0,014209
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Sinirlenmek kriz anı	0,01251
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\İntihar	0,012234
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	0,008089
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çocuk Psikolojisi	0,003109
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	0,002886

**Korelasyon 0,05 düzeyinde anlamlıdır (2-yönlü).

Tablo 2.4.'de NWIVO 9 nitel veri analiz programına uygun olarak “CLUSTHER” analizi yapılmıştır. “Dini Anlamara Sığınma-Dayanamıyordum”, “Çocuk Psikolojisi-Dayanamıyordum”, “Affetmek-Herşeye Doyma”, “Bıkkınlık-Şoka Girme”, “Affetmek-Öldürmek İsteği”, “Affetmek-Sinirlenmek/Kriz Anı”, “Öldürmek İsteği-Sinirlenmek/ Kriz Anı”, “Çocuk Psikolojisi-Şoka Girme”, “Her Şeye Doyma-Sinirlenmek/Kriz Anı”, “Her şeye Doyma-İntihar”, “Affetmek-Şoka Girme”, “Affetmek-Çocuk Psikolojisi” ve “Her Şeye Doyma-Şoka Girme” kategorileri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 2.5. Word Similarity Tüm “NODE” Kategorileri Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node A	Node B	Sig.
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dayanamıyordum	0,059878
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	0,059724
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Ekonomik sorunlar	Nodes\\SONUÇ\Ayrılmak	0,059656
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Susma	Nodes\\KIZLIK ZARI\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	0,059466
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	Nodes\\SONUÇ\Görmemezlikten gelme	0,059247
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Namus	Nodes\\KIZLIK ZARI	0,058793
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\İftira	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	0,058555
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Namus	Nodes\\SONUÇ\Kabullenme	0,058171
Nodes\\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	Nodes\\Evlensin iyi olur inşallah	0,057667
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	0,057528
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\İntihar	0,057366
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	Nodes\\geleneksel rollere uymama	0,057276
Nodes\\SONUÇ\Halinden memnun	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	0,057075
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Tehdit	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Öldürmek İsteği	0,056978
Nodes\\SONUÇ\Evi terketmek	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Umutsuzluk	0,05694
Nodes\\ŞİDDETİN	Nodes\\SONUÇ\Çocuğa Sığınma	0,056545

Tablo 2.5. (devam)

Node A	Node B	Sig.
SEBEBİ\Sorumsuzluk		
Nodes\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çocuk Psikolojisi	Nodes\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Sinirlenmek kriz anı	0,056222
Nodes\SONUÇ\Evi terketmek	Nodes\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çocuk Psikolojisi	0,056124
Nodes\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Taciz etmek	Nodes\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Güven Sorunu	0,05607
Nodes\ŞİDDETİN SEBEBİ\Geleneksel normlar	Nodes\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	0,056049
Nodes\ŞİDDET\Sözel Şiddet\İftira	Nodes\Anne oğul ilişkisi	0,055811
Nodes\ŞİDDETİN SEBEBİ\Aldatma	Nodes\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	0,055552
Nodes\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	Nodes\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Güven Sorunu	0,055446
Nodes\ŞİDDETİN SEBEBİ\Sorumsuzluk	Nodes\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	0,055444
Nodes\Sapkınlık derecesinde bağlılık	Nodes\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dini anlamlara sığınma	0,055258
Nodes\ŞİDDETİN SEBEBİ\Eşler arasında uyumsuzluk	Nodes\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	0,05524
Nodes\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	Nodes\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	0,055208
Nodes\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Öldürmek İsteği	Nodes\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Sinirlenmek kriz anı	0,055031
Nodes\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çocuk Psikolojisi	Nodes\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	0,054906
Nodes\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	Nodes\Evlensin iyi olur inşallah	0,054742
Nodes\ŞİDDETİN SEBEBİ\Geleneksel normlar	Nodes\SONUÇ\Çocuğa Sığınma	0,054443
Nodes\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Vazgeçme	Nodes\KIZLIK ZARİ\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	0,054305
Nodes\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Tehdit	Nodes\Özgüven Eksikliği	0,054114
Nodes\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Saçını çekmek	Nodes\SONUÇ\Çocuğa Sığınma	0,053758
Nodes\ŞİDDET	Nodes\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Güven Sorunu	0,053735
Nodes\ŞİDDETİN SEBEBİ\Namus	Nodes\SONUÇ\Boşanmak	0,053641
Nodes\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Taciz etmek	Nodes\SONUÇ\Çocuğa Sığınma	0,053499
Nodes\ŞİDDETİN SEBEBİ\Geleneksel normlar	Nodes\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	0,053497
Nodes\SONUÇ\Çocuğa Sığınma	Nodes\Özgüven Eksikliği	0,053369
Nodes\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Psikolojik baskı	Nodes\SONUÇ\Boşanmak	0,052882
Nodes\SONUÇ\Gözün dışarıda	Nodes\PSİKOLOJİK	0,052818

Tablo 2.5. (devam)

Node A	Node B	Sig.
olması	TEPKİLER\Dayanamıyordum	
Nodes\\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	Nodes\\Özgüven Eksikliği	0,052723
Nodes\\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	Nodes\\Kötü alışkanlıklar	0,052321
Nodes\\SONUÇ\Çocuğa Sığınma	Nodes\\SONUÇ\Boşanmak	0,052126
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dayanamıyordum	0,05212
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Namus	Nodes\\SONUÇ\Çocuğa Sığınma	0,052112
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Namus	Nodes\\SONUÇ\Katlanma	0,052109
Nodes\\SONUÇ\Çocuğa Sığınma	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Susma	0,051996
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Saçını çekmek	Nodes\\KIZLIK ZARİ\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	0,051703
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Geleneksel normlar	Nodes\\Kötü alışkanlıklar	0,05169
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	Nodes\\SONUÇ\Çocuğa Sığınma	0,051477
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	Nodes\\Evlensin iyi olur inşallah	0,051388
Nodes\\SONUÇ\Evi terketmek	Nodes\\Özgüven Eksikliği	0,050895
Nodes\\SONUÇ\Halinden memnun	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	0,050864
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	Nodes\\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	0,050853
Nodes\\SONUÇ\Halinden memnun	Nodes\\Özgüven Eksikliği	0,050497
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Taciz etmek	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	0,050491
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Öldürmek İsteği	0,050395
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	0,050105
Nodes\\SONUÇ\Evi terketmek	Nodes\\Sapkınlık derecesinde bağlılık	0,049976
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Sorunlu Davranışlar	Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	0,04996
Nodes\\SONUÇ\Çocuğa Sığınma	Nodes\\SONUÇ\Görmemezlikten gelme	0,049948
Nodes\\ŞİDDET	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Susma	0,049915
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Güven Sorunu	0,049788

Tablo 2.5. (devam)

Node A	Node B	Sig.
Nodes\\SONUÇ\Evi terketmek	Nodes\\SONUÇ\Boşanmak	0,049722
Nodes\\ŞİDDET	Nodes\\geleneksel rollere uymama	0,049719
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dini anlamlara sığınma	0,049581
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Geleneksel normlar	Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Ekonomik sorunlar	0,049125
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	0,049026
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Psikolojik baskı	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	0,048966
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Geleneksel normlar	Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	0,048392
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Ekonomik sorunlar	Nodes\\Özgüven Eksikliği	0,048352
Nodes\\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	Nodes\\SONUÇ\Ayrılmak	0,048191
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Namus	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çocuk Psikolojisi	0,048093
Nodes\\SONUÇ\Görmemezlikten gelme	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	0,048065
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Saçını çekmek	Nodes\\SONUÇ\Halinden memnun	0,047679
Nodes\\SONUÇ\Evi terketmek	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\İntihar	0,047671
Nodes\\ŞİDDET	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çaresizlik	0,047595
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Namus	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Susma	0,046912
Nodes\\vefa	Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Taciz etmek	0,046877
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Geleneksel normlar	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	0,046861
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Taciz etmek	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Mecburiyet	0,04648
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Umutsuzluk	0,046216
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Hakaret	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	0,045541
Nodes\\SONUÇ\Boşanmak	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Sinirlenmek kriz anı	0,04543
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\İntihar	0,045365
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	Nodes\\SONUÇ\Görmemezlikten gelme	0,044989
Nodes\\vefa	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	0,044818
Nodes\\ŞİDDET	Nodes\\Anne oğul ilişkisi	0,044659

Tablo 2.5. (devam)

Node A	Node B	Sig.
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	Nodes\\SONUÇ\\Ayrılmak	0,044404
Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Arkadan ilişki istemek	Nodes\\Kötü alışkanlıklar	0,044384
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Ekonomik sorunlar	Nodes\\Kötü alışkanlıklar	0,044303
Nodes\\ŞİDDET	Nodes\\SONUÇ\\Katlanma	0,043944
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Affetmek	Nodes\\Özgüven Eksikliği	0,04381
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Geleneksel normlar	Nodes\\SONUÇ\\Gözün dışarıda olması	0,043806
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Susma	Nodes\\Özgüven Eksikliği	0,043727
Nodes\\SONUÇ\\Boşanmak	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Şoka girme	0,043585
Nodes\\ŞİDDET\\Fiziksel Şiddet\\Tokat	Nodes\\SONUÇ\\Çocuğa Sığınma	0,043332
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Üçüncü Şahıslar	0,043307
Nodes\\Sapkınlık derecesinde bağlılık	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Umutsuzluk	0,04321
Nodes\\ŞİDDET\\Sözel Şiddet\\Hakaret	Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	0,042871
Nodes\\SONUÇ\\Çocuğa Sığınma	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Sinirlenmek kriz anı	0,042588
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Affetmek	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Çocuk Psikolojisi	0,042423
Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Affetmek	0,042256
Nodes\\ŞİDDET\\Sözel Şiddet\\Tehdit	Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	0,042017
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Sinirlenmek kriz anı	0,041987
Nodes\\SONUÇ\\Çocuğa Sığınma	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Şoka girme	0,041947
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Eşler arasında uyumsuzluk	Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	0,041912
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Her şeye doyma	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Sinirlenmek kriz anı	0,041767
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Affetmek	0,041748
Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Zorla ilişkiye sokmak	Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	0,04161
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	Nodes\\Alışkanlık olma hali	0,041511
Nodes\\Özgüven Eksikliği	Nodes\\Kötü alışkanlıklar	0,041409
Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Taciz etmek	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Dini anlamlara sığınma	0,040763

Tablo 2.5. (devam)

Node A	Node B	Sig.
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Vazgeçme	0,040551
Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Arkadan ilişki istemek	Nodes\\SONUÇ\\Boşanmak	0,040357
Nodes\\ŞİDDET	Nodes\\SONUÇ\\Çocuğa Sığınma	0,039983
Nodes\\SONUÇ\\Gözün dışarıda olması	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Susma	0,039744
Nodes\\ŞİDDET\\Sözel Şiddet\\Tehdit	Nodes\\SONUÇ\\Boşanmak	0,039241
Nodes\\ŞİDDET\\Fiziksel Şiddet	Nodes\\SONUÇ\\Gözün dışarıda olması	0,039235
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Sinirlenmek kriz anı	Nodes\\Kötü alışkanlıklar	0,038681
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Geleneksel normlar	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Her şeye doyma	0,038483
Nodes\\Sapkınlık derecesinde bağlılık	Nodes\\Özgüven Eksikliği	0,038405
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Affetmek	Nodes\\Kötü alışkanlıklar	0,038385
Nodes\\SONUÇ\\Boşanmak	Nodes\\Özgüven Eksikliği	0,038068
Nodes\\ŞİDDET	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Her şeye doyma	0,037915
Nodes\\SONUÇ\\Gözün dışarıda olması	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Affetmek	0,037756
Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	Nodes\\Evlensin iyi olur inşallah	0,037649
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	Nodes\\ŞİDDET\\Sözel Şiddet\\Tehdit	0,0372
Nodes\\Kötü alışkanlıklar	Nodes\\KIZLIK ZARI	0,037113
Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	Nodes\\Sapkınlık derecesinde bağlılık	0,037043
Nodes\\ŞİDDET\\Sözel Şiddet\\Hakaret	Nodes\\SONUÇ\\Gözün dışarıda olması	0,036899
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aldatma	Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	0,036767
Nodes\\SONUÇ\\Evi terketmek	Nodes\\Evlensin iyi olur inşallah	0,036677
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aldatma	Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Taciz etmek	0,036605
Nodes\\ŞİDDET\\Sözel Şiddet\\Psikolojik baskı	Nodes\\Sapkınlık derecesinde bağlılık	0,036565
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	0,03616
Nodes\\SONUÇ\\Gözün dışarıda olması	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Çocuk Psikolojisi	0,036137
Nodes\\SONUÇ\\Boşanmak	Nodes\\evlenen kız geri istenmiyor	0,035737
Nodes\\ŞİDDET\\Sözel Şiddet\\Psikolojik baskı	Nodes\\Özgüven Eksikliği	0,035579

Tablo 2.5. (devam)

Node A	Node B	Sig.
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Üçüncü Şahıslar	Nodes\\SONUÇ\\Evi terketmek	0,035266
Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Taciz etmek	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Sinirlenmek kriz anı	0,034993
Nodes\\ŞİDDET\\Fiziksel Şiddet\\Yaralama	Nodes\\SONUÇ\\Çocuğa Sığınma	0,03483
Nodes\\SONUÇ\\Gözün dışarıda olması	Nodes\\SONUÇ\\Katlanma	0,034763
Nodes\\ŞİDDET\\Fiziksel Şiddet\\Saçını çekmek	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Her şeye doyma	0,034742
Nodes\\SONUÇ\\Gözün dışarıda olması	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Dini anlamlara sığınma	0,033804
Nodes\\Sapkınlık derecesinde bağlılık	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Çocuk Psikolojisi	0,033555
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Zorla ilişkiye sokmak	0,033392
Nodes\\vefa	Nodes\\ŞİDDET	0,033383
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Umutsuzluk	Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	0,03329
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\İntihar	0,033247
Nodes\\SONUÇ\\Ayrılmak	Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	0,032959
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Affetmek	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Şoka girme	0,032953
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Eşler arasında uyumsuzluk	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Her şeye doyma	0,032755
Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Taciz etmek	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Şoka girme	0,032665
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\İntihar	Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	0,032618
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Her şeye doyma	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\İntihar	0,032618
Nodes\\Taraflar arasında anlaşmazlık	Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	0,032512
Nodes\\ŞİDDET	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Mecburiyet	0,032314
Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Arkadan ilişki istemek	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Sinirlenmek kriz anı	0,032117
Nodes\\SONUÇ\\Gözün dışarıda olması	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Güven Sorunu	0,031748
Nodes\\SONUÇ\\Çocuğa Sığınma	Nodes\\Sapkınlık derecesinde bağlılık	0,031522
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Ekonomik sorunlar	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Affetmek	0,031479
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Her şeye doyma	Nodes\\Kötü alışkanlıklar	0,031309
Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Taciz etmek	Nodes\\Evlensin iyi olur inşallah	0,030493

Tablo 2.5. (devam)

Node A	Node B	Sig.
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	Nodes\\Anne oğul ilişkisi	0,030475
Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Taciz etmek	Nodes\\SONUÇ\\Kabullenme	0,030012
Nodes\\SONUÇ\\Boşanmak	Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	0,029662
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Geleneksel normlar	Nodes\\SONUÇ\\Evi terketmek	0,0296
Nodes\\ŞİDDET	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Dini anlamlara sığınma	0,029351
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Pişmanlık	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Şoka girme	0,029126
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Çaresizlik	0,028976
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Ekonomik sorunlar	Nodes\\Sapkınlık derecesinde bağıllık	0,028493
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Çocuk Psikolojisi	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Her şeye doyma	0,028389
Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Zorla ilişkiye sokmak	Nodes\\SONUÇ\\Gözün dışarıda olması	0,028342
Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Taciz etmek	Nodes\\SONUÇ\\Görmemezlikten gelme	0,026774
Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Taciz etmek	Nodes\\Kötü alışkanlıklar	0,026465
Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet	Nodes\\Sapkınlık derecesinde bağıllık	0,02626
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aldatma	0,02615
Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Kişiyi Cinsel Olarak Kullanmak	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Pişmanlık	0,025697
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aldatma	Nodes\\ŞİDDET	0,02526
Nodes\\SONUÇ\\Gözün dışarıda olması	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Mecburiyet	0,025207
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aldatma	Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Arkadan ilişki istemek	0,024888
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Ekonomik sorunlar	Nodes\\SONUÇ\\Evi terketmek	0,024543
Nodes\\Taraflar arasında anlaşmazlık	Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Taciz etmek	0,024512
Nodes\\ŞİDDET	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Sinirlenmek kriz anı	0,023952
Nodes\\SONUÇ\\Gözün dışarıda olması	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Bıkkınlık	0,023933
Nodes\\ŞİDDET\\Fiziksel Şiddet\\Saçını çekmek	Nodes\\SONUÇ\\Gözün dışarıda olması	0,023599
Nodes\\ŞİDDET	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Şoka girme	0,023334

Tablo 2.5. (devam)

Node A	Node B	Sig.
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet	0,023323
Nodes\\SONUÇ\\Evi terketmek	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Pişmanlık	0,023131
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorunlu Davranışlar	Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	0,022936
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Affetmek	Nodes\\Anne oğul ilişkisi	0,022817
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	Nodes\\SONUÇ\\Halinden memnun	0,022536
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorumsuzluk	Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Taciz etmek	0,022334
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Her şeye doyma	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Şoka girme	0,022312
Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Arkadan ilişki istemek	Nodes\\SONUÇ\\Çocuğa Sığınma	0,022184
Nodes\\SONUÇ\\Gözün dışarıda olması	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\İntihar	0,022127
Nodes\\SONUÇ\\Gözün dışarıda olması	Nodes\\SONUÇ\\Görmemezlikten gelme	0,021923
Nodes\\ŞİDDET\\Sözel Şiddet\\İftira	Nodes\\SONUÇ\\Çocuğa Sığınma	0,02171
Nodes\\ŞİDDET	Nodes\\Evlensin iyi olur inşallah	0,021693
Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Taciz etmek	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Vazgeçme	0,021658
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Geleneksel normlar	Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Taciz etmek	0,021436
Nodes\\Sapkınlık derecesinde bağlılık	Nodes\\evlenen kız geri istenmiyor	0,020999
Nodes\\ŞİDDET\\Fiziksel Şiddet\\Yaralama	Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	0,020968
Nodes\\ŞİDDET	Nodes\\SONUÇ\\Kabullenme	0,019896
Nodes\\Taraflar arasında anlaşmazlık	Nodes\\SONUÇ\\Gözün dışarıda olması	0,01957
Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Kişiyi Cinsel Olarak Kullanmak	Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	0,019362
Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Arkadan ilişki istemek	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Öldürmek İsteği	0,018988
Nodes\\SONUÇ\\Halinden memnun	Nodes\\SONUÇ\\Evi terketmek	0,018618
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Geleneksel normlar	Nodes\\ŞİDDET\\Sözel Şiddet\\Tehdit	0,018521
Nodes\\ŞİDDET	Nodes\\SONUÇ\\Görmemezlikten gelme	0,018505
Nodes\\ŞİDDET	Nodes\\Kötü alışkanlıklar	0,017931
Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Kişiyi Cinsel Olarak Kullanmak	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Çocuk Psikolojisi	0,017637

Tablo 2.5. (devam)

Node A	Node B	Sig.
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	Nodes\\evlenen kız geri istenmiyor	0,017637
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Dini anlamlara sığınma	0,015716
Nodes\\ŞİDDET\\Fiziksel Şiddet\\Tokat	Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	0,015659
Nodes\\Taraflar arasında anlaşmazlık	Nodes\\ŞİDDET	0,015558
Nodes\\SONUÇ\\Çocuğa Sığınma	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Dayanamıyordum	0,015507
Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Kişiyi Cinsel Olarak Kullanmak	Nodes\\Alışkanlık olma hali	0,015295
Nodes\\ŞİDDET\\Fiziksel Şiddet\\Yaralama	Nodes\\SONUÇ\\Gözün dışarıda olması	0,015163
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Her şeye doyma	Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	0,014864
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorumsuzluk	Nodes\\ŞİDDET	0,014722
Nodes\\ŞİDDET\\Sözel Şiddet\\İftira	Nodes\\SONUÇ\\Boşanmak	0,014148
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Geleneksel normlar	Nodes\\ŞİDDET	0,013961
Nodes\\vefa	Nodes\\SONUÇ\\Gözün dışarıda olması	0,013828
Nodes\\ŞİDDET	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Vazgeçme	0,013255
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Ekonomik sorunlar	Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	0,013251
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Ekonomik sorunlar	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Her şeye doyma	0,013251
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Ekonomik sorunlar	Nodes\\SONUÇ\\Çocuğa Sığınma	0,013046
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Arkadan ilişki istemek	0,012952
Nodes\\ŞİDDET\\Fiziksel Şiddet\\Saçını çekmek	Nodes\\Sapkınlık derecesinde bağlılık	0,01284
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	Nodes\\geleneksel rollere uymama	0,012737
Nodes\\ŞİDDET\\Sözel Şiddet\\Tehdit	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Şoka girme	0,012153
Nodes\\ŞİDDET	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Umutsuzluk	0,012114
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorumsuzluk	Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	0,011495
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorunlu Davranışlar	Nodes\\ŞİDDET\\Cinsel Şiddet\\Taciz etmek	0,01131
Nodes\\Sapkınlık derecesinde bağlılık	Nodes\\Kötü alışkanlıklar	0,010739

Tablo 2.5. (devam)

Node A	Node B	Sig.
Nodes\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	Nodes\KIZLIK ZARI\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	0,010259
Nodes\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	Nodes\SONUÇ\Halinden memnun	0,010255
Nodes\ŞİDDETİN SEBEBİ\Namus	Nodes\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Umutsuzluk	0,010156
Nodes\SONUÇ\Çocuğa Sığınma	Nodes\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	0,009646
Nodes\ŞİDDETİN SEBEBİ\Aile Kayınvalide	Nodes\SONUÇ\Polisten uzaklaştırma kararı	0,009259
Nodes\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	Nodes\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	0,009123
Nodes\ŞİDDETİN SEBEBİ\Üçüncü Şahıslar	Nodes\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	0,009078
Nodes\ŞİDDETİN SEBEBİ\Namus	Nodes\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Bıkkınlık	0,008719
Nodes\SONUÇ\Evi terketmek	Nodes\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Bıkkınlık	0,008685
Nodes\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	Nodes\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Sinirlenmek kriz anı	0,008569
Nodes\KIZLIK ZARI\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	Nodes\evlenen kız geri istenmiyor	0,008167
Nodes\ŞİDDETİN SEBEBİ\Namus	Nodes\ŞİDDETİN SEBEBİ\Aile Kayınvalide	0,007808
Nodes\ŞİDDETİN SEBEBİ\Namus	Nodes\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	0,007103
Nodes\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	Nodes\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Bıkkınlık	0,007049
Nodes\ŞİDDETİN SEBEBİ\Üçüncü Şahıslar	Nodes\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	0,006428
Nodes\ŞİDDETİN SEBEBİ\Üçüncü Şahıslar	Nodes\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	0,004468
Nodes\ŞİDDETİN SEBEBİ\Sorunlu Davranışlar	Nodes\ŞİDDET	0,004362
Nodes\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	Nodes\PSİKOLOJİK TEPKİLER\İntihar	0,003862
Nodes\ŞİDDETİN SEBEBİ\Namus	Nodes\Kötü alışkanlıklar	0,003649
Nodes\ŞİDDET	Nodes\KIZLIK ZARI	0,002592
Nodes\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Bıkkınlık	Nodes\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	0,002501
Nodes\ŞİDDETİN SEBEBİ\Aldatma	Nodes\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	0,002459
Nodes\ŞİDDETİN SEBEBİ\Namus	Nodes\ŞİDDET\Sözel Şiddet	0,002307
Nodes\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	Nodes\Kötü alışkanlıklar	0,001889

Tablo 2.5. (devam)

Node A	Node B	Sig.
Nodes\\SONUÇ\Evi terketmek	Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Öldürmek İsteği	0,000407

**Korelasyon 0,05 düzeyinde anlamlıdır (2-yönlü).

2.1.2.2. “SOURCE” ler Arası “word similarity” Anlamlılık İlişkisi Tabloları

Tablo 2.6. “SOURCE” ler Arası “coding similarity” Anlamlılık İlişkisi

SOURCE A	SOURCE B	Sig.
Internals\\Zehra	Internals\\F.A	0,051336
Internals\\M.	Internals\\İşteki kadın B.Ş	0,048771
Internals\\S.Y.	Internals\\M.	0,048771
Internals\\K.K ALDATMA	Internals\\F.A	0,047798
Internals\\M.	Internals\\G.K	0,044668
Internals\\G.K	Internals\\A.G	0,042519
Internals\\İ.O.ERKEK TARAFI	Internals\\A.Ç	0,041097
Internals\\İ.O.ERKEK TARAFI	Internals\\A.G	0,041097
Internals\\İ.O	Internals\\E.K	0,041045
Internals\\K.K ALDATMA	Internals\\Aslı	0,036924
Internals\\Zehra	Internals\\E.K	0,034849
Internals\\Zehra	Internals\\İşteki kadın B.Ş	0,034849
Internals\\İ.O	Internals\\G.K	0,034157
Internals\\S.Y.	Internals\\İ.O.ERKEK TARAFI	0,02997
Internals\\İ.O.ERKEK TARAFI	Internals\\E.D.	0,029908
Internals\\EPİLEPSİ HASTASI VİLDAN	Internals\\E.D.	0,029902
Internals\\Zehra	Internals\\K.K ALDATMA	0,029706
Internals\\F.A	Internals\\A.Ç	0,028637
Internals\\F.A	Internals\\A.G	0,028637
Internals\\K.K ALDATMA	Internals\\İşteki kadın B.Ş	0,026243
Internals\\İşteki kadın B.Ş	Internals\\G.K	0,02595
Internals\\S.Y.	Internals\\G.K	0,02595
Internals\\G.B	Internals\\Aslı	0,024041
Internals\\E.K	Internals\\A.Ç	0,017477
Internals\\E.K	Internals\\A.G	0,017477
Internals\\İşteki kadın B.Ş	Internals\\A.G	0,017477
Internals\\E.D.	Internals\\A.Ç	0,011022
Internals\\M.	Internals\\İ.O.ERKEK TARAFI	0,009524
Internals\\Pınar X	Internals\\İ.O.ERKEK TARAFI	0,009524
Internals\\Zehra	Internals\\G.K	0,007751
Internals\\ŞİZOFREN KOCA	Internals\\E.D.	0,006482

Tablo 2.6. (devam)

SOURCE A	SOURCE B	Sig.
Internals\İşteki kadın B.Ş	Internals\E.K	0,00625
Internals\S.Y.	Internals\E.K	0,00625
Internals\S.Y.	Internals\İşteki kadın B.Ş	0,00625
Internals\Zehra	Internals\A.A	0,004198
Internals\İ.O.ERKEK TARAFI	Internals\Aslı	0,002054
Internals\G.K	Internals\A.A	-0,002052
Internals\ŞİZOFREN KOCA	Internals\İ.O.ERKEK TARAFI	-0,005971
Internals\K.K ALDATMA	Internals\İ.O.ERKEK TARAFI	-0,009171
Internals\Pınar X	Internals\A.Ç	-0,009777
Internals\F.A	Internals\Aslı	-0,010707
Internals\YENİ GELİN B.B	Internals\F.A	-0,010707
Internals\YENİ GELİN B.B	Internals\G.K	-0,015898
Internals\D.E.Y	Internals\A.Ç	-0,016326
Internals\F.A	Internals\D.E.Y	-0,016326
Internals\İ.O	Internals\A.Ç	-0,016326
Internals\Zehra	Internals\G.B	-0,018625
Internals\G.B	Internals\A.Ç	-0,018861
Internals\G.B	Internals\F.A	-0,018861
Internals\İ.O	Internals\E.D.	-0,021422
Internals\İşteki kadın B.Ş	Internals\Aslı	-0,022277
Internals\YENİ GELİN B.B	Internals\E.K	-0,022277
Internals\M.	Internals\E.K	-0,027254
Internals\Pınar X	Internals\E.K	-0,027254
Internals\İ.O	Internals\G.B	-0,028104
Internals\E.K	Internals\D.E.Y	-0,033968
Internals\İşteki kadın B.Ş	Internals\D.E.Y	-0,033968
Internals\EPİLEPSİ HASTASI VİLDAN	Internals\A.Ç	-0,040895
Internals\Zehra	Internals\A.Ç	-0,040895
Internals\D.E.Y	Internals\A.A	-0,044757
Internals\İ.O	Internals\A.A	-0,044757
Internals\Zehra	Internals\EPİLEPSİ HASTASI VİLDAN	-0,050892
Internals\YENİ GELİN B.B	Internals\Aslı	-0,052109
Internals\Zehra	Internals\M.	-0,06113
Internals\A.Ç	Internals\A.A	-0,074612
Internals\A.G	Internals\A.A	-0,074612
Internals\F.A	Internals\A.A	-0,074612
Internals\E.K	Internals\A.A	-0,079057
Internals\S.Y.	Internals\A.A	-0,079057
Internals\İ.O.ERKEK TARAFI	Internals\F.A	-0,08703
Internals\M.	Internals\A.Ç	-0,089501
Internals\Aslı	Internals\A.A	-0,091581
Internals\A.G	Internals\A.Ç	-0,092784

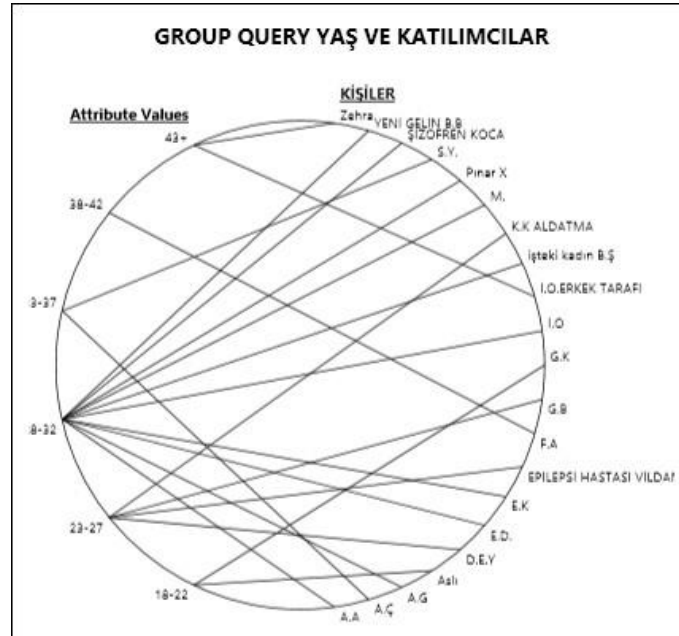
Tablo 2.6. (devam)

SOURCE A	SOURCE B	Sig.
Internals\\G.B	Internals\\A.A	-0,095553
Internals\\Zehra	Internals\\E.D.	-0,096882
Internals\\F.A	Internals\\E.K	-0,09831
Internals\\İşteki kadın B.Ş	Internals\\A.Ç	-0,09831
Internals\\S.Y.	Internals\\A.Ç	-0,09831
Internals\\S.Y.	Internals\\F.A	-0,09831
Internals\\YENİ GELİN B.B	Internals\\İ.O.ERKEK TARAFI	-0,106822
Internals\\YENİ GELİN B.B	Internals\\A.Ç	-0,113885
Internals\\ŞİZOFREN KOCA	Internals\\A.Ç	-0,118824
Internals\\İşteki kadın B.Ş	Internals\\G.B	-0,125903
Internals\\ŞİZOFREN KOCA	Internals\\E.K	-0,125903
Internals\\Zehra	Internals\\D.E.Y	-0,129651
Internals\\E.D.	Internals\\A.G	-0,155886
Internals\\F.A	Internals\\E.D.	-0,155886
Internals\\İ.O.ERKEK TARAFI	Internals\\D.E.Y	-0,162882

**Korelasyon 0,05 düzeyinde anlamlıdır (2-yönlü).

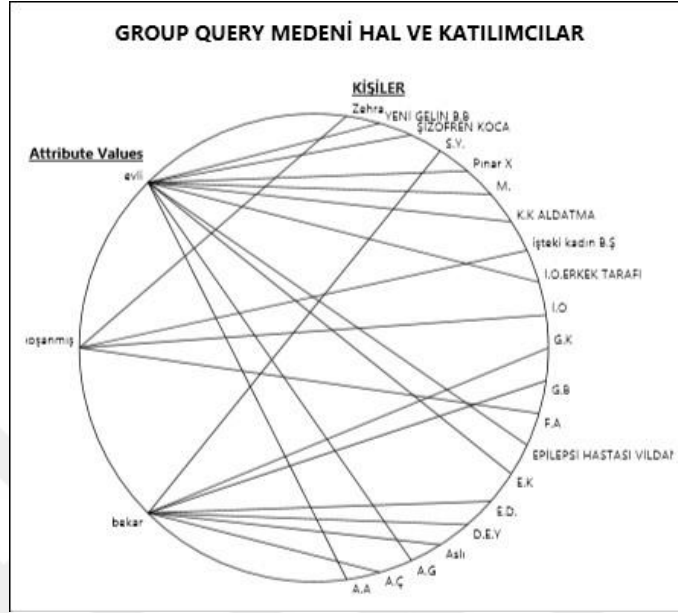
2.1.3. Group Query Nitel Veri Analiz Şekilleri

2.1.3.1. Group Query Bağımsız Değişkenler Nitel Veri Analizleri

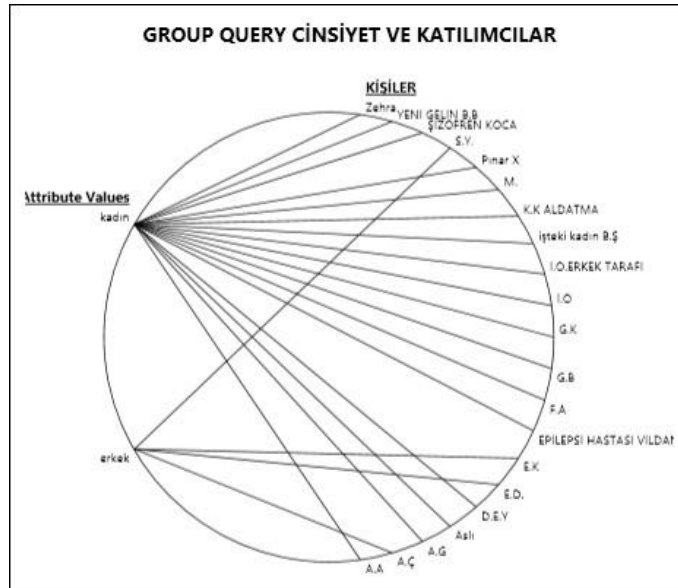
Şekil 2.8. Yaş ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.8’de görüldüğü üzere katılımcılarımızın 2’si 18-22 yaş aralığı, 4’ü 23-27 yaş aralığı, 10’u 28-32 yaş aralığı, 2’si 33-37 yaş aralığı, 1’i 38-42 yaş aralığı ve 2’si 43 ve üzeri yaş aralığındadır. Aynı zamanda tablo üzerinde hangi katılımcının hangi yaş aralığında olduğunu görebilmekteyiz.

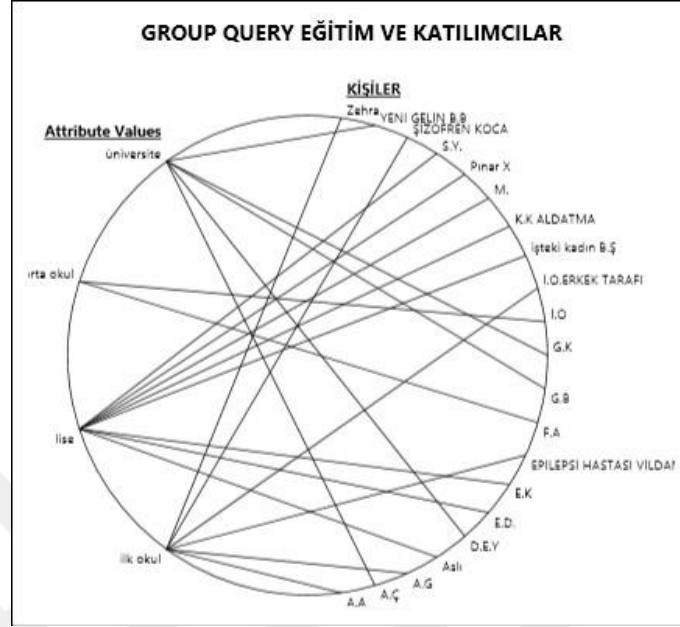
Şekil 2.9. Medeni Hal ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.9.’da görüldüğü üzere katılımcılarımızın 7’si “bekar”, 4’ü “boşanmış” ve 10’u “evli” dir. Aynı zamanda tablo üzerinde hangi katılımcının hangi medeni hal kategorisine dâhil olduğunu görebilmekteyiz.

Şekil 2.10. Cinsiyet ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

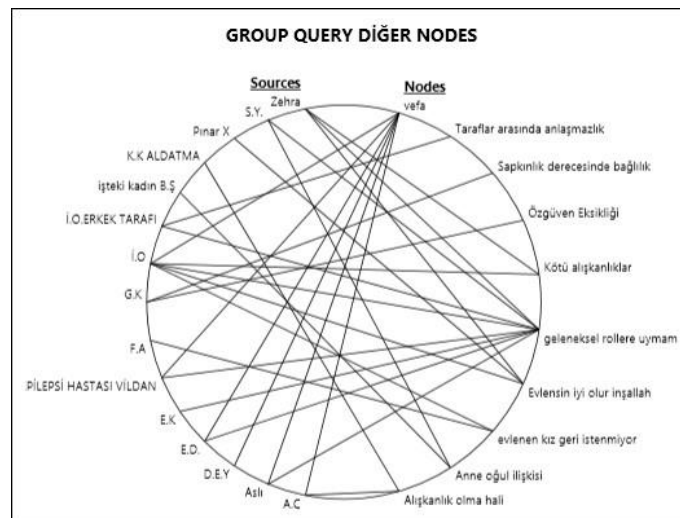
Şekil 2.10’da görüldüğü üzere katılımcılarımızın 17’si “kadın” ve 4’ü “erkek”tir. Aynı zamanda tablo üzerinde hangi katılımcının hangi cinsiyet kategorisine dâhil olduğunu görebilmekteyiz.

Şekil 2.11. Eğitim ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

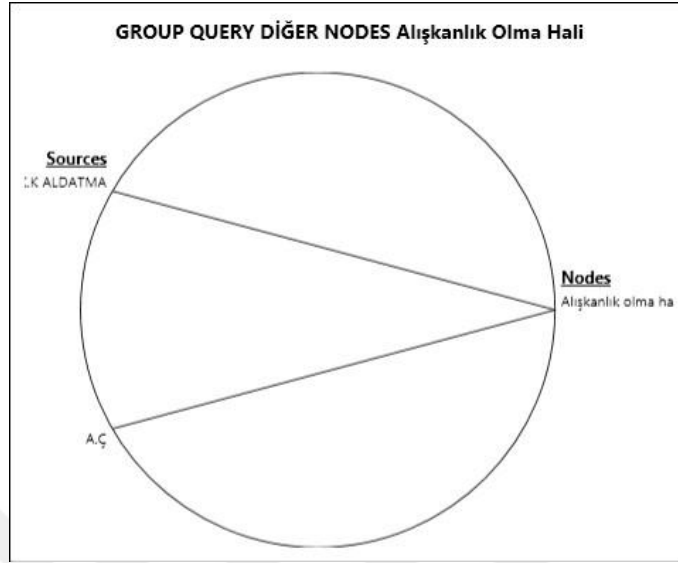
Şekil 2.11.’de görüldüğü üzere katılımcılarımızın 6’sı “ilkokul”, 2’si “ortaokul” 8’i “lise” ve 5’i “üniversite” mezunudur. Aynı zamanda tablo üzerinde hangi katılımcının hangi eğitim kategorisine dâhil olduğunu görebilmekteyiz.

2.1.3.2. Group Query “Diğer Node”lar Nitel Veri Analizleri

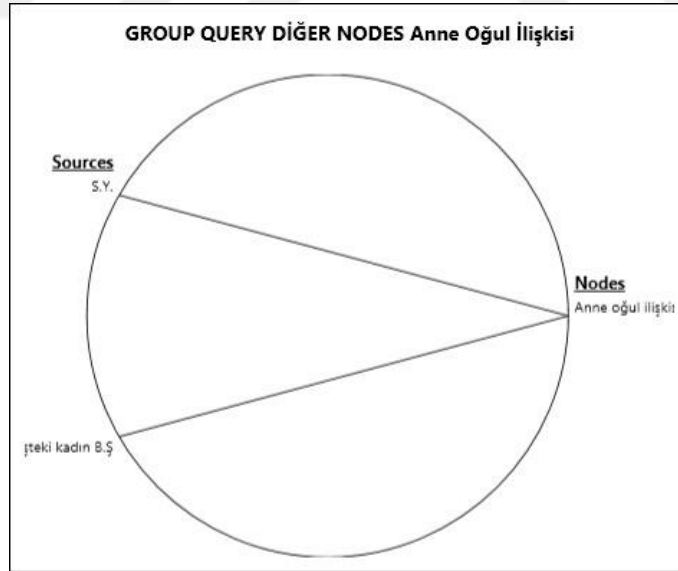
Şekil 2.12. “Diğer Node”lar ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.12.’de katılımcılar ve “diğer node”lar arasındaki anlamlılık ilişkisini bize vermektedir. Ayrıntılı olarak diğer tablolarda yorumlarına yer verilmiştir.

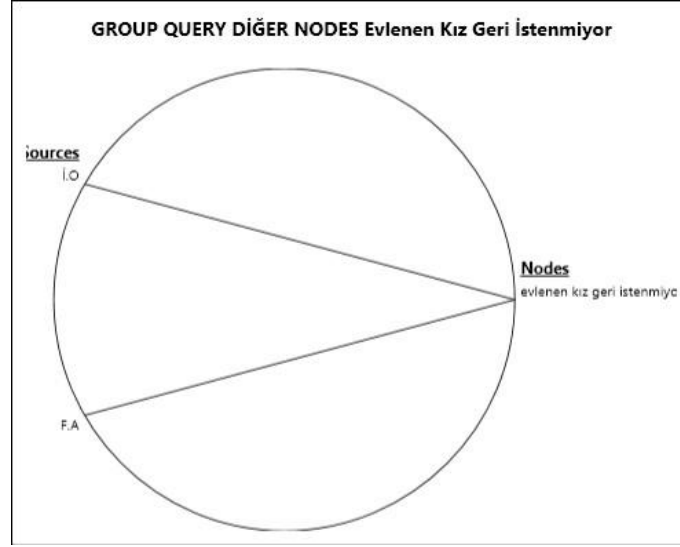
Şekil 2.13. “Alışkanlık Olma Hali” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.13.’de görüldüğü üzere “A.Ç” ve “K.K Aldatma” adlı katılımcılar ile “Alışkanlık olma” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

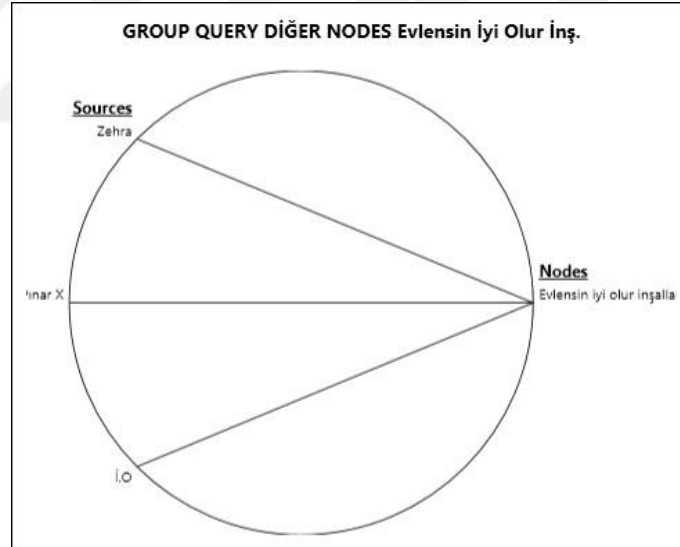
Şekil 2.14. “Anne Oğul İlişkisi” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.14.’de görüldüğü üzere “S.Y” ve “İşteki Kadın B.Ş” adlı katılımcılar ile “Anne-Oğul” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

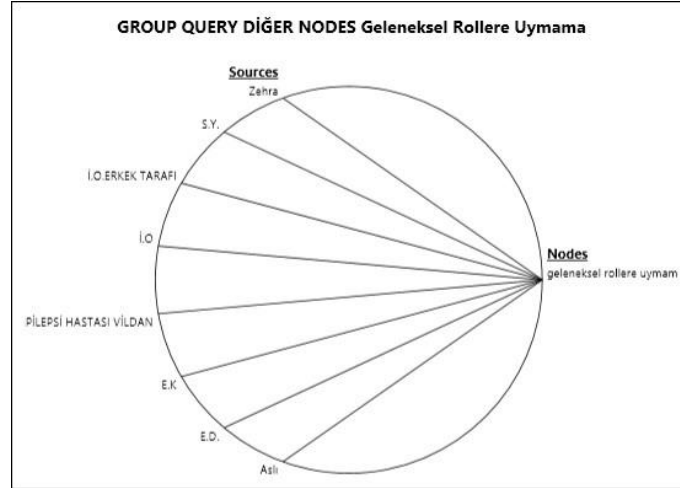
Şekil 2.15. “Evlenen Kız Geri İstenmiyor” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.15.’de görüldüğü üzere “İ.O” ve “F.A” adlı katılımcılar ile “Evlenen Kız Geri İstenmiyor.” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

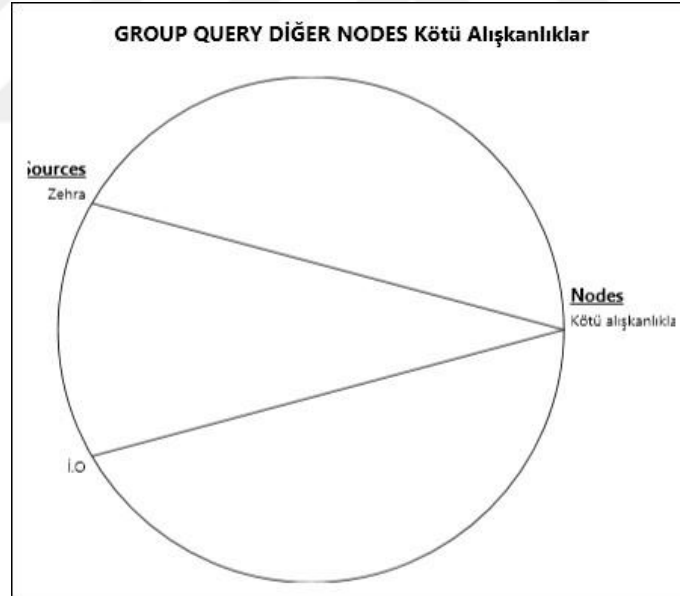
Şekil 2.16. “Evlensin İyi Olur İnşallah” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.16.’da görüldüğü üzere “Zehra”, “Pınar X” ve “İ.O” adlı katılımcılar ile “Evlensin İyi Olur.” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

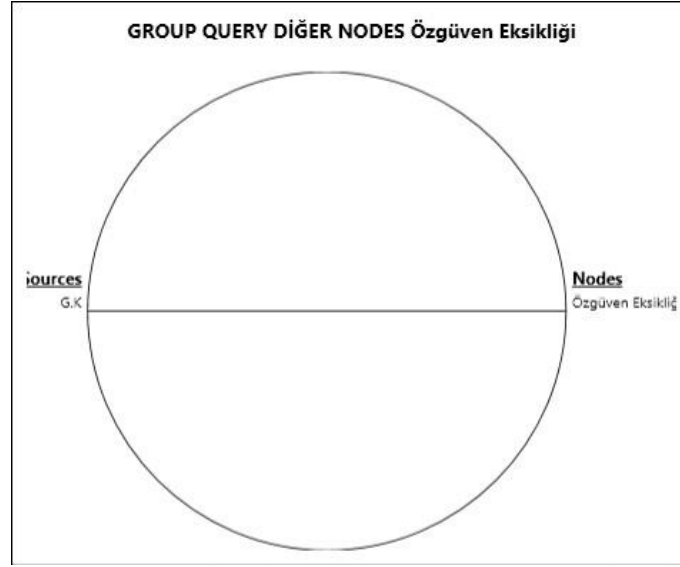
Şekil 2.17. “Geleneksel Rollere Uymama” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.17.’de görüldüğü üzere “Zehra”, “İ.O.Erkek Tarafı”, “İ.O”, “Epilepsi Hastası Vildan”, “E.K”, “E.D” ve “Aslı ” adlı katılımcılar ile “Geleneksel Rollere Uymama” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

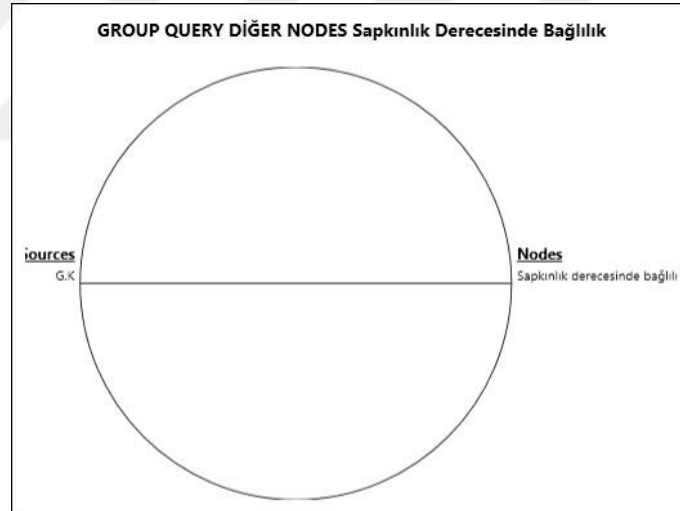
Şekil 2.18. “Kötü Alışkanlıklar” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.18.’de görüldüğü üzere “Zehra” ve “İ.O” adlı katılımcılar ile “Kötü Alışkanlıklar” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

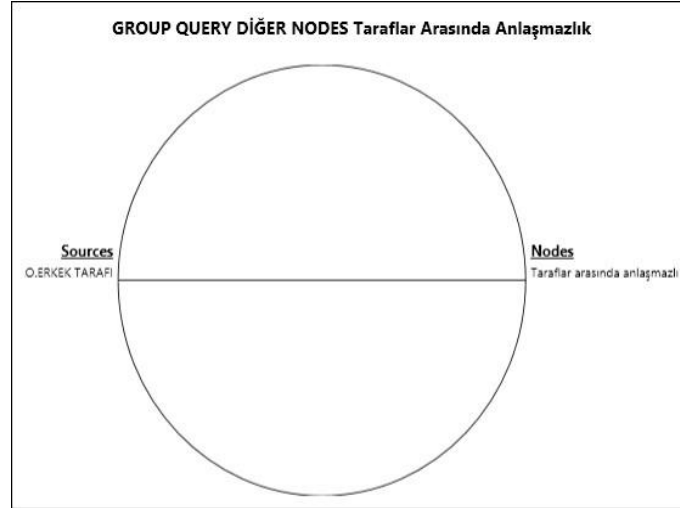
Şekil 2.19. “Özgüven Eksikliği” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.19.’da görüldüğü üzere “G.K” adlı katılımcı ile “Özgüven Eksikliği” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

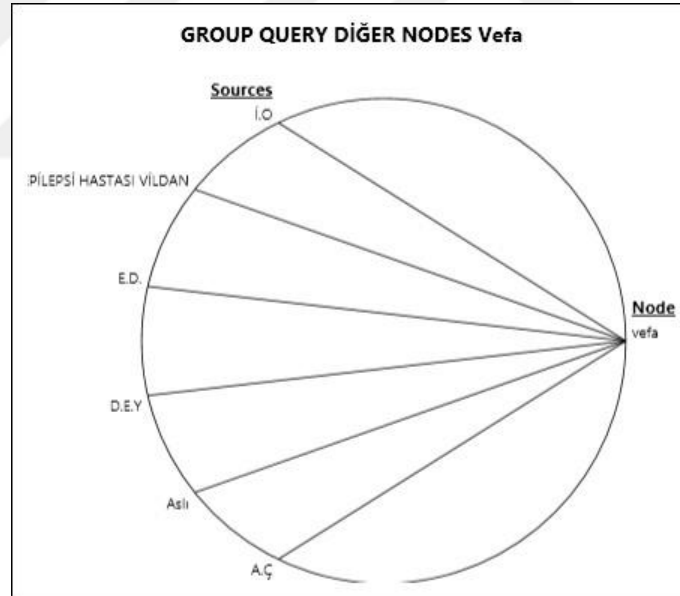
Şekil 2.20. “Sapkınlık Derecesinde Bağlılık” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.20.’de görüldüğü üzere “G.K” adlı katılımcı ile “Sapkınlık Derecesinde Bağlılık” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır. G.K. adlı katılımcının tablolarındaki anlamlılık durumlarına bakıldığında özgüven eksikliğinin beraberinde getirdiği sapkınlık derecesinde bağlılık psikolojisini görmekteyiz. Her iki “node” birbiri içerisinde anlamlıdır.

Şekil 2.21. “Taraflar Arasında Anlaşmazlık” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

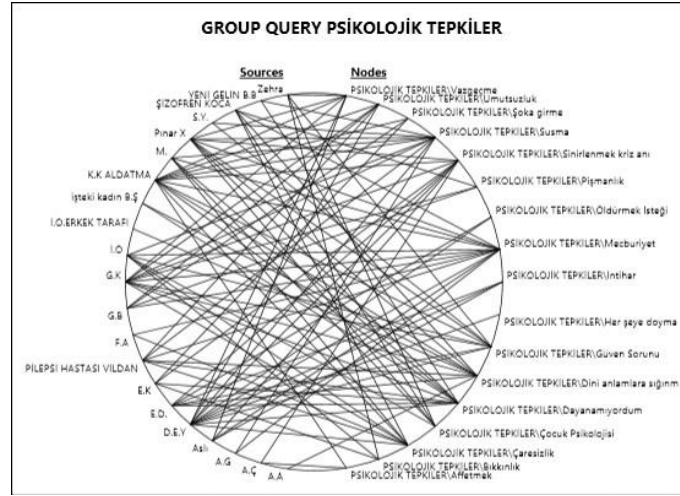
Şekil 2.21.’de görüldüğü üzere “İ.O.Erkek Tarafı” adlı katılımcı ile “Taraflar Arasında Anlaşmazlık” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Şekil 2.22. “Vefa” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

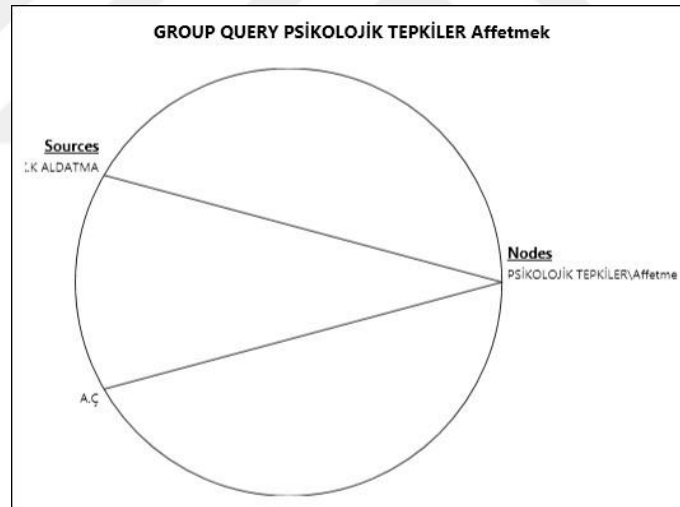
Şekil 2.22.’de görüldüğü üzere “D.E.Y.”, “Epilepsi Hastası Vildan ”, “E.D.”, “İ.O.”, “A.Ç.” ve “Aslı ” adlı katılımcılar ile “Vefa ” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

2.1.3.3. Group Query Psikolojik Tepkiler Nitel Veri Analizleri

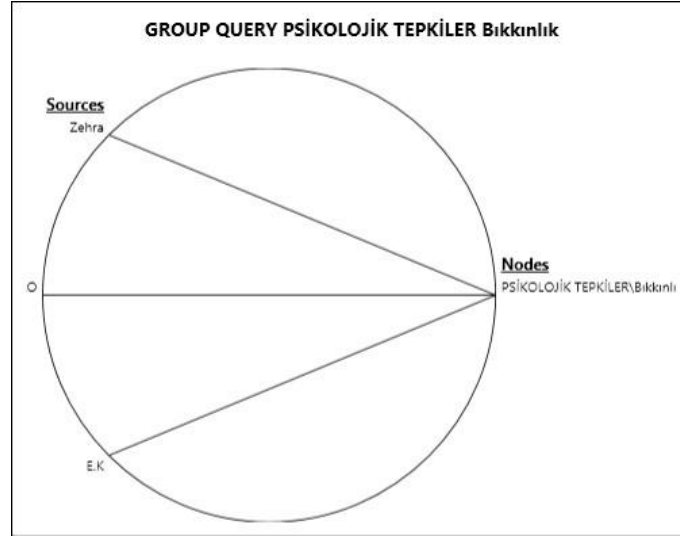
Şekil 2.23. “Psikolojik Tepkiler” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.23.’de katılımcılar ve “psikolojik tepkiler node” ları arasındaki anlamlılık ilişkisini bize vermektedir. Ayrıntılı olarak diğer tablolarda yorumlarına yer verilmiştir.

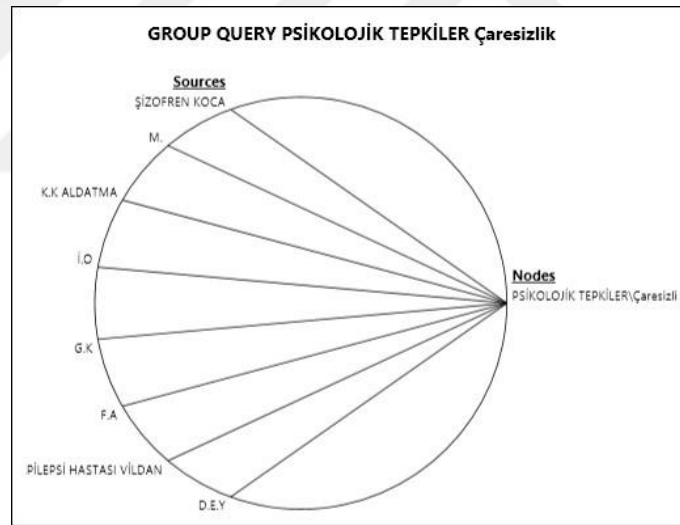
Şekil 2.24. “Affetmek” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.24.’de görüldüğü üzere “K.K. Aldatma” ve “A.Ç.” adlı katılımcılar ile “Affetmek ” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır

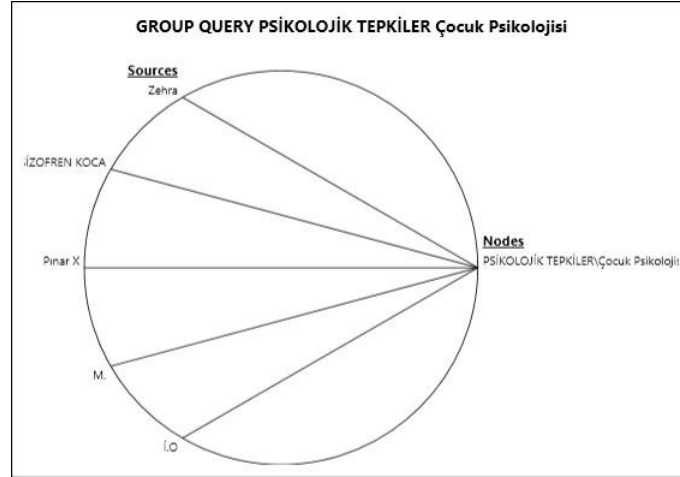
Şekil 2.25. “Bıkkınlık” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.25.’de görüldüğü üzere “Zehra”, “İ.O.” ve “E.K.” adlı katılımcılar ile “Bıkkınlık ” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır

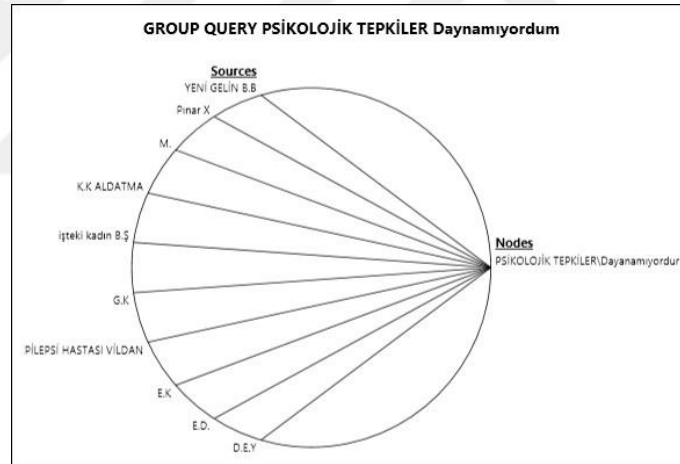
Şekil 2.26. “Çaresizlik” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.26.’da görüldüğü üzere “Şizofren Koca”, “M. ”, “K.K.Aldatma”, “İ.O.”, “G.K”, “F.A.”, “Epilepsi Hastası” ve “D.E.Y. ” adlı katılımcılar ile “Çaresizlik” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

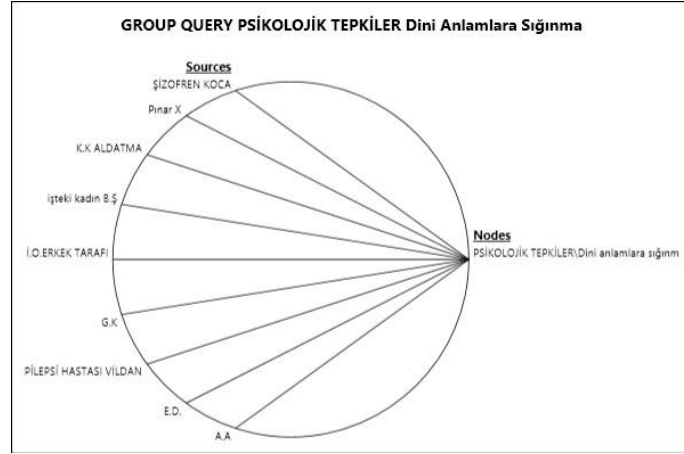
Şekil 2.27. “Çocuk Psikolojisi” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.27.’de görüldüğü üzere “Zehra”, “Şizofren Koca”, “Pınar X”, “M.” ve “İ.O ” adlı katılımcılar ile “Çocuk Psikolojisi” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

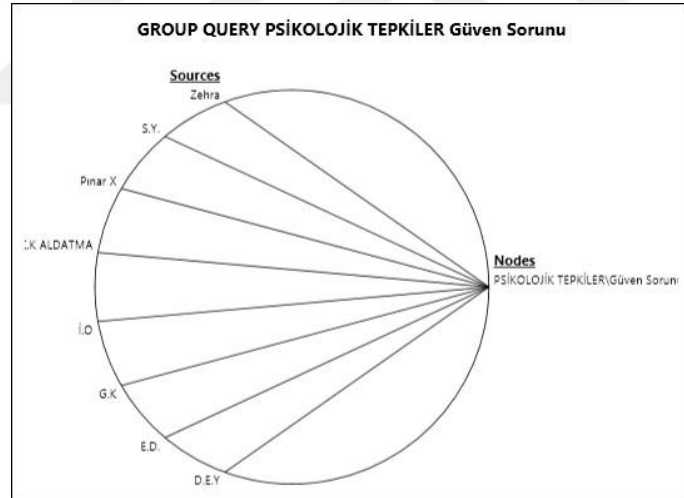
Şekil 2.28. “Dayanamıyordum.” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.28.’de görüldüğü üzere “Yeni Gelin B.B”, “Pınar X ”, “E.D.”, “M.”, “K.K.Aldatma”, “İstekli Kadın B.Ş.”, “G.K”, “Epilepsi Hastası Vildan”, “E.K.” ve “D.E.Y.” adlı katılımcılar ile “Dayanamıyordum.” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

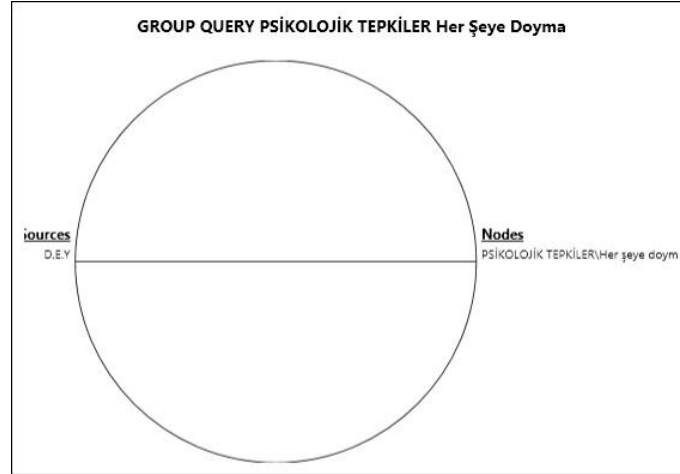
Şekil 2.29. “Dini Anlamlara Sığınma” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.29.’da görüldüğü üzere “Şizofren Koca”, “Pınar X ”, “E.D.”, “İ.O.Erkek Tarafı”, “K.K.Aldatma ”, “İşteki Kadın B.Ş.”, “G.K”, “Epilepsi Hastası Vildan”ve “A.A.” adlı katılımcılar ile “Dini Anlamlara Sığınma” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

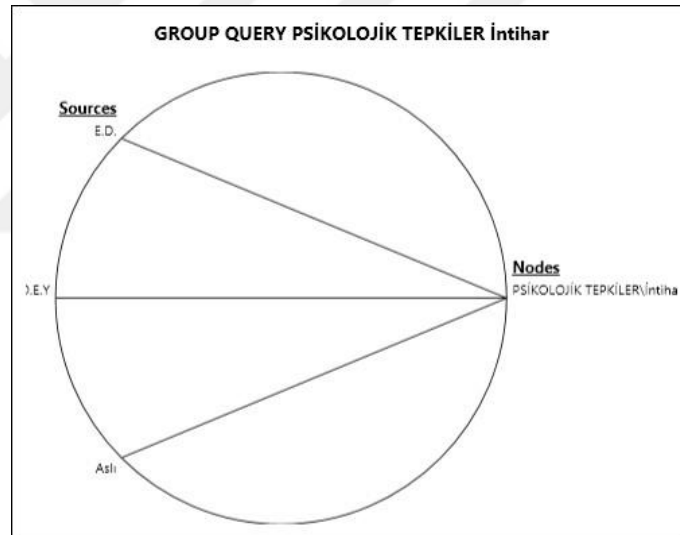
Şekil 2.30. “Güven Sorunu” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.30.’da görüldüğü üzere “Zehra”, “Pınar X ”, “S.Y.”, “İ.O.”, “K.K.Aldatma”, “G.K”, “E.D.”ve “D.E.Y.” adlı katılımcılar ile “Güven Sorunu” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

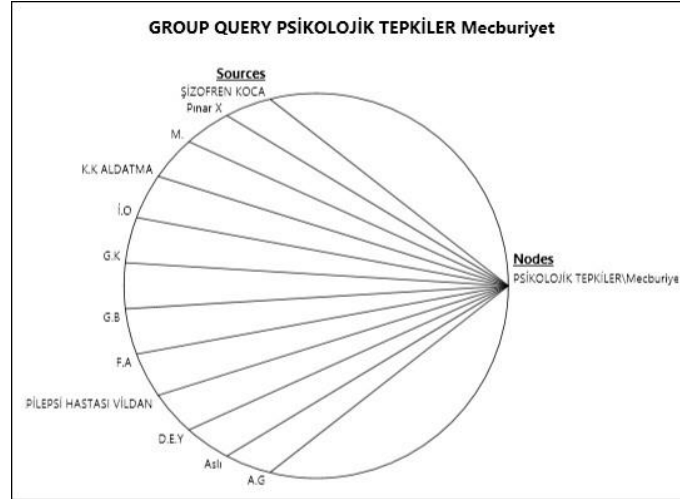
Şekil 2.31. “Her Şeye Doyma” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.31.’de görüldüğü üzere “D.E.Y.” adlı katılımcı ile “Her Şeye Doyma” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

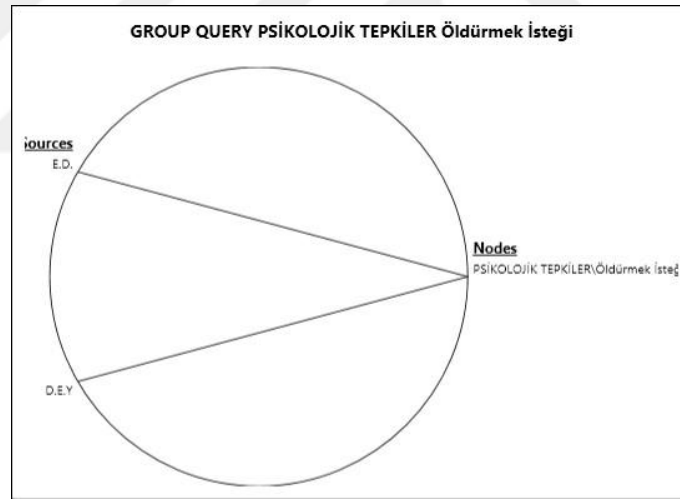
Şekil 2.32. “İntihar” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.32.’de görüldüğü üzere “E.D”, “Aslı ”ve “D.E.Y.” adlı katılımcılar ile “İntihar” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

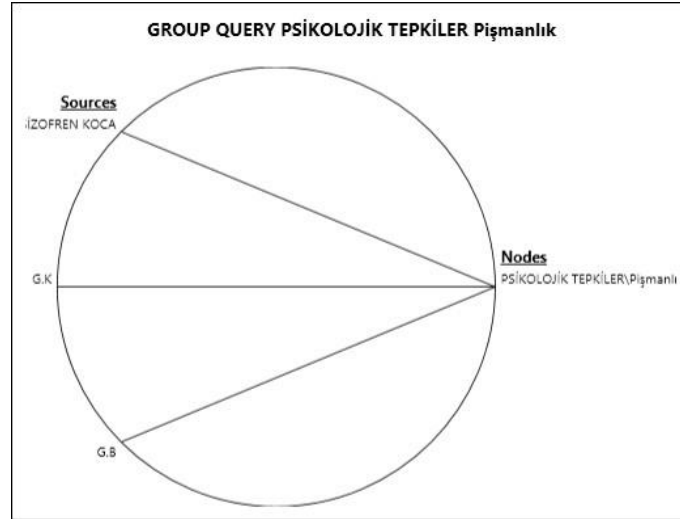
Şekil 2.33. “Mecburiyet” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.33.’de görüldüğü üzere “Şizofren Koca”, “Pınar X”, “M.”, “İ.O.”, “K.K.Aldatma”, “G.K”, “G.B.”, “F.A.”, “Epilepsi Hastası”, “Aslı”, “A.G.” ve “D.E.Y.” adlı katılımcılar ile “Mecburiyet” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

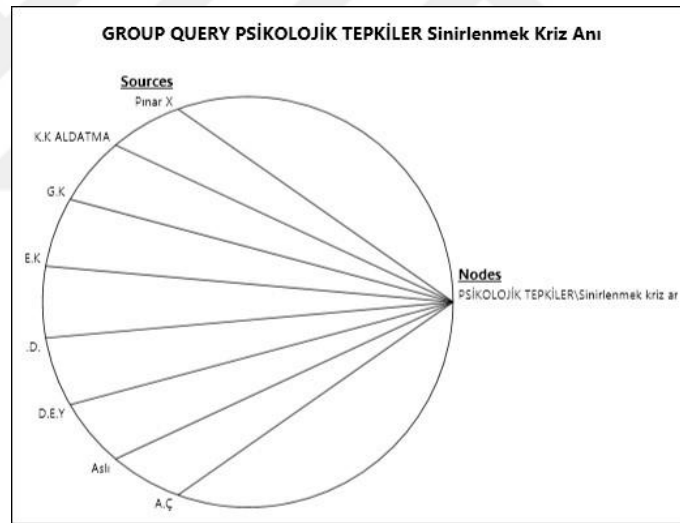
Şekil 2.34. “Öldürmek İsteği” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.34.’de görüldüğü üzere “E.D.” ve “D.E.Y.” adlı katılımcılar ile “Öldürmek İsteği” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

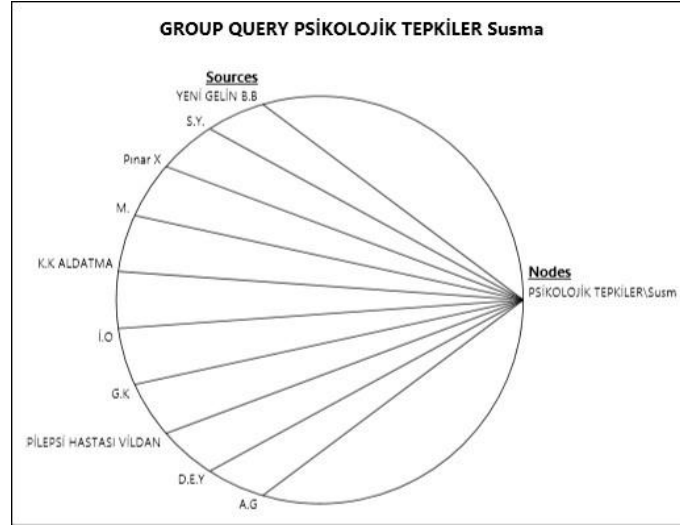
Şekil 2.35. “Pişmanlık” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.35.’de görüldüğü üzere “Şizofren Koca”, “G.K” ve “G.B.” adlı katılımcılar ile “Pişmanlık” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

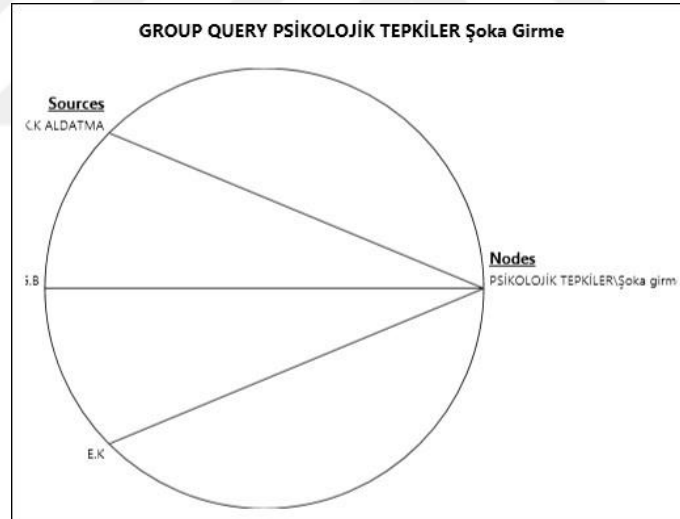
Şekil 2.36. “Sinirlenmek Kriz Anı” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.36.’da görüldüğü üzere “E.K.”, “Pınar X”, “E.D.”, “D.E.Y.”, “K.K.Aldatma ”, “G.K”, “Aslı” ve “A.Ç” adlı katılımcılar ile “Sinirlenmek/Kriz Anı” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

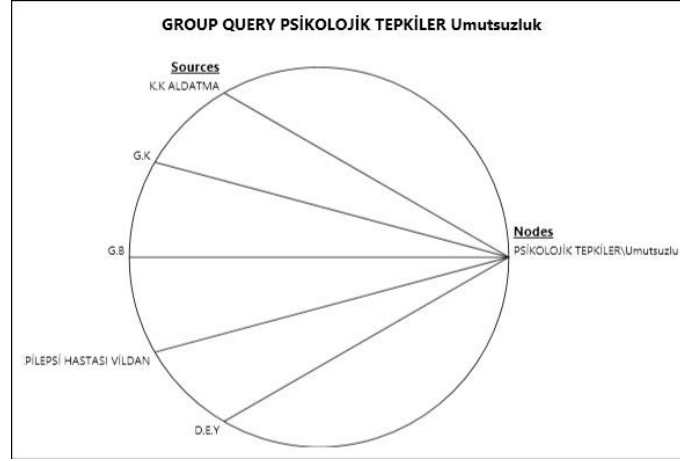
Şekil 2.37. “Susma” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.37.’de görüldüğü üzere “Yeni Gelin B.B.”, “Pınar X”, “S.Y.”, “İ.O.”, “K.K.Aldatma ”, “G.K”, “A.G.”, “M.”, “Epilepsi Hastası” ve “D.E.Y.” adlı katılımcılar ile “Susma” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

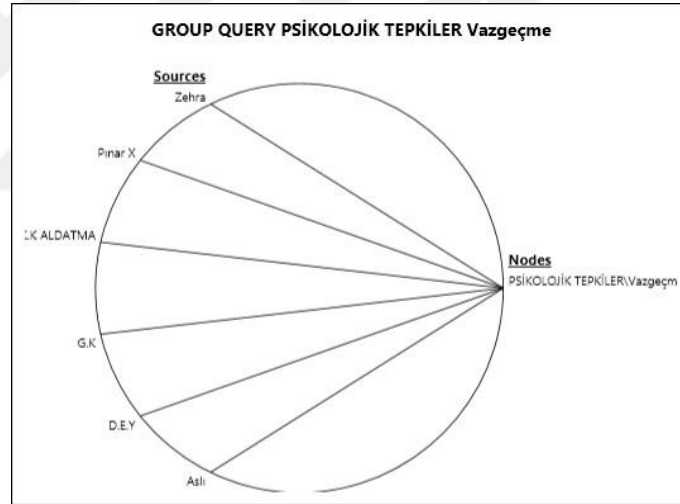
Şekil 2.38. “Şoka Girme” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.38.’de görüldüğü üzere “K.K.Aldatma”, “İ.B” ve “E.K” adlı katılımcılar ile “Şoka Girme” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Şekil 2.39. “Umutsuzluk” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

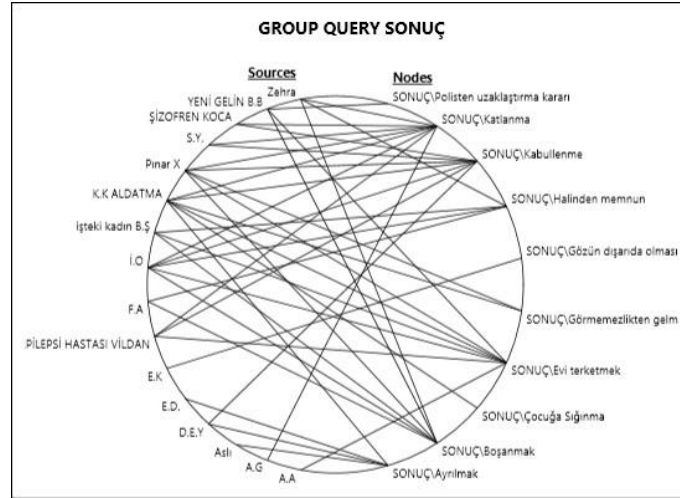
Şekil 2.39.’da görüldüğü üzere “Epilepsi Hastası”, “K.K.Aldatma”, “G.K”, “G.B.” ve “D.E.Y.” adlı katılımcılar ile “Umutsuzluk” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Şekil 2.40. “Vazgeçme” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

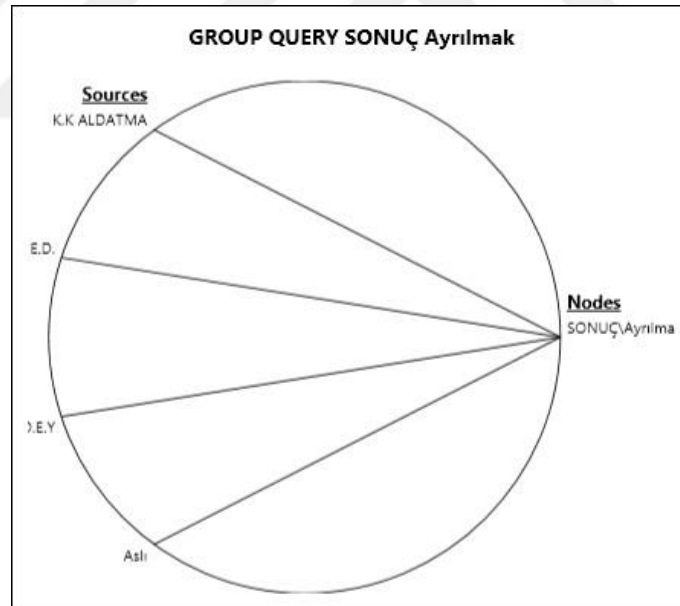
Şekil 2.40.’da görüldüğü üzere “Zehra”, “Pınar X”, “K.K.Aldatma”, “G.K”, “Aslı” ve “D.E.Y.” adlı katılımcılar ile “Vazgeçme” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

2.1.3.4. Group Query Sonuç Nitel Veri Analizleri

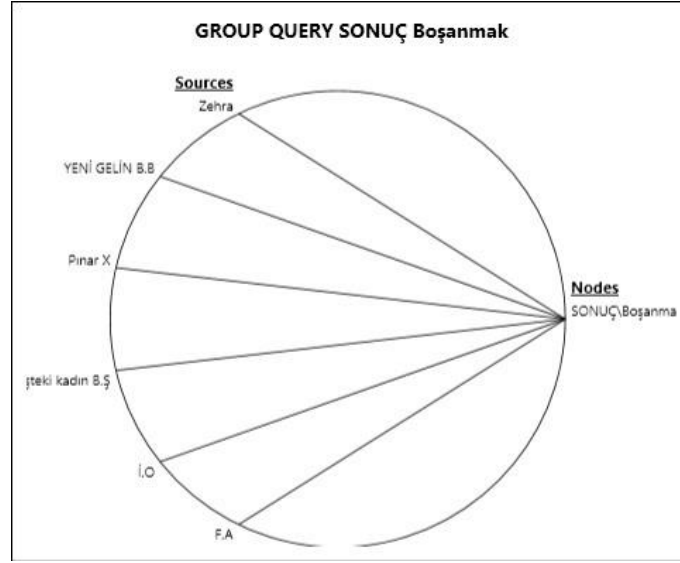
Şekil 2.41. “Sonuç” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.41.’de katılımcılar ve “sonuç node”ları arasındaki anlamlılık ilişkisini bize vermektedir. Ayrıntılı olarak diğer tablolarda yorumlarına yer verilmiştir.

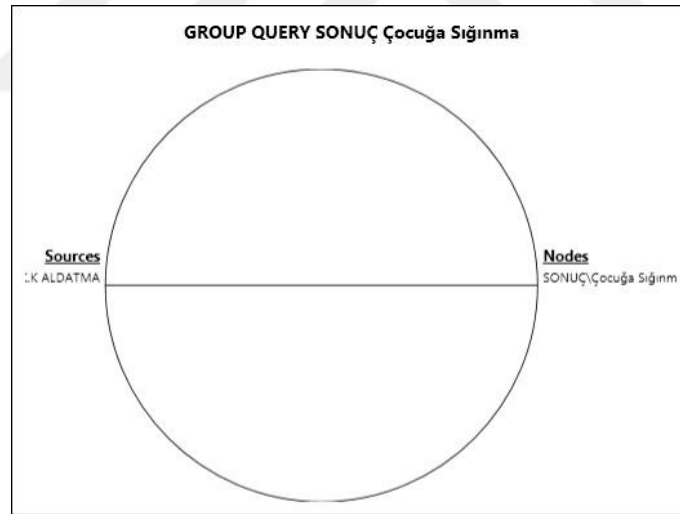
Şekil 2.42. “Ayrılmak” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.42.’de görüldüğü üzere “E.D.”, “K.K.Aldatma”, “Aslı” ve “D.E.Y.” adlı katılımcılar ile “Ayrılmak” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

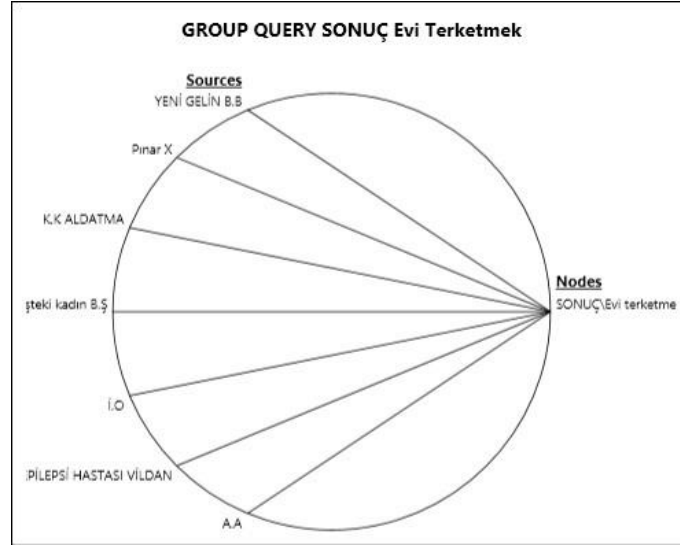
Şekil 2.43. “Boşanmak” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.43.’de görüldüğü üzere “Zehra”, “Yeni Gelin B.B.”, “Pınar X”, “İstekli Kadın B.Ş.”, “İ.O.” ve “F.A.” adlı katılımcılar ile “Boşanmak” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

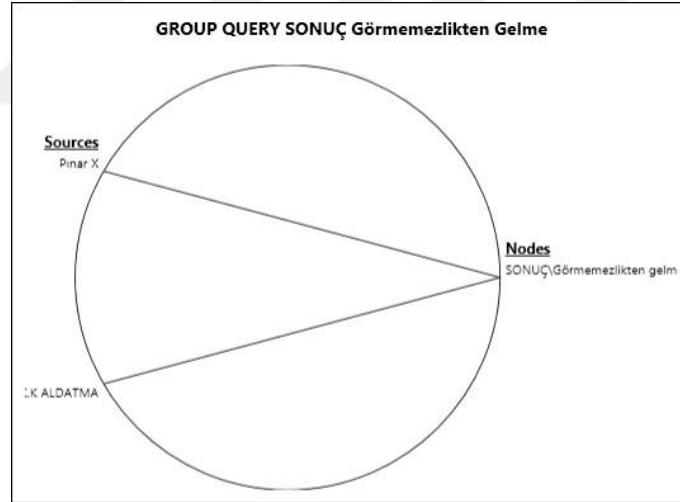
Şekil 2.44. “Çocuğa Sığınma” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.44.’de görüldüğü üzere “K.K.Aldatma” adlı katılımcı ile “Sığınma” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

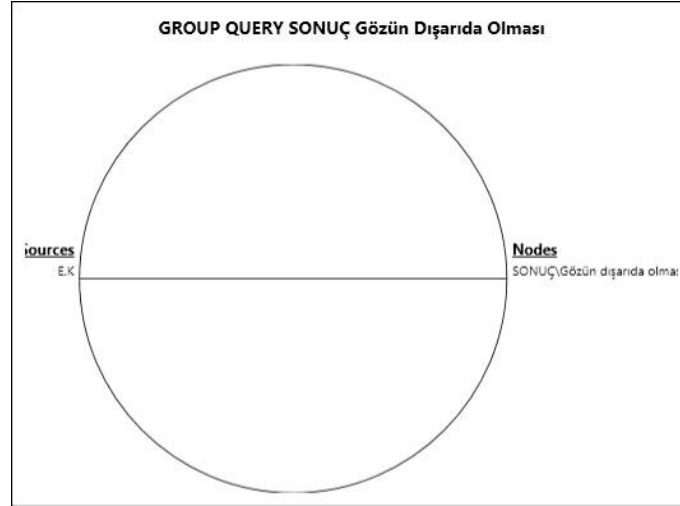
Şekil 2.45. “Evi Terketmek” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.45.’de görüldüğü üzere “Yeni Gelin B.B.”, “Pınar X”, “K.K.Aldatma”, “İştaki Kadın B.B.”, “İ.O.”, “Epilepsi Hastası” ve “A.A.” adlı katılımcılar ile “Terketmek ” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

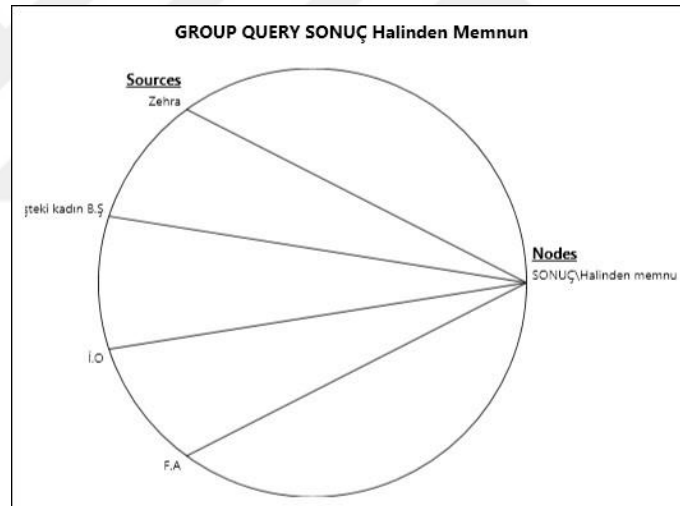
Şekil 2.46. “Görmemezlikten Gelme” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.46.’da görüldüğü üzere “Pınar X” ve “K.K.Aldatma” adlı katılımcılar ile “Görmemezlikten Gelme” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

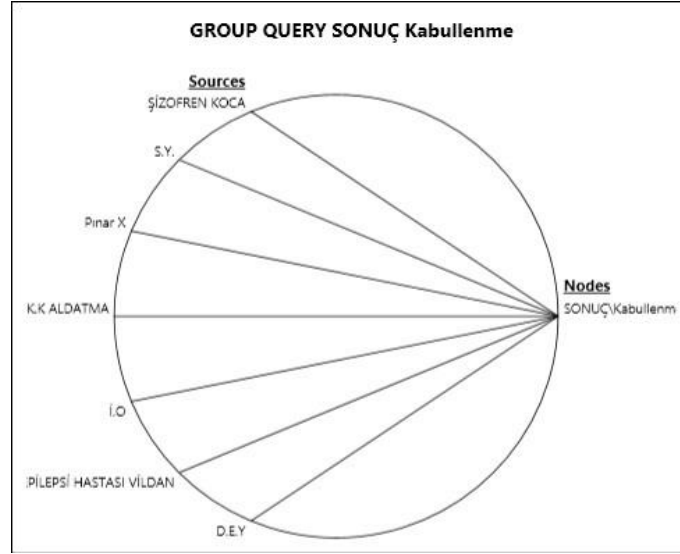
Şekil 2.47. “Gözün Dışarıda Olması” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.47.’de görüldüğü üzere “E.K.” adlı katılımcılar ile “Gözün Dışarıda Olması” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

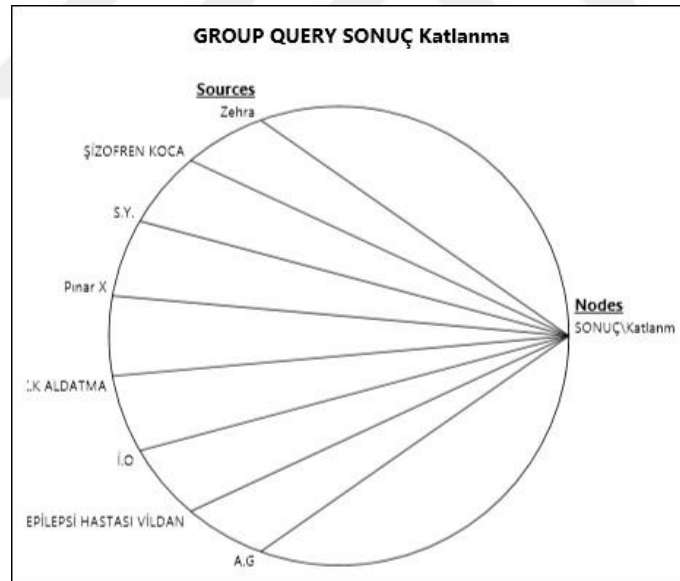
Şekil 2.48. “Halinden Memnun” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.48.’de görüldüğü üzere “Zehra”, “Pınar X”, “İşteki Kadın B.Ş.”, “İ.O.” ve “F.A” adlı katılımcılar ile “Halinden Memnun” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

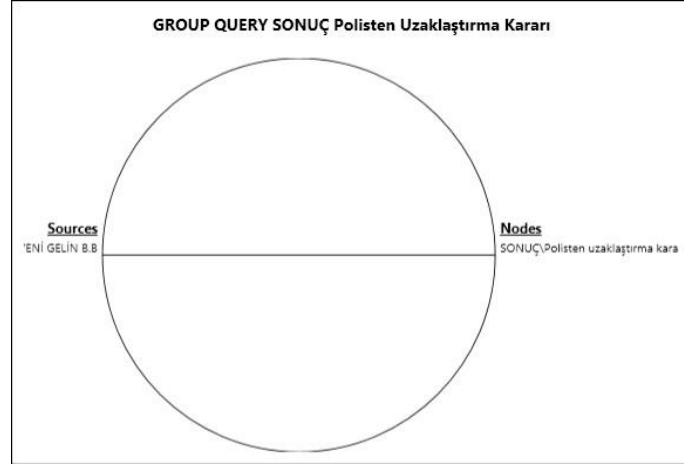
Şekil 2.49. “Kabullenme” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.49.’da görüldüğü üzere “Şizofren Koca”, “Pınar X”, “K.K.Aldatma”, “İ.O.”, “Epilepsi Hastası Vildan”, “S.Y.” ve “D.E.Y.” adlı katılımcılar ile “Kabullenme” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Şekil 2.50. “Katlanma” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.50.’de görüldüğü üzere “Zehra”, “Pınar X”, “K.K.Aldatma”, “Şizofren Koca”, “S.Y.”, “İ.O.”, “Epilepsi Hastası” ve “A.G.” adlı katılımcılar ile “Katlanma” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

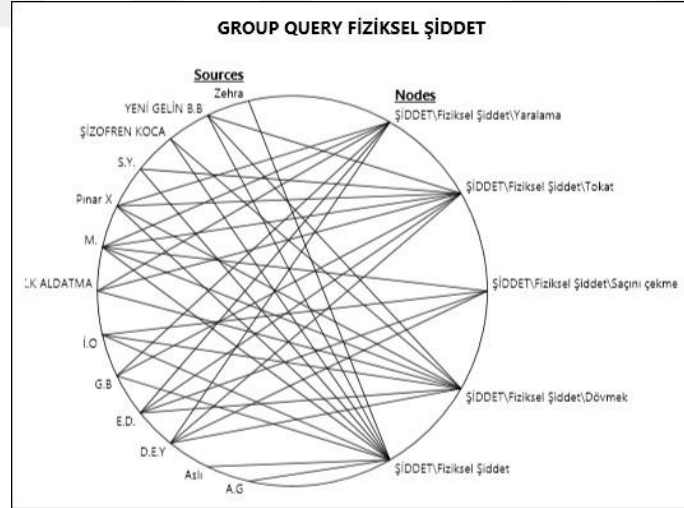

Şekil 2.51. “Uzaklaştırma Kararı” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.51.’de görüldüğü üzere “Yeni Gelin B.B.” adlı katılımcı ile “Polisten Uzaklaştırma Kararı” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

2.1.3.5. Group Query Şiddet Nitel Veri Analizleri

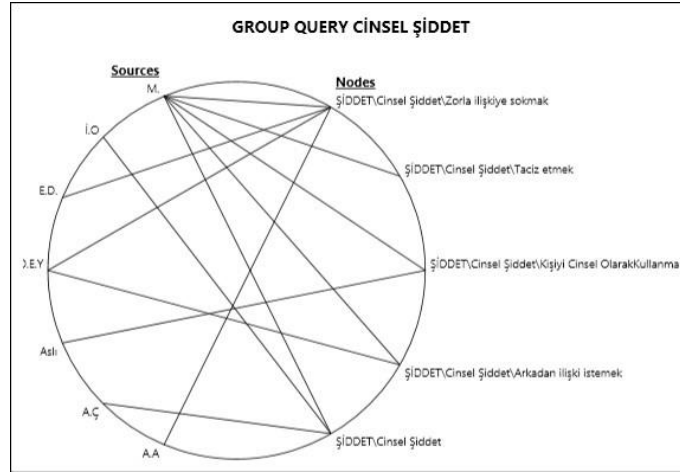
2.1.3.5.1. Group Query Fiziksel Şiddet Nitel Veri Analizleri

Şekil 2.52. “Fiziksel” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.52.’de görüldüğü üzere “Zehra”, “Yeni Gelin B.B.”, “Şizofren Koca”, “S.Y.”, “Pınar X”, “M.”, “K.K.Aldatma”, “İ.O.”, “G.B.”, “E.D.”, “D.E.Y.”, “Aslı” ve “A.G.” adlı katılımcılar ile “Fiziksel Şiddet” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

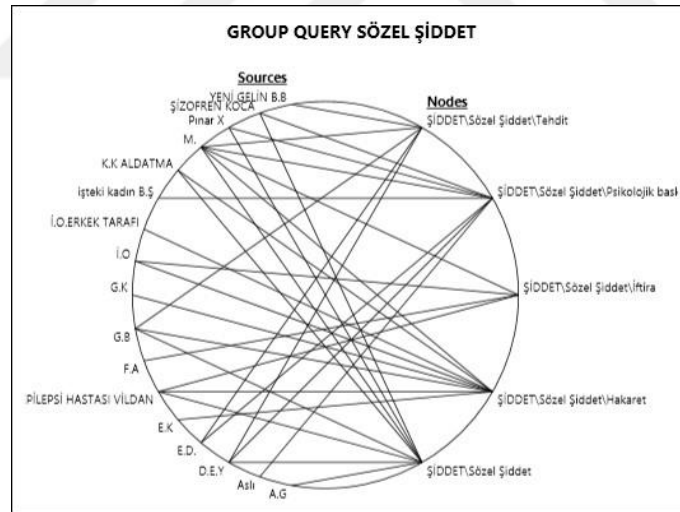
2.1.3.5.2. Group Query Cinsel Şiddet Nitel Veri Analizleri

Şekil 2.53. “Cinsel Şiddet” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.53.’de görüldüğü üzere “M.”, “İ.O.”, “E.D.”, “D.E.Y.”, “Aslı”, “A.Ç.” ve “A.A.” adlı katılımcılar ile “Cinsel Şiddet” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

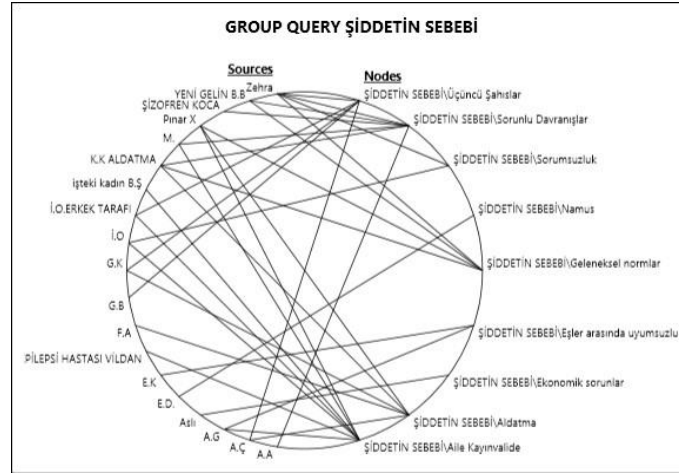
2.1.3.5.3. Group Query Sözel Şiddet Nitel Veri Analizleri

Şekil 2.54. “Sözel Şiddet” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

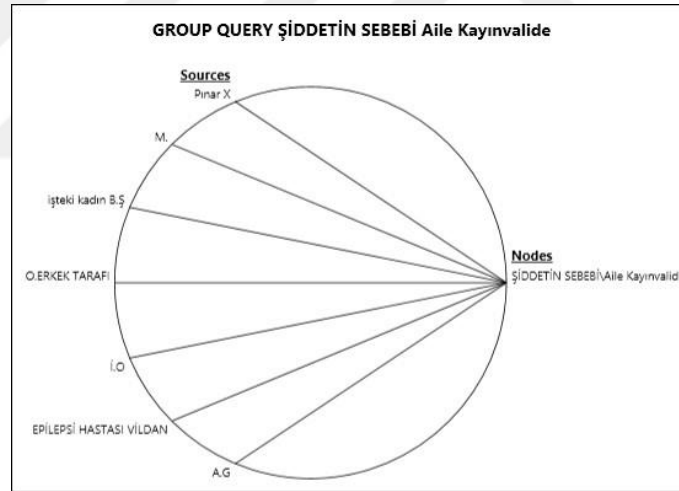
Şekil 2.54.’de görüldüğü üzere “Yeni Gelin B.B.”, “Şizofren Koca”, “Pınar X”, “M.”, “K.K.Aldatma”, “İ.O.”, “G.B.”, “İşteki Kadın”, “İ.O.Erkek Tarafı”, “G.K.”, “F.A.”, “Epilepsi Hastası Vildan”, “E.K.”, “E.D.”, “D.E.Y.”, “Aslı” ve “A.G.” adlı katılımcılar ile “Sözel Şiddet” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

2.1.3.6. Group Query Şiddetin Sebebi Nitel Veri Analizleri

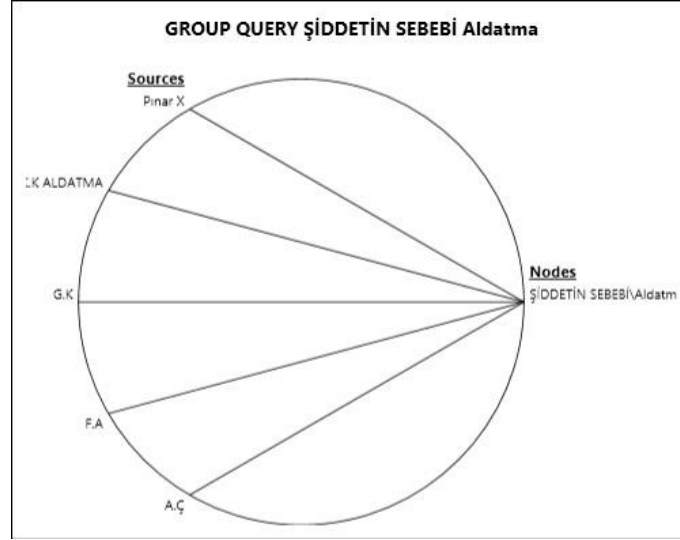
Şekil 2.55. “Şiddetin Sebebi” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.55.’de katılımcılar ve “Şiddetin Sebebi Node” ları arasındaki anlamlılık ilişkisini bize vermektedir. Ayrıntılı olarak diğer tablolarda yorumlarına yer verilmiştir.

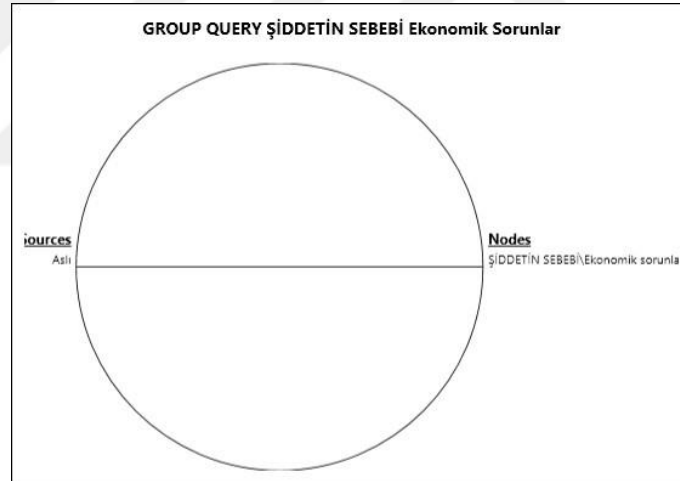
Şekil 2.56. “Aile/Kayınvalide” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.56.’da görüldüğü üzere “Pınar X”, “İ.O.”, “İsteki Kadın B.Ş.”, “İ.O.Erkek Tarafı”, “Epilepsi Hastası Vildan” ve “A.G.” adlı katılımcılar ile “Aile/Kayınvalide” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

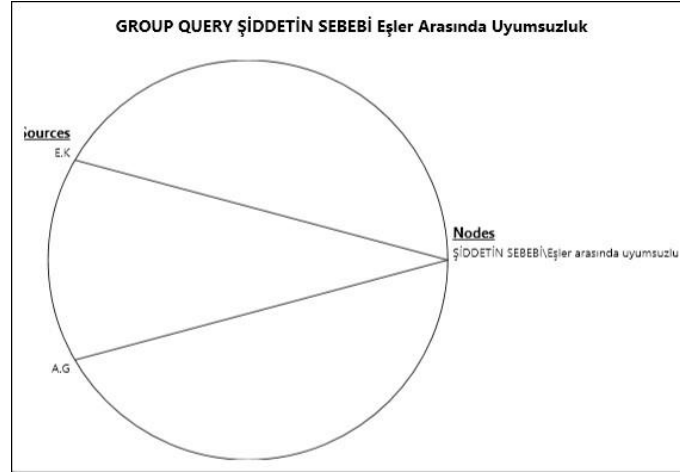
Şekil 2.57. “Aldatma” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.57.’de görüldüğü üzere “Pınar X”, “K.K.Aldatma”, “G.K.”, “F.A.” ve “A.Ç.” adlı katılımcılar ile “Aldatma” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

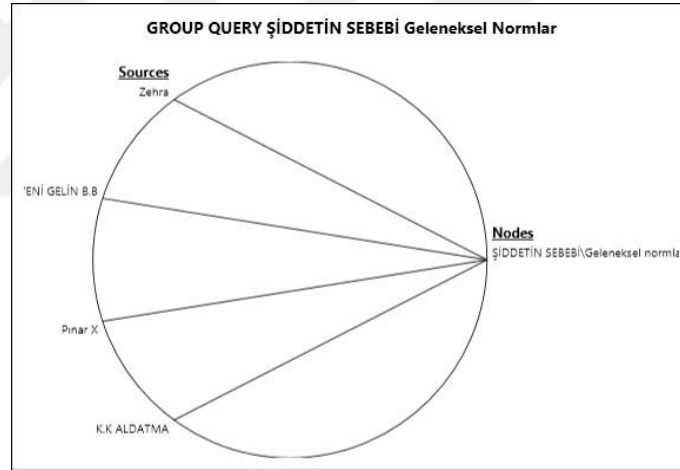
Şekil 2.58. “Ekonomik Sorunlar” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.58.’de görüldüğü üzere “Aslı” adlı katılımcı ile “Ekonomik Sorunlar” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

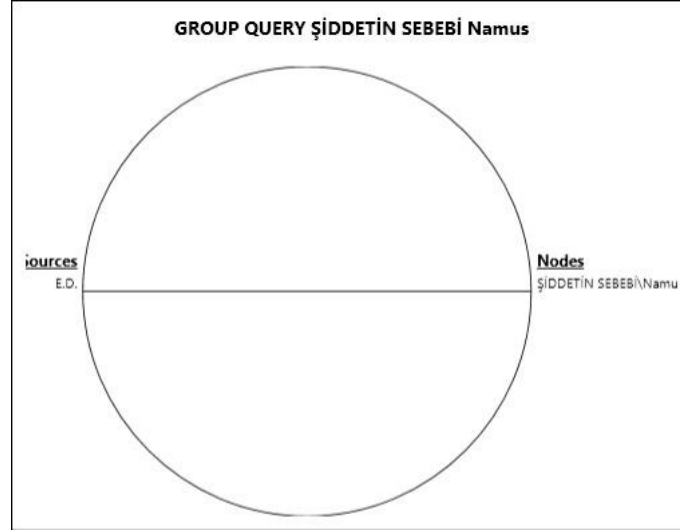
Şekil 2.59. “Eşler Arasında Uyumsuzluk” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.59.’da görüldüğü üzere “E.K.” ve “A.G.” adlı katılımcılar ile “Eşler Arası Uyumsuzluk” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

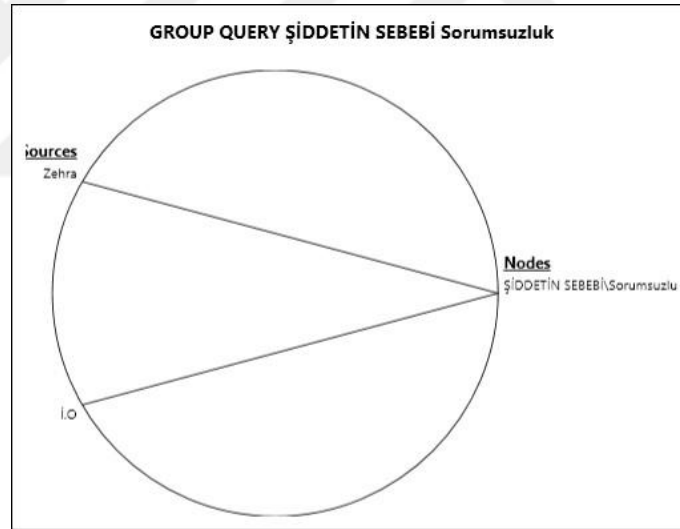
Şekil 2.60. “Geleneksel Normlar” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynaklar

Şekil 2.60.’da görüldüğü üzere “Zehra”, “K.K.Aldatma”, “Pınar X” ve “Yeni Gelin B.B.” adlı katılımcılar ile “Geleneksel Normlar” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

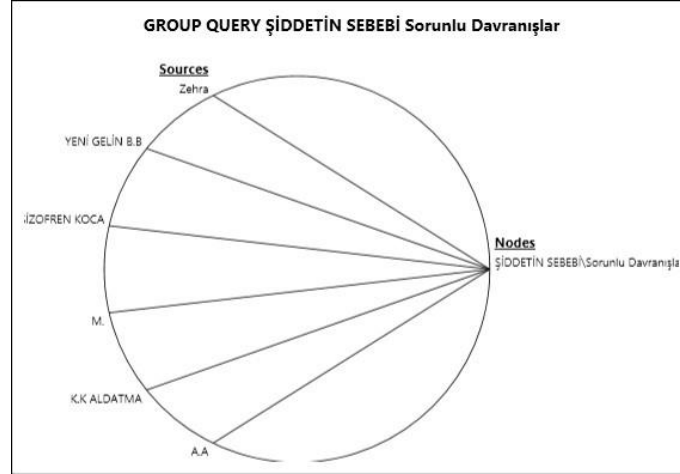
Şekil 2.61. “Namus” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.61.’de görüldüğü üzere “E.D.” adlı katılımcı ile “Namus ” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

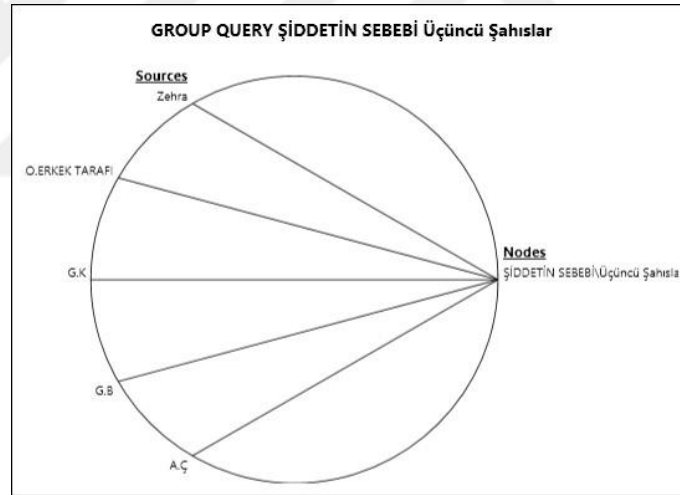
Şekil 2.62. “Sorumsuzluk” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.62.’de görüldüğü üzere “Zehra” ve “İ.O” adlı katılımcılar ile “Sorumsuzluk” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Şekil 2.63. “Sorunlu Davranışlar” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.63.’de görüldüğü üzere “Zehra”, “K.K.Aldatma”, “M.”, “A.A.”, “Yeni Gelin B.B.” ve “Şizofren Koca” adlı katılımcılar ile “Sorunlu Davranışlar” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Şekil 2.64. “Üçüncü Şahıslar” ve Anlamlılık İlişkisi Bulunan Source Kaynakları

Şekil 2.64.’de görüldüğü üzere “Zehra”, “İ.O.Erkek Tarafı”, “G.K.”, “G.B.” ve “A.Ç.” adlı katılımcılar ile “Üçüncü Şahıslar” kategorisi arasında anlamlı bir ilişki vardır.

2.1.4. Word Frequency Nitel Veri Analiz Tabloları

Tablo 2.7. Tüm “Node”lar Arasında Word Frequency Nitel Veri Analizi/Kelime Bulutu

Tablo 2.7.’ye bakıldığında “evlendiğim”, “ilk”, “gün”, “aydan”, “başladı”, “şiddet”, “tokat”, “tehdit”, “vurmaya”, “hakaret”, “görüyorum”, “boşanmak”, “kocamdan”, “eşim”, “sürekli” kelimeleri atıfta bulunulan “code”larda katılımcılar tarafından en çok kullanılan kelimeler olarak ön plana çıkmaktadır. “Bana”, “ben”, “beni”, “benim”, “benden” kelimeleri yaşanan mağduriyetin anlamlılık ifadesi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 2.8. Tüm “Source”ler Arasında Word Frequency Nitel Veri Analizi/Kelime Bulutu

al allah ama an artık aslında az bana başladı belki ben bende benden beni
benim bi bile bir biraz biz böyle bu bunlar bunu çıktı çocuğum çocuklar çok
çünkü da daha de dedi dedim değil diye diyor en erkek eşim eşimle etti ev eve
falan gel geldi gibi gitti gittim gün hep her hiç hiçbir için iki ilk insan iş iyi izin kadar kaynanam
kız kızım ki kim mi nasıl ne neden o oldu ona onlar onu onun onunla önce öyle sen
sonra sürekli şey şeyi şeyler şimdi şu tamam tek var vardı ve ya yaşında yine yok
zaman zaten

Tablo 2.8.’e bakıldığında “Allah”, “çocuğum”, “çocuklar”, “eve”, “gel”, “kaynanam”, “kız”, “kızım” kelimeleri “source” lerde en sık tekrarlanan kelimeler olarak karşımıza çıkmaktadır. “O”, “ona”, “onlar”, “onu”, “onun”, “onunla” kelimeleri olayı yaşatan kişiye karşı hitap kelimesi olarak kullanılmaktadır. “Sonra” ve “şimdi” kelimeleri aşama olarak ilerleyen bir ailevi sürecin ifadesini vermektedir.

Tablo 2.9. Şiddet Kategorisi İçerisinde Yapılan Word Frequency Nitel Veri Analizi/Kelime Bulutu

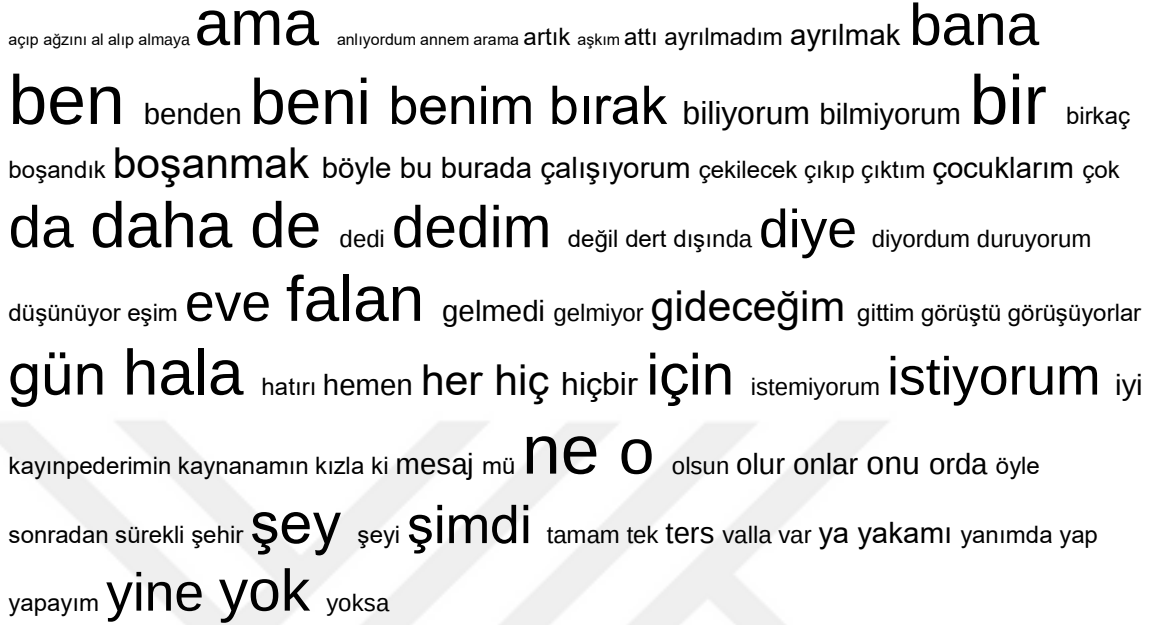
Tablo 2.9.'a bakıldığında “bana”, “başladı”, “ben”, “beni”, “beri”, “evlendiğim”, “kocamdan”, “gördüm”, “görüyorum”, “şiddet”, “tokat”, “arkadan”, “ilişkiye”, “eşim”, “kavga”, “öldüreceğim”, “dayak”, “dövdü”, “vurdu”, “vurmaya”, “tehdit”, “hakaret”, “neresine”, “gelirse” kelimeleri şiddet kategorileri içerisinde katılımcılar tarafından en sık kullanılan ifadeler olmuştur.

Tablo 2.10. Şiddetin Sebebi Kategorisi İçerisinde Yapılan Word Frequency Nitel Veri Analizi/Kelime Bulutu

abim adam adi aile alıp alışsın **ama** anneme ara arasam arkadaş **bana** başka **ben** beni
benim benimle bi **bile** biliyorum **bir** bize böyle **bu** buna bunlar bunu
 çocuğum çocuklar **çok** çünkü **da** daha **de** dedi dedim değil der diye diyor diyordu
 durumu **eşim** etti ev evden falan gelin geliyor gün hadi hamileyim her hiç insan işi iyi izin
 kadar kaynanam kaynanama kız kızla **ki** m mesaj mu **ne** niye **O** oldu oluyor ona ondan onların
 onu öyle sana sen **sonra** sürekli şekilde şey şeyi şimdi tamam tane **var** ve vermez **ya**
 yalan yani yapıyor yaptı yere yine **yok** zaman zaten

Tablo 2.10.'a bakıldığında “kaynanam”, “kaynanama”, “kız”, “kızla”, “mesaj”, “yalan”, “yaptı”, “yapıyor”, “sürekli”, “hamileyim”, “çocuğum”, “çocuklar” kelimeleri şiddetin sebebi kategorisi içerisinde katılımcılar tarafından en çok kullanılan kelimeler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 2.11. Sonuç Kategorisi İçerisinde Yapılan Word Frequency Nitel Veri Analizi/Kelime Bulutu

Tablo 2.11.'e bakıldığında “boşanmak”, “istiyorum”, “boşandık”, “bırak”, “gideceğim”, “gittim”, “ayrılmak”, “kayınpederimin”, “kaynanamın”, “çocuklarım”, “hatırı”, “kızla”, “görüştüyorlar”, “yanımda”, “mesaj”, “çekilecek”, “değil” kelimeleri katılımcılar tarafından sonuç kategorisi içerisinde en çok tekrarlanan kelimeler olarak karşımıza çıkmaktadır.

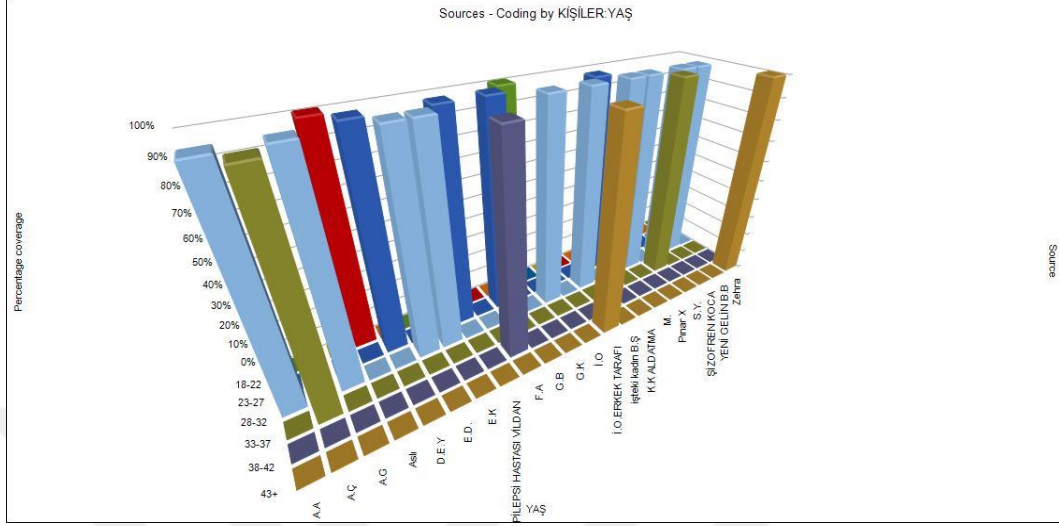
Tablo 2.12. Kızlık Zarı ve Cinsel Şiddet Kategorileri İçerisinde Yapılan Word Frequency Nitel Veri Analizi/Kelime Bulutu

açtı adet adetliydim ağlardım **ağlıyor** al aldı alındı almıyor altına **ama** an anladım anlamı anlamıyordum anlıyordu annem arabayı aramızda arkadan
arkadaşım arkadaşımın arkamı asansörde **aslında** aşırı attı **aydan** ayrılamıyorsun ayrılayım az **bana**
başladı ben beni beri bi bir bu çekti çok da
daha de dedi dedim değil değilim diye **diyordum** eder ederim erkek
evlendiğim gelinlik gibi girmek gitti **görüyorum** gün hale her
hiç **ileri** ilişkimiz **ilişkiye ilk** insanım istedi istediği istemedim istemiyor
istiyordu işte izin kabul **kadar kız ki** kim **kocamdan** mu **nasıl**
ne o oldu olmadı onu onunla önce sahip **sonra** şey **şiddet**
yakınlaşmalar yaptı **yine yok zaman zorla**

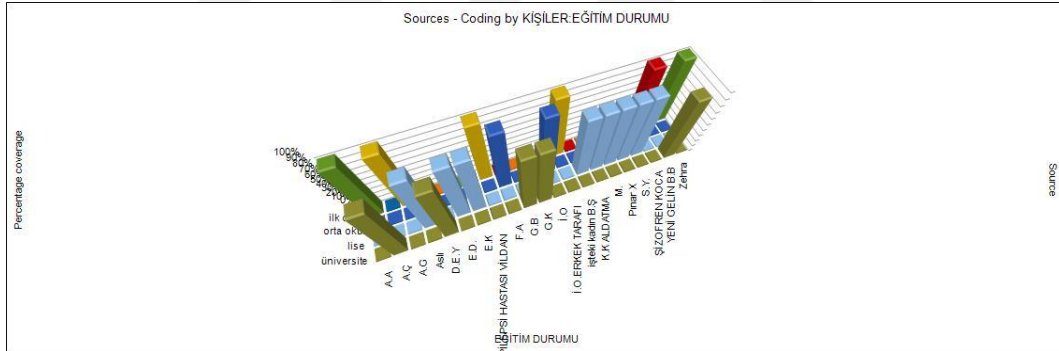
Tablo 2.12.'ye bakıldığında “ağlıyor”, “asansörde”, “başladı”, “ilk”, “ilişkiye”, “zorla”, “yakınlaşmalar”, “girmek”, “ileri”, “ilişkimiz”, “nasıl”, “ne”, “oldu”, “olmadı”, “adet”, “adetliydim”, “anlamıyordum”, “anlıyordu”, “ayrılamıyorsun”, “ayrılayım”, “arkadan”, “yaptı”, “diyordum”, “eder”, “ederim”, “gelinlik”, “kız” kelimeleri “Kızlık Zarı” ve “Şiddet” kategorileri arasında yapılan karşılaştırmalı anlamlılık ilişkisi içerisinde katılımcılar tarafından en çok kullanılan ifadeler olarak karşımıza çıkmaktadır.

2.1.5. Chart Nitel Veri Analizleri

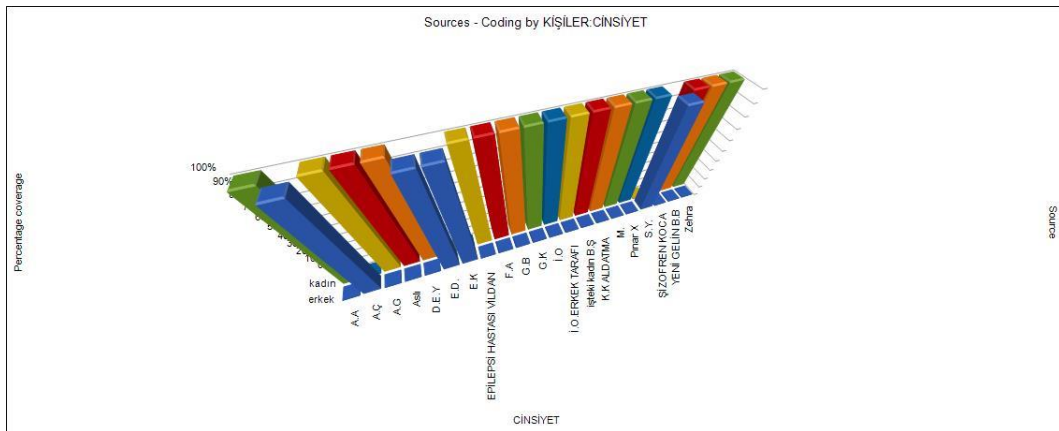
2.1.5.1. Chart Nitel Veri Analizi: Bağımsız Değişken Frekans Şekilleri

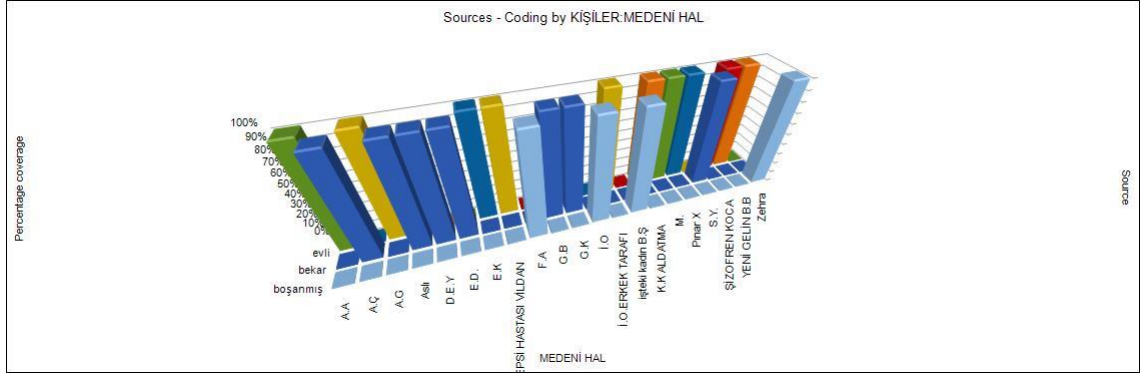
Şekil 2.65. Yaş Frekans Tablosu

Şekil 2.66. Eğitim Frekans Tablosu

Şekil 2.67. Cinsiyet Frekans Tablosu

Şekil 2.68. Medeni Hal Frekans Tablosu

2.1.5.2. Cinsiyet Ve Tüm “Node”ların Biribiri İle Anlamlılık İlişkisi Veri Analiz Tabloları

Tablo 2.13. Cinsiyetler ve Fiziksel Şiddet Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	CİNSİYET	%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet	kadın	95,92%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet	erkek	4,08%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\\Tokat	kadın	67,27%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\\Tokat	erkek	32,73%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\\Saçını çekmek	kadın	55,35%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\\Saçını çekmek	erkek	44,65%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\\Dövmek	kadın	78,46%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\\Dövmek	erkek	21,54%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\\Yaralama	kadın	86,30%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\\Yaralama	erkek	13,70%

Tablo 2.13.’de görüldüğü üzere kadınların %95,92’si erkeklerin ise %4,08’i “fiziksel şiddet” kategorisine, kadınların %67,27’si erkeklerin ise %32,73’ü “tokat” kategorisine, kadınların %55,35’i erkeklerin ise %44,65’i “saçını çekmek” kategorisine, kadınların %78,46’sı erkekelerin ise %21,54’ü “dövmek” kategorisine, kadınların %86,30’u erkeklerin ise %13,70’i “yaralama” kategorisine atıfta bulunmuştur.

Tablo 2.14. Cinsiyetler ve Sözel Şiddet Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	CİNSİYET	%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet	kadın	100,00%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet	erkek	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Hakaret	kadın	84,64%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Hakaret	erkek	15,36%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Tehdit	kadın	84,60%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Tehdit	erkek	15,40%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\İftira	kadın	100,00%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\İftira	erkek	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Psikolojik baskı	kadın	93,67%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Psikolojik baskı	erkek	6,33%

Tablo 2.14.'de görüldüğü üzere kadınların %84,64'ü erkekelerin ise %18,36'sı "hakaret" kategorisine, kadınların %84,60'ı erkekelerin ise %15,40'ı "tehdit" kategorisine, kadınların %100'ü yani tamamı "iftira" kategorisine, kadınların %93,67'si erkeklerin ise %6,33'ü "psikolojik baskı" kategorisine atıfta bulunmuştur. "Sözel şiddet" kategorisinde görülen %100'lük veri analizi anlamı kadınlardan bazıları bütün sözel şiddet kategorilerini yaşadığına dair ifade de bulunmuştur. Erkeklerden bu anlamda hiçbir veri gelmemiştir.

Tablo 2.15. Cinsiyetler ve Cinsel Şiddet Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	CİNSİYET	%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet	kadın	74,44%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet	erkek	25,56%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Zorla ilişkiye sokmak	kadın	95,35%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Zorla ilişkiye sokmak	erkek	4,65%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	kadın	100,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	erkek	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Taciz etmek	kadın	100,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Taciz etmek	erkek	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	kadın	100,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	erkek	0,00%

Tablo 2.15.’de görüldüğü üzere kadınların %74,44’ü erkeklerin ise %25,56 “cinsel şiddet” kategorisine, kadınların %95,35’i erkeklerin ise %4,65’i “zorla ilişkiye sokmak” kategorisine, kadınların %100’ü “arkadan ilişki istemek” kategorisine, kadınların %100’ü “taciz etmek” kategorisine, kadınların %100’ü “kişiyi cinsel olarak kullanmak” kategorisine atıfta bulunmuştur. Cinsel şiddet kategorilerinin cinsiyetlere göre anlamlılık ilişkisine bakıldığında bu konuyla ilgili olarak erkeklerin ifadelerinde hiçbir şekilde cinsel şiddete yer vermemesi, aksine sadece kadınların bu konuyla ilgili görüşlerini ve yaşamış olduklarını dile getirmiş olduğunu görmekteyiz. Toplumun manevi ahlak kuralları bağlamında “cinsel şiddet” olgularına bakış açısı, erkeğin bu eylemi gerçekleştirdiğinin ifadesini, dile getirmek konusunda bu manevi ahlak kuralları tarafından baskılandığını görmekteyiz.

Tablo 2.16. Cinsiyetler ve Şiddetin Sebebi Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	CİNSİYET	%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aile Kayınvalide	kadın	100,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aile Kayınvalide	erkek	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Üçüncü Şahıslar	kadın	93,13%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Üçüncü Şahıslar	erkek	6,87%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aldatma	kadın	94,02%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aldatma	erkek	5,98%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Eşler arasında uyumsuzluk	kadın	19,93%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Eşler arasında uyumsuzluk	erkek	80,07%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Ekonomik sorunlar	kadın	100,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Ekonomik sorunlar	erkek	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	kadın	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	erkek	100,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorumsuzluk	kadın	100,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorumsuzluk	erkek	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorunlu Davranışlar	kadın	100,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorunlu Davranışlar	erkek	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Geleneksel normlar	kadın	100,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Geleneksel normlar	erkek	0,00%

Tablo 2.16.’da görüldüğü üzere kadınların %100’ü “aile/kayınvalide” kategorisine, kadınların %93,13’ü erkeklerin ise %6,87’si “üçüncü şahıslar” kategorisine, kadınların %94,02’si erkeklerin ise %5,98’i “aldatma” kategorisine,

kadınların %19,93'ü erkeklerin ise %80,07'si “eşler arasında uyumsuzluk” kategorisine, kadınların %100'ü “ekonomik sorunlar” kategorisine, erkeklerin %100'ü “namus” kategorisine, kadınların %100'ü “sorumsuzluk” kategorisine, kadınların %100'ü “sorunlu davranışlar” kategorisine ve kadınların %100'ü “geleneksel normlar” kategorisine atıfta bulunmuştur.

Tablo 2.17. Cinsiyetler ve Sonuç Kategorisi Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	CİNSİYET	%
Nodes\\SONUÇ\Boşanmak	kadın	100,00%
Nodes\\SONUÇ\Boşanmak	erkek	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Katlanma	kadın	95,63%
Nodes\\SONUÇ\Katlanma	erkek	4,37%
Nodes\\SONUÇ\Kabullenme	kadın	94,70%
Nodes\\SONUÇ\Kabullenme	erkek	5,30%
Nodes\\SONUÇ\Evi terketmek	kadın	100,00%
Nodes\\SONUÇ\Evi terketmek	erkek	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Görmemezlikten gelme	kadın	100,00%
Nodes\\SONUÇ\Görmemezlikten gelme	erkek	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Ayrılmak	kadın	65,91%
Nodes\\SONUÇ\Ayrılmak	erkek	34,09%
Nodes\\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	kadın	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	erkek	100,00%
Nodes\\SONUÇ\Halinden memnun	kadın	100,00%
Nodes\\SONUÇ\Halinden memnun	erkek	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Polisten uzaklaştırma kararı	kadın	100,00%
Nodes\\SONUÇ\Polisten uzaklaştırma kararı	erkek	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Çocuğa Sığınma	kadın	100,00%
Nodes\\SONUÇ\Çocuğa Sığınma	erkek	0,00%

Tablo 2.17.'de görüldüğü üzere kadınların %100'ü boşanmak, evi terk etmek, görmemezlikten gelme, polisten uzaklaştırma kararı ve çocuğa sığınma gibi mağduriyeti simgeleyen sonuçlar ile karşı karşıya kalırken erkek, ayrılmak ve gözün dışarıda olması gibi kategorilere atıfta bulunarak bir cezalandırma sonucuna gitmektedir. Ve erkeklerin %100'ü “gözün dışarıda olması” kategorisine atıfta bulunmuştur. Çünkü kadının bunu ifade edebilme özgürlüğü dahi yoktur. Yine kadınların %95,63 “katlanma” ve %94,70'i “kabullenme” kategorilerine %100'e yakın bir alam ifadesinde bulunmuştur.

Tablo 2.18. Cinsiyetler ve Psikolojik Tepkiler Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	CİNSİYET	%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\İntihar	kadın	88,93%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\İntihar	erkek	11,07%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Vazgeçme	kadın	100,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Vazgeçme	erkek	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Umutsuzluk	kadın	100,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Umutsuzluk	erkek	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Mecburiyet	kadın	100,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Mecburiyet	erkek	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Susma	kadın	94,66%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Susma	erkek	5,34%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Sinirlenmek kriz anı	kadın	75,33%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Sinirlenmek kriz anı	erkek	24,67%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	kadın	67,56%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	erkek	32,44%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çaresizlik	kadın	100,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çaresizlik	erkek	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dayanamıyordum	kadın	77,90%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dayanamıyordum	erkek	22,10%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	kadın	100,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	erkek	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Öldürmek İsteği	kadın	62,16%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Öldürmek İsteği	erkek	37,84%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Güven Sorunu	kadın	63,28%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Güven Sorunu	erkek	36,72%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dini anlamlara sığınma	kadın	96,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dini anlamlara sığınma	erkek	4,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Bıkkınlık	kadın	52,07%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Bıkkınlık	erkek	47,93%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Pişmanlık	kadın	100,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Pişmanlık	erkek	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çocuk Psikolojisi	kadın	100,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çocuk Psikolojisi	erkek	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	kadın	63,28%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	erkek	36,72%

Tablo 2.18.'de görüldüğü üzere kadınların %100'ü vazgeçme, umutsuzluk, mecburiyet, çaresizlik, her şeye doyma, pişmanlık ve çocuk psikolojisi gibi kategorilere atıfta bulunmasının altında erkeklerin karşısında kadının yaşamış olduğu bir mecburi boyun eğme eylemini kadının kabullenişini görmekteyiz. Kadınların bu durumu kabullenme şeklini %96'sının "dini anlamlara sığınma" kategorisine yapmış oldukları atıfta görebilmekteyiz.

Tablo 2.19. Cinsiyetler ve Diğer “Node”lar Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	CİNSİYET	%
Nodes\\Alışkanlık olma hali	kadın	69,58%
Nodes\\Alışkanlık olma hali	erkek	30,42%
Nodes\\Anne oğul ilişkisi	kadın	50,79%
Nodes\\Anne oğul ilişkisi	erkek	49,21%
Nodes\\evlenen kız geri istenmiyor	kadın	100,00%
Nodes\\evlenen kız geri istenmiyor	erkek	0,00%
Nodes\\Evlensin iyi olur inşallah	kadın	100,00%
Nodes\\Evlensin iyi olur inşallah	erkek	0,00%
Nodes\\geleneksel rollere uymama	kadın	68,19%
Nodes\\geleneksel rollere uymama	erkek	31,81%
Nodes\\KIZLIK ZARI	kadın	83,35%
Nodes\\KIZLIK ZARI	erkek	16,65%
Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	kadın	0,00%
Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	erkek	100,00%
Nodes\\Kötü alışkanlıklar	kadın	100,00%
Nodes\\Kötü alışkanlıklar	erkek	0,00%
Nodes\\Özgüven Eksikliği	kadın	100,00%
Nodes\\Özgüven Eksikliği	erkek	0,00%
Nodes\\Sapkınlık derecesinde bağlılık	kadın	100,00%
Nodes\\Sapkınlık derecesinde bağlılık	erkek	0,00%
Nodes\\vefa	kadın	64,09%
Nodes\\vefa	erkek	35,91%
Nodes\\Taraflar arasında anlaşmazlık	kadın	100,00%
Nodes\\Taraflar arasında anlaşmazlık	erkek	0,00%

Tablo 2.19.’da görüldüğü üzere kadınların %100’ü Kızlık zarı/ değerler arasında sıkışıp kalma, özgüven eksikliği ve sapkınlık derecesinde bağlılık kategorilerine atıfta bulunmuştur. Kadınların birçoğu herhangi bir sebepten ötürü yaşamış oldukları bekâretlerini kaybetme olayı ve sırasında çeşitli psikolojik anlamlara kendini sokmaktadır. Özgüven eksikliği yaşaması ve bu durumun beraberinde çaresizlik ve her ne olursa olsun karşı tarafa sapkınlık derecesinde bağlılık kategorilerini karşımıza çıkarmaktadır.

2.1.5.3. Medeni Hal ve Tüm “Node”ların Biribiri ile Anlamlılık İlişkisi Veri Analiz Tabloları

Tablo 2.20. Medeni Hal ve Sözel Şiddet Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	MEDENİ HAL	%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet	evli	84,56%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet	bekar	15,44%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet	boşanmış	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Hakaret	evli	56,67%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Hakaret	bekar	25,83%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Hakaret	boşanmış	17,50%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Tehdit	evli	23,50%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Tehdit	bekar	76,50%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Tehdit	boşanmış	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\İftira	evli	23,74%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\İftira	bekar	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\İftira	boşanmış	76,26%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Psikolojik baskı	evli	23,08%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Psikolojik baskı	bekar	40,76%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Psikolojik baskı	boşanmış	36,16%

Tablo 2.20.’de görüldüğü üzere evli insanlar %84,56’sı bekârların ise %15,44’ü “sözel şiddet” kategorisine, evli insanların %56,67’si, bekârların %25,83’ü, boşanmış olanların ise %17,50’si “hakaret” kategorisine, evli insanların %23,50’si, bekârların ise %76,50’si “tehdit” kategorisine, evli insanların %23,74’ü, boşanmış olanların ise %76,26’sı “iftira” kategorisine, evli insanların %23,08’i, bekârların %40,76’sı ve boşanmış olanların %36,16’sı “psikolojik baskı” kategorisine atıfta bulunmuştur.

Tablo 2.21. Medeni Hal ve Fiziksel Şiddet Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	MEDENİ HAL	%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet	evli	50,91%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet	bekar	33,48%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet	boşanmış	15,61%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Tokat	evli	49,84%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Tokat	bekar	50,16%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Tokat	boşanmış	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Saçını çekmek	evli	10,69%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Saçını çekmek	bekar	66,98%

Tablo 2.21. (devam)

Node	MEDENİ HAL	%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Saçını çekmek	boşanmış	22,33%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Dövmek	evli	50,67%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Dövmek	bekar	29,89%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Dövmek	boşanmış	19,44%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Yaralama	evli	32,13%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Yaralama	bekar	67,87%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Yaralama	boşanmış	0,00%

Tablo 2.21.'de görüldüğü üzere evli insanların %50,91'i, bekârların %33,48'i, boşanmış olanların ise %15,61'i "fiziksel şiddet" kategorisine, evli insanların %49,84'ü, bekârların 50,16'sı ise "tokat" kategorisine, evli insanların %10,69'u, bekârların ise %66,98'i ve boşanmış olanların %22,33'ü "saçını çekmek" kategorisine, evli insanların %50,67'si, bekârların %29,89'u, boşanmış olanların ise %19,44'ü "dövmek" kategorisine, evli insanların %32,13'ü, bekârların ise %67,87'si "yaralama" kategorisine atıfta bulunmuştur.

Tablo 2.22. Medeni Hal ve Cinsel Şiddet Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	MEDENİ HAL	%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet	evli	21,43%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet	bekar	25,56%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet	boşanmış	53,01%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Zorla ilişkiye sokmak	evli	45,21%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Zorla ilişkiye sokmak	bekar	54,79%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Zorla ilişkiye sokmak	boşanmış	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	evli	31,84%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	bekar	68,16%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	boşanmış	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Taciz etmek	evli	100,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Taciz etmek	bekar	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Taciz etmek	boşanmış	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	evli	30,16%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	bekar	69,84%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	boşanmış	0,00%

Tablo 2.22.'de görüldüğü üzere örneklemimizin medeni hal durumuna göre “cinsel şiddet” kategorisine boşanmış olanlar %53,01 en yüksek oranla atıfta bulunmuştur. “Zorla ilişkiye sokmak” birbirine yakın oranlarla %45,21 evli insanlar ve %54,79 oranla bekârlar atıfta bulunmuştur. “Arkadan ilişki istemek” kategorisine bekârlar %68,16 ile en yüksek oranda atıfta bulunanlardır. Bunun sebebi “kızlık zarı”nın bozulma durumundan ötürü erkek sorumluluk almamak için kız ise toplumsal norm ve değerler doğrultusunda ortaya çıkması muhtemel maddi bir görüntünün bozulması gerçeğini saklayamama sebebi ile arkadan ilişki istemektedir. Yine “cinsel olarak kullanılmak” kategorisine %69,84 oranla bekârlar atıfta bulunmuştur.

Tablo 2.23. Medeni Hal ve Şiddetin Sebebi Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	MEDENİ HAL	%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aile Kayınvalide	evli	41,97%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aile Kayınvalide	bekar	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aile Kayınvalide	boşanmış	58,03%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Üçüncü Şahıslar	evli	20,71%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Üçüncü Şahıslar	bekar	62,53%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Üçüncü Şahıslar	boşanmış	16,77%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aldatma	evli	78,14%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aldatma	bekar	15,82%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aldatma	boşanmış	6,04%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Eşler arasında uyumsuzluk	evli	100,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Eşler arasında uyumsuzluk	bekar	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Eşler arasında uyumsuzluk	boşanmış	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Ekonomik sorunlar	evli	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Ekonomik sorunlar	bekar	100,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Ekonomik sorunlar	boşanmış	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	evli	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	bekar	100,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	boşanmış	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorumsuzluk	evli	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorumsuzluk	bekar	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorumsuzluk	boşanmış	100,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorunlu Davranışlar	evli	90,90%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorunlu Davranışlar	bekar	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorunlu Davranışlar	boşanmış	9,10%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Geleneksel normlar	evli	64,36%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Geleneksel normlar	bekar	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Geleneksel normlar	boşanmış	35,64%

Tablo 2.23.'de görüldüğü üzere “eşler arasında uyumsuzluk” kategorisine %100 oranla evliler, “ekonomik sorunlar” ve “namus” kategorisine %100 oranla bekârlar, “sorumsuzluk” kategorisine %100 oranla boşanmış olanlar atıfta bulunmuştur. Aldatma, sorunlu davranışlar ve geleneksel normlar kategorilerine en yüksek oranda atıf evli katılımcılar tarafından yapılmıştır.

Tablo 2.24. Medeni Hal ve Sonuç Kategorisi Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	MEDENİ HAL	%
Nodes\\SONUÇ\Boşanmak	evli	17,81%
Nodes\\SONUÇ\Boşanmak	bekar	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Boşanmak	boşanmış	82,19%
Nodes\\SONUÇ\Katlanma	evli	55,74%
Nodes\\SONUÇ\Katlanma	bekar	4,37%
Nodes\\SONUÇ\Katlanma	boşanmış	39,90%
Nodes\\SONUÇ\Kabullenme	evli	67,33%
Nodes\\SONUÇ\Kabullenme	bekar	28,16%
Nodes\\SONUÇ\Kabullenme	boşanmış	4,51%
Nodes\\SONUÇ\Evi terketmek	evli	74,44%
Nodes\\SONUÇ\Evi terketmek	bekar	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Evi terketmek	boşanmış	25,56%
Nodes\\SONUÇ\Görmemezlikten gelme	evli	100,00%
Nodes\\SONUÇ\Görmemezlikten gelme	bekar	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Görmemezlikten gelme	boşanmış	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Ayrılmak	evli	28,77%
Nodes\\SONUÇ\Ayrılmak	bekar	71,23%
Nodes\\SONUÇ\Ayrılmak	boşanmış	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	evli	100,00%
Nodes\\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	bekar	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	boşanmış	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Halinden memnun	evli	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Halinden memnun	bekar	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Halinden memnun	boşanmış	100,00%
Nodes\\SONUÇ\Polisten uzaklaştırma kararı	evli	100,00%
Nodes\\SONUÇ\Polisten uzaklaştırma kararı	bekar	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Polisten uzaklaştırma kararı	boşanmış	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Çocuğa Sığınma	evli	100,00%
Nodes\\SONUÇ\Çocuğa Sığınma	bekar	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Çocuğa Sığınma	boşanmış	0,00%

Tablo 2.24.'de görüldüğü üzere görmemezlikten gelme, gözün dışarıda olması, polisten uzaklaştırma kararı ve çocuğa sığınma kategorilerine %100 oranla evli katılımcılar atıfta bulunmuştur. “Halinden memnun olma” kategorisine %100 oranla boşanmış olanlar atıfta bulunmuştur. “Kabullenme” kategorisine ise %67,33 en yüksek oranla evli katılımcılar atıfta bulunmuşlardır.

Tablo 2.25. Medeni Hal ve Psikolojik Tepkiler Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	MEDENİ HAL	%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\İntihar	evli	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\İntihar	bekar	100,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\İntihar	boşanmış	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Vazgeçme	evli	22,50%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Vazgeçme	bekar	72,50%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Vazgeçme	boşanmış	5,01%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Umutsuzluk	evli	20,29%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Umutsuzluk	bekar	79,71%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Umutsuzluk	boşanmış	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Mecburiyet	evli	42,86%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Mecburiyet	bekar	38,66%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Mecburiyet	boşanmış	18,48%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Susma	evli	62,76%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Susma	bekar	34,85%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Susma	boşanmış	2,39%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Sinirlenmek kriz anı	evli	25,20%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Sinirlenmek kriz anı	bekar	74,80%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Sinirlenmek kriz anı	boşanmış	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	evli	81,21%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	bekar	18,79%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	boşanmış	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çaresizlik	evli	28,13%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çaresizlik	bekar	59,61%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çaresizlik	boşanmış	12,26%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dayanamıyordum	evli	50,61%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dayanamıyordum	bekar	46,74%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dayanamıyordum	boşanmış	2,65%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	evli	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	bekar	100,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	boşanmış	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Öldürmek İsteği	evli	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Öldürmek İsteği	bekar	100,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Öldürmek İsteği	boşanmış	0,00%

Tablo 2.25. (devam)

Node	MEDENİ HAL	%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Güven Sorunu	evli	15,65%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Güven Sorunu	bekar	63,40%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Güven Sorunu	boşanmış	20,95%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dini anlamlara sığınma	evli	85,33%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dini anlamlara sığınma	bekar	10,53%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dini anlamlara sığınma	boşanmış	4,13%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Bıkkınlık	evli	47,93%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Bıkkınlık	bekar	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Bıkkınlık	boşanmış	52,07%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Pişmanlık	evli	37,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Pişmanlık	bekar	63,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Pişmanlık	boşanmış	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çocuk Psikolojisi	evli	70,48%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çocuk Psikolojisi	bekar	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çocuk Psikolojisi	boşanmış	29,52%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	evli	63,28%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	bekar	36,72%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	boşanmış	0,00%

Tablo 2.25.'de görüldüğü üzere her şeye doyma, intihar ve öldürmek isteği kategorilerine %100 oranla bekâr katılımcılar atıfta bulunmuştur. Her şeye doyma, öldürmek isteği ve intihar kategorileri arasında anlamlı ilişki vardır. Vazgeçme, umutsuzluk, sinirlenme/kriz anı, çaresizlik, güven sorunu ve pişmanlık kategorilerine en yüksek oranda atıfta bulunanlar bekâr katılımcılar olmuştur. Mecburiyet, susma, şoka girme, dayanamıyordum, dini anlamlara sığınma, affetmek ve çocuk psikolojisi kategorilerine en yüksek oranda atıfta bulunanlar evli katılımcılardır. “Bıkkınlık” kategorisine %52,07 en yüksek oranla boşanmış olan katılımcılar atıfta bulunmuştur.

Tablo 2.26. Medeni Hal ve Diğer “NODE”lar Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	MEDENİ HAL	%
Nodes\\Alışkanlık olma hali	evli	69,58%
Nodes\\Alışkanlık olma hali	bekar	30,42%
Nodes\\Alışkanlık olma hali	boşanmış	0,00%
Nodes\\Anne oğul ilişkisi	evli	0,00%
Nodes\\Anne oğul ilişkisi	bekar	49,21%
Nodes\\Anne oğul ilişkisi	boşanmış	50,79%
Nodes\\evlenen kız geri istenmiyor	evli	0,00%

Tablo 2.26. (devam)

Nodes\\evlenen kız geri istenmiyor	bekar	0,00%
Nodes\\evlenen kız geri istenmiyor	boşanmış	100,00%
Nodes\\Evlensin iyi olur inşallah	evli	23,02%
Nodes\\Evlensin iyi olur inşallah	bekar	0,00%
Nodes\\Evlensin iyi olur inşallah	boşanmış	76,98%
Nodes\\geleneksel rollere uymama	evli	39,14%
Nodes\\geleneksel rollere uymama	bekar	33,44%
Nodes\\geleneksel rollere uymama	boşanmış	27,42%
Nodes\\KIZLIK ZARI	evli	0,00%
Nodes\\KIZLIK ZARI	bekar	100,00%
Nodes\\KIZLIK ZARI	boşanmış	0,00%
Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	evli	0,00%
Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	bekar	100,00%
Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	boşanmış	0,00%
Nodes\\Kötü alışkanlıklar	evli	0,00%
Nodes\\Kötü alışkanlıklar	bekar	0,00%
Nodes\\Kötü alışkanlıklar	boşanmış	100,00%
Nodes\\Özgüven Eksikliği	evli	0,00%
Nodes\\Özgüven Eksikliği	bekar	100,00%
Nodes\\Özgüven Eksikliği	boşanmış	0,00%
Nodes\\Sapkınlık derecesinde bağlılık	evli	0,00%
Nodes\\Sapkınlık derecesinde bağlılık	bekar	100,00%
Nodes\\Sapkınlık derecesinde bağlılık	boşanmış	0,00%
Nodes\\Taraflar arasında anlaşmazlık	evli	100,00%
Nodes\\Taraflar arasında anlaşmazlık	bekar	0,00%
Nodes\\Taraflar arasında anlaşmazlık	boşanmış	0,00%
Nodes\\vefa	evli	6,18%
Nodes\\vefa	bekar	68,73%
Nodes\\vefa	boşanmış	25,09%

Tablo 2.26.'da görüldüğü üzere “Kızlık Zarı”, kızlık zarı/değerler arasında sıkışıp kalma, özgüven eksikliği ve sapkınlık derecesinde bağlılık kategorilerine %100 en yüksek oranla bekâr katılımcılar atıfta bulunmuştur. “Evlenen kız geri istenmiyor.” kategorisine %100 en yüksek oranla boşanmış katılımcılar atıfta bulunmuştur. Geleneksel rollere uymama, taraflar arasında anlaşmazlık ve alışkanlık olma hali kategorilerine ise en yüksek oranda evli katılımcılar atıfta bulunmuştur.

2.1.5.4. Eğitim ve Tüm “Node”ların Birbiri ile Anlamlılık İlişkisi Veri Analiz Tabloları

Tablo 2.27. Eğitim ve Fiziksel Şiddet Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	EĞİTİM DURUMU	%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet	ilk okul	26,41%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet	orta okul	12,61%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet	lise	42,47%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet	üniversite	18,51%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\\Tokat	ilk okul	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\\Tokat	orta okul	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\\Tokat	lise	70,84%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\\Tokat	üniversite	29,16%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\\Saçını çekmek	ilk okul	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\\Saçını çekmek	orta okul	22,33%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\\Saçını çekmek	lise	55,35%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\\Saçını çekmek	üniversite	22,33%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\\Dövmek	ilk okul	15,65%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\\Dövmek	orta okul	19,44%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\\Dövmek	lise	50,67%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\\Dövmek	üniversite	14,25%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\\Yaralama	ilk okul	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\\Yaralama	orta okul	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\\Yaralama	lise	45,83%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\\Yaralama	üniversite	54,17%

Tablo 2.27.’de görüldüğü üzere “Fiziksel Şiddet” kategorilerinden “yaralama” kategorisi hariç bütün kategorilere en yüksek oranla lise mezunları atıfta bulunmuştur.

Tablo 2.28. Eğitim ve Sözel Şiddet Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	EĞİTİM DURUMU	%
Nodes\\ŞİDDET\\Sözel Şiddet	ilk okul	50,91%
Nodes\\ŞİDDET\\Sözel Şiddet	orta okul	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\\Sözel Şiddet	lise	33,65%
Nodes\\ŞİDDET\\Sözel Şiddet	üniversite	15,44%
Nodes\\ŞİDDET\\Sözel Şiddet\\Hakaret	ilk okul	15,24%
Nodes\\ŞİDDET\\Sözel Şiddet\\Hakaret	orta okul	17,50%
Nodes\\ŞİDDET\\Sözel Şiddet\\Hakaret	lise	41,43%
Nodes\\ŞİDDET\\Sözel Şiddet\\Hakaret	üniversite	25,83%

Tablo 2.28. (devam)

Node	EĞİTİM DURUMU	%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Tehdit	ilk okul	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Tehdit	orta okul	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Tehdit	lise	22,85%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Tehdit	üniversite	77,15%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\İftira	ilk okul	10,73%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\İftira	orta okul	76,26%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\İftira	lise	13,01%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\İftira	üniversite	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Psikolojik baskı	ilk okul	12,05%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Psikolojik baskı	orta okul	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Psikolojik baskı	lise	73,75%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Psikolojik baskı	üniversite	14,20%

Tablo 2.28.'de görüldüğü üzere sözel şiddet, hakaret ve psikolojik baskı kategorilerine lise mezunları, tehdit kategorisine üniversite ve iftira kategorisine ortaokul mezunları en yüksek oranla atıfta bulunmuştur.

Tablo 2.29. Eğitim ve Cinsel Şiddet Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	EĞİTİM DURUMU	%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet	ilk okul	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet	orta okul	53,01%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet	lise	21,43%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet	üniversite	25,56%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Zorla ilişkiye sokmak	ilk okul	39,91%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Zorla ilişkiye sokmak	orta okul	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Zorla ilişkiye sokmak	lise	9,95%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Zorla ilişkiye sokmak	üniversite	50,14%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	ilk okul	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	orta okul	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	lise	31,84%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	üniversite	68,16%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Taciz etmek	ilk okul	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Taciz etmek	orta okul	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Taciz etmek	lise	100,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Taciz etmek	üniversite	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	ilk okul	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	orta okul	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	lise	100,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	üniversite	0,00%

Tablo 2.29.'da görüldüğü üzere taciz etmek ve kişiyi cinsel olarak kullanmak kategorilerine %100 en yüksek oranla lise mezunları atıfta bulunurken, cinsel şiddet kategorisine %53,01 en yüksek oranla ortaokul mezunları ve zorla ilişkiye sokmak ve arkadan ilişki istemek kategorilerine en yüksek oranla üniversite mezunları atıfta bulunmuştur.

Tablo 2.30. Eğitim ve Şiddetin Sebebi Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	EĞİTİM DURUMU	%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aile Kayınvalide	ilk okul	28,38%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aile Kayınvalide	orta okul	35,13%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aile Kayınvalide	lise	36,50%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aile Kayınvalide	üniversite	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Üçüncü Şahıslar	ilk okul	37,47%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Üçüncü Şahıslar	orta okul	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Üçüncü Şahıslar	lise	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Üçüncü Şahıslar	üniversite	62,53%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aldatma	ilk okul	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aldatma	orta okul	6,04%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aldatma	lise	78,14%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aldatma	üniversite	15,82%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Eşler arasında uyumsuzluk	ilk okul	19,93%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Eşler arasında uyumsuzluk	orta okul	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Eşler arasında uyumsuzluk	lise	80,07%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Eşler arasında uyumsuzluk	üniversite	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Ekonomik sorunlar	ilk okul	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Ekonomik sorunlar	orta okul	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Ekonomik sorunlar	lise	100,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Ekonomik sorunlar	üniversite	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	ilk okul	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	orta okul	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	lise	100,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	üniversite	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorumluluk	ilk okul	35,39%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorumluluk	orta okul	64,61%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorumluluk	lise	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorumluluk	üniversite	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorunlu Davranışlar	ilk okul	62,92%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorunlu Davranışlar	orta okul	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorunlu Davranışlar	lise	30,91%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorunlu Davranışlar	üniversite	6,17%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Geleneksel normlar	ilk okul	35,64%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Geleneksel normlar	orta okul	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Geleneksel normlar	lise	32,25%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Geleneksel normlar	üniversite	32,11%

Tablo 2.30.'da görüldüğü üzere namus ve ekonomik sorunlar kategorilerine %100 en yüksek oranla lise mezunları atıfta bulunmuştur. Üçüncü şahıslar kategorisine %62,53 en yüksek oranla üniversite mezunları, aldatma ve eşler arasında uyumsuzluk kategorilerine en yüksek oranla lise mezunları, sorumsuzluk kategorisine %64,61 en yüksek oranla ortaokul mezunları ve sorunlu davranışlar kategorisine %62,92 en yüksek oranla ilkokul mezunları atıfta bulunmuştur.

Tablo 2.31. Eğitim ve Sonuç Kategorisi Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	EĞİTİM DURUMU	%
Nodes\\SONUÇ\Boşanmak	ilk okul	9,93%
Nodes\\SONUÇ\Boşanmak	orta okul	66,78%
Nodes\\SONUÇ\Boşanmak	lise	17,81%
Nodes\\SONUÇ\Boşanmak	üniversite	5,48%
Nodes\\SONUÇ\Katlanma	ilk okul	62,65%
Nodes\\SONUÇ\Katlanma	orta okul	3,72%
Nodes\\SONUÇ\Katlanma	lise	33,64%
Nodes\\SONUÇ\Katlanma	üniversite	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Kabullenme	ilk okul	12,42%
Nodes\\SONUÇ\Kabullenme	orta okul	4,51%
Nodes\\SONUÇ\Kabullenme	lise	60,21%
Nodes\\SONUÇ\Kabullenme	üniversite	22,86%
Nodes\\SONUÇ\Evi terketmek	ilk okul	12,31%
Nodes\\SONUÇ\Evi terketmek	orta okul	7,65%
Nodes\\SONUÇ\Evi terketmek	lise	73,51%
Nodes\\SONUÇ\Evi terketmek	üniversite	6,53%
Nodes\\SONUÇ\Görmemezlikten gelme	ilk okul	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Görmemezlikten gelme	orta okul	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Görmemezlikten gelme	lise	100,00%
Nodes\\SONUÇ\Görmemezlikten gelme	üniversite	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Ayrılmak	ilk okul	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Ayrılmak	orta okul	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Ayrılmak	lise	87,08%
Nodes\\SONUÇ\Ayrılmak	üniversite	12,92%
Nodes\\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	ilk okul	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	orta okul	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	lise	100,00%
Nodes\\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	üniversite	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Halinden memnun	ilk okul	27,27%
Nodes\\SONUÇ\Halinden memnun	orta okul	63,18%

Tablo 2.31. (devam)

Node	EĞİTİM DURUMU	%
Nodes\\SONUÇ\\Halinden memnun	lise	9,55%
Nodes\\SONUÇ\\Halinden memnun	üniversite	0,00%
Nodes\\SONUÇ\\Polisten uzaklaştırma kararı	ilk okul	0,00%
Nodes\\SONUÇ\\Polisten uzaklaştırma kararı	orta okul	0,00%
Nodes\\SONUÇ\\Polisten uzaklaştırma kararı	lise	0,00%
Nodes\\SONUÇ\\Polisten uzaklaştırma kararı	üniversite	100,00%
Nodes\\SONUÇ\\Çocuğa Sığınma	ilk okul	0,00%
Nodes\\SONUÇ\\Çocuğa Sığınma	orta okul	0,00%
Nodes\\SONUÇ\\Çocuğa Sığınma	lise	100,00%
Nodes\\SONUÇ\\Çocuğa Sığınma	üniversite	0,00%

Tablo 2.31.'de görüldüğü üzere görmemezlikten gelme, gözün dışarıda olması ve çocuğa sığınma kategorilerine %100 en yüksek oranla lise mezunları ve polisten uzaklaştırma kararı kategorisine %100 en yüksek oranla üniversite mezunları atıfta bulunmuştur.

Tablo 2.32. Eğitim ve Psikolojik Tepkiler Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	EĞİTİM DURUMU	%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\İntihar	ilk okul	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\İntihar	orta okul	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\İntihar	lise	22,75%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\İntihar	üniversite	77,25%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Vazgeçme	ilk okul	5,01%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Vazgeçme	orta okul	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Vazgeçme	lise	28,64%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Vazgeçme	üniversite	66,35%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Umutsuzluk	ilk okul	4,28%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Umutsuzluk	orta okul	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Umutsuzluk	lise	16,01%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Umutsuzluk	üniversite	79,71%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Mecburiyet	ilk okul	18,94%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Mecburiyet	orta okul	18,48%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Mecburiyet	lise	28,90%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Mecburiyet	üniversite	33,68%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Susma	ilk okul	25,36%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Susma	orta okul	2,39%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Susma	lise	34,61%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Susma	üniversite	37,64%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Sinirlenmek kriz anı	ilk okul	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Sinirlenmek kriz anı	orta okul	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\\Sinirlenmek kriz anı	lise	43,66%

Tablo 2.32. (devam)

Node	EĞİTİM DURUMU	%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Sinirlenmek kriz anı	üniversite	56,34%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	ilk okul	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	orta okul	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	lise	81,21%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	üniversite	18,79%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çaresizlik	ilk okul	12,69%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çaresizlik	orta okul	12,26%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çaresizlik	lise	15,44%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çaresizlik	üniversite	59,61%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dayanamıyordum	ilk okul	3,20%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dayanamıyordum	orta okul	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dayanamıyordum	lise	62,76%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dayanamıyordum	üniversite	34,03%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	ilk okul	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	orta okul	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	lise	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	üniversite	100,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Öldürmek İsteği	ilk okul	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Öldürmek İsteği	orta okul	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Öldürmek İsteği	lise	37,84%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Öldürmek İsteği	üniversite	62,16%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Güven Sorunu	ilk okul	16,90%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Güven Sorunu	orta okul	4,05%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Güven Sorunu	lise	52,37%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Güven Sorunu	üniversite	26,68%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dini anlamlara sığınma	ilk okul	32,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dini anlamlara sığınma	orta okul	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dini anlamlara sığınma	lise	61,47%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dini anlamlara sığınma	üniversite	6,53%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Bıkkınlık	ilk okul	42,82%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Bıkkınlık	orta okul	9,25%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Bıkkınlık	lise	47,93%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Bıkkınlık	üniversite	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Pişmanlık	ilk okul	37,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Pişmanlık	orta okul	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Pişmanlık	lise	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Pişmanlık	üniversite	63,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çocuk Psikolojisi	ilk okul	61,24%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çocuk Psikolojisi	orta okul	19,10%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çocuk Psikolojisi	lise	19,66%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çocuk Psikolojisi	üniversite	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	ilk okul	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	orta okul	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	lise	63,28%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	üniversite	36,72%

Tablo 2.32.'de görüldüğü üzere çocuk psikolojisi kategorisine %61,24 en yüksek oranla ilkököl, şoka girme, dayanamıyordum, güven sorunu, dini anlamlara sığınma, bıkkınlık ve affetmek kategorilerine en yüksek oranla lise mezunları ve pişmanlık, öldürme isteği, her şeye doyma, çaresizlik, sinirlenmek/kriz anı, susma, mecburiyet, umutsuzluk, vazgeçme ve intihar kategorilerine ise en yüksek oranla üniversite mezunları atıfta bulunmuştur.

Tablo 2.33. Eğitim ve Diğer “NODE”lar Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	EĞİTİM DURUMU	%
Nodes\\Alışkanlık olma hali	ilk okul	0,00%
Nodes\\Alışkanlık olma hali	orta okul	0,00%
Nodes\\Alışkanlık olma hali	lise	69,58%
Nodes\\Alışkanlık olma hali	üniversite	30,42%
Nodes\\Anne oğul ilişkisi	ilk okul	0,00%
Nodes\\Anne oğul ilişkisi	orta okul	0,00%
Nodes\\Anne oğul ilişkisi	lise	100,00%
Nodes\\Anne oğul ilişkisi	üniversite	0,00%
Nodes\\evlenen kız geri istenmiyor	ilk okul	0,00%
Nodes\\evlenen kız geri istenmiyor	orta okul	100,00%
Nodes\\evlenen kız geri istenmiyor	lise	0,00%
Nodes\\evlenen kız geri istenmiyor	üniversite	0,00%
Nodes\\Evlensin iyi olur inşallah	ilk okul	41,18%
Nodes\\Evlensin iyi olur inşallah	orta okul	35,81%
Nodes\\Evlensin iyi olur inşallah	lise	23,02%
Nodes\\Evlensin iyi olur inşallah	üniversite	0,00%
Nodes\\geleneksel rollere uymama	ilk okul	29,27%
Nodes\\geleneksel rollere uymama	orta okul	25,54%
Nodes\\geleneksel rollere uymama	lise	45,19%
Nodes\\geleneksel rollere uymama	üniversite	0,00%
Nodes\\KIZLIK ZARI	ilk okul	0,00%
Nodes\\KIZLIK ZARI	orta okul	0,00%
Nodes\\KIZLIK ZARI	lise	16,65%
Nodes\\KIZLIK ZARI	üniversite	83,35%
Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	ilk okul	0,00%
Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	orta okul	0,00%
Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	lise	100,00%
Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	üniversite	0,00%
Nodes\\Kötü alışkanlıklar	ilk okul	10,93%

Tablo 2.33. (devam)

Node	EĞİTİM DURUMU	%
Nodes\\Kötü alışkanlıklar	orta okul	89,07%
Nodes\\Kötü alışkanlıklar	lise	0,00%
Nodes\\Kötü alışkanlıklar	üniversite	0,00%
Nodes\\Özgüven Eksikliği	ilk okul	0,00%
Nodes\\Özgüven Eksikliği	orta okul	0,00%
Nodes\\Özgüven Eksikliği	lise	0,00%
Nodes\\Özgüven Eksikliği	üniversite	100,00%
Nodes\\Sapkınlık derecesinde bağlılık	ilk okul	0,00%
Nodes\\Sapkınlık derecesinde bağlılık	orta okul	0,00%
Nodes\\Sapkınlık derecesinde bağlılık	lise	0,00%
Nodes\\Sapkınlık derecesinde bağlılık	üniversite	100,00%
Nodes\\Taraflar arasında anlaşmazlık	ilk okul	100,00%
Nodes\\Taraflar arasında anlaşmazlık	orta okul	0,00%
Nodes\\Taraflar arasında anlaşmazlık	lise	0,00%
Nodes\\Taraflar arasında anlaşmazlık	üniversite	0,00%
Nodes\\vefa	ilk okul	6,18%
Nodes\\vefa	orta okul	25,09%
Nodes\\vefa	lise	30,56%
Nodes\\vefa	üniversite	38,17%

Tablo 2.33.'de görüldüğü üzere anne-oğul ilişkisi ve Kızlık Zarı/değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma kategorileri %100 en yüksek oranla lise mezunları, evlenen kız geri istenmiyor kategorisine %100 en yüksek oranla orta okul, özgüven eksikliği ve sapkınlık derecesinde bağlılık kategorilerine %100 en yüksek oranda üniversite mezunları ve taraflar arasında anlaşmazlık kategorisine %100 en yüksek oranla ilk okul mezunları atıfta bulunmuştur. Alışkanlık olma hali ve geleneksel rollere uymama kategorilerine lise, evlensin iyi olur inşallah kategorisine ilkokul, kızlık zarı ve vefa kategorilerine üniverisite ve kötü alışkanlıklar kategorisine orta okul mezunları atıfta bulunmaktadır.

2.1.5.5. Yaş ve Tüm “Node”ların Birbiri ile Anlamlılık İlişkisi Veri Analiz Tabloları

Tablo 2.34. Yaş ve Fiziksel Şiddet Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	YAŞ	%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet	18-22	20,60%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet	23-27	8,80%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet	28-32	63,52%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet	33-37	4,08%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet	38-42	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet	43+	2,99%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Tokat	18-22	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Tokat	23-27	22,82%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Tokat	28-32	63,31%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Tokat	33-37	13,87%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Tokat	38-42	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Tokat	43+	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Saçını çekmek	18-22	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Saçını çekmek	23-27	22,33%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Saçını çekmek	28-32	77,67%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Saçını çekmek	33-37	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Saçını çekmek	38-42	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Saçını çekmek	43+	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Dövmek	18-22	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Dövmek	23-27	11,72%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Dövmek	28-32	88,28%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Dövmek	33-37	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Dövmek	38-42	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Dövmek	43+	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Yaralama	18-22	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Yaralama	23-27	60,15%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Yaralama	28-32	39,85%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Yaralama	33-37	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Yaralama	38-42	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Fiziksel Şiddet\Yaralama	43+	0,00%

Tablo 2.34.’de görüldüğü üzere fiziksel şiddet kategorisine %63,52 en yüksek oranla 28-32, tokat kategorisine %63,31 en yüksek oranla 28-32, saçını çekmek kategorisine %77,67 en yüksek oranla 28-32, dövmek kategorisine %88,28 en yüksek oranla 28-32 ve yaralama kategorisine %60,15 en yüksek oranla 23-27 yaş aralığındakiler atıfta bulunmuştur.

Tablo 2.35. Yaş ve Cinsel Şiddet Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	YAŞ	%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet	18-22	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet	23-27	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet	28-32	74,44%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet	33-37	25,56%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet	38-42	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet	43+	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Zorla ilişkiye sokmak	18-22	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Zorla ilişkiye sokmak	23-27	50,14%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Zorla ilişkiye sokmak	28-32	49,86%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Zorla ilişkiye sokmak	33-37	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Zorla ilişkiye sokmak	38-42	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Zorla ilişkiye sokmak	43+	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	18-22	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	23-27	68,16%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	28-32	31,84%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	33-37	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	38-42	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Arkadan ilişki istemek	43+	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Taciz etmek	18-22	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Taciz etmek	23-27	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Taciz etmek	28-32	100,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Taciz etmek	33-37	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Taciz etmek	38-42	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Taciz etmek	43+	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	18-22	69,84%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	23-27	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	28-32	30,16%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	33-37	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	38-42	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Cinsel Şiddet\Kişiyi Cinsel OlarakKullanmak	43+	0,00%

Tablo 2.35.'de görüldüğü üzere taciz etmek kategorisine %100 en yüksek oranla 28-32, cinsel şiddet kategorisine %74,44 en yüksek oranla 28-32, zorla ilişkiye sokmak %50,14 en yüksek oranla 23-27, arkadan ilişki istemek %68,16 en yüksek oranla 23-27 ve kişiyi cinsel olarak kullanmak %69,84 en yüksek oranla 18-22 yaş aralığındakiler atıfta bulunmuştur.

Tablo 2.36. Yaş ve Sözel Şiddet Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	YAŞ	%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet	18-22	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet	23-27	57,83%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet	28-32	42,17%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet	33-37	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet	38-42	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet	43+	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Hakaret	18-22	9,05%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Hakaret	23-27	37,86%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Hakaret	28-32	43,45%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Hakaret	33-37	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Hakaret	38-42	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Hakaret	43+	9,64%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Tehdit	18-22	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Tehdit	23-27	61,10%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Tehdit	28-32	38,90%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Tehdit	33-37	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Tehdit	38-42	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Tehdit	43+	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\İftira	18-22	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\İftira	23-27	10,73%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\İftira	28-32	45,21%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\İftira	33-37	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\İftira	38-42	44,06%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\İftira	43+	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Psikolojik baskı	18-22	20,22%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Psikolojik baskı	23-27	14,20%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Psikolojik baskı	28-32	65,58%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Psikolojik baskı	33-37	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Psikolojik baskı	38-42	0,00%
Nodes\\ŞİDDET\Sözel Şiddet\Psikolojik baskı	43+	0,00%

Tablo 2.36.'da görüldüğü üzere sözel şiddet kategorisine %57,83 en yüksek oranla 23-27, hakaret kategorisine %43,45 en yüksek oranla 28-32, tehdit kategorisine %61,10 en yüksek oranla 23-27, iftira kategorisine %45,21 en yüksek oranla 28-32 ve psikolojik baskı kategorisine %65,58 en yüksek oranla 28-32 yaş aralığındakiler atıfta bulunmuştur.

Tablo 2.37. Yaş ve Şiddetin Sebebi Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	YAŞ	%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aile Kayınvalide	18-22	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aile Kayınvalide	23-27	8,55%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aile Kayınvalide	28-32	89,05%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aile Kayınvalide	33-37	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aile Kayınvalide	38-42	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aile Kayınvalide	43+	2,41%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Üçüncü Şahıslar	18-22	12,22%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Üçüncü Şahıslar	23-27	43,43%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Üçüncü Şahıslar	28-32	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Üçüncü Şahıslar	33-37	6,87%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Üçüncü Şahıslar	38-42	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Üçüncü Şahıslar	43+	37,47%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aldatma	18-22	9,84%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aldatma	23-27	10,65%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aldatma	28-32	67,50%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aldatma	33-37	5,98%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aldatma	38-42	6,04%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Aldatma	43+	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Eşler arasında uyumsuzluk	18-22	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Eşler arasında uyumsuzluk	23-27	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Eşler arasında uyumsuzluk	28-32	100,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Eşler arasında uyumsuzluk	33-37	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Eşler arasında uyumsuzluk	38-42	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Eşler arasında uyumsuzluk	43+	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Ekonomik sorunlar	18-22	100,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Ekonomik sorunlar	23-27	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Ekonomik sorunlar	28-32	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Ekonomik sorunlar	33-37	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Ekonomik sorunlar	38-42	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Ekonomik sorunlar	43+	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	18-22	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	23-27	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	28-32	100,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	33-37	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	38-42	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Namus	43+	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorumluluk	18-22	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorumluluk	23-27	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorumluluk	28-32	64,61%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorumluluk	33-37	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorumluluk	38-42	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorumluluk	43+	35,39%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorunlu Davranışlar	18-22	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorunlu Davranışlar	23-27	23,60%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorunlu Davranışlar	28-32	67,30%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\\Sorunlu Davranışlar	33-37	0,00%

Tablo 2.37. (devam)

Node	YAŞ	%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Sorunlu Davranışlar	38-42	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Sorunlu Davranışlar	43+	9,10%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Geleneksel normlar	18-22	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Geleneksel normlar	23-27	14,43%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Geleneksel normlar	28-32	49,93%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Geleneksel normlar	33-37	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Geleneksel normlar	38-42	0,00%
Nodes\\ŞİDDETİN SEBEBİ\Geleneksel normlar	43+	35,64%

Tablo 2.37.'de görüldüğü üzere aile/kayınvalide kategorisine %89,05 en yüksek oranla 28-32, üçüncü şahıslar kategorisine %43,43 en yüksek oranla 23-27, aldatma kategorisine 67,50 en yüksek oranla 28-32, eşler arasında uyumsuzluk kategorisine %100 en yüksek oranla 28-32, sorumsuzluk kategorisine %64,61 en yüksek oranla 28-32, sorunlu davranışlar kategorisine %67,30 en yüksek oranla 28-32 ve geleneksel normlar kategorisine %49,93 en yüksek oranla 28-32 yaş aralığındaki katılımcılar atıfta bulunmuştur. Şiddetin sebepleri noktasında büyük çoğunlukta 28-32 yaş aralığındaki katılımcılar atıfta bulunmuştur.

Tablo 2.38. Yaş ve Sonuç Kategorisi Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	YAŞ	%
Nodes\\SONUÇ\Boşanmak	18-22	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Boşanmak	23-27	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Boşanmak	28-32	32,19%
Nodes\\SONUÇ\Boşanmak	33-37	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Boşanmak	38-42	57,88%
Nodes\\SONUÇ\Boşanmak	43+	9,93%
Nodes\\SONUÇ\Katlanma	18-22	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Katlanma	23-27	19,23%
Nodes\\SONUÇ\Katlanma	28-32	40,22%
Nodes\\SONUÇ\Katlanma	33-37	4,37%
Nodes\\SONUÇ\Katlanma	38-42	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Katlanma	43+	36,18%
Nodes\\SONUÇ\Kabullenme	18-22	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Kabullenme	23-27	65,59%
Nodes\\SONUÇ\Kabullenme	28-32	29,11%
Nodes\\SONUÇ\Kabullenme	33-37	5,30%
Nodes\\SONUÇ\Kabullenme	38-42	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Kabullenme	43+	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Evi terketmek	18-22	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Evi terketmek	23-27	52,80%
Nodes\\SONUÇ\Evi terketmek	28-32	47,20%
Nodes\\SONUÇ\Evi terketmek	33-37	0,00%

Tablo 2.38. (devam)

Node	YAŞ	%
Nodes\\SONUÇ\Evi terketmek	38-42	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Evi terketmek	43+	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Görmemezlikten gelme	18-22	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Görmemezlikten gelme	23-27	46,24%
Nodes\\SONUÇ\Görmemezlikten gelme	28-32	53,76%
Nodes\\SONUÇ\Görmemezlikten gelme	33-37	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Görmemezlikten gelme	38-42	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Görmemezlikten gelme	43+	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Ayrılmak	18-22	24,21%
Nodes\\SONUÇ\Ayrılmak	23-27	41,69%
Nodes\\SONUÇ\Ayrılmak	28-32	34,09%
Nodes\\SONUÇ\Ayrılmak	33-37	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Ayrılmak	38-42	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Ayrılmak	43+	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	18-22	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	23-27	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	28-32	100,00%
Nodes\\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	33-37	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	38-42	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Gözün dışarıda olması	43+	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Halinden memnun	18-22	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Halinden memnun	23-27	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Halinden memnun	28-32	68,07%
Nodes\\SONUÇ\Halinden memnun	33-37	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Halinden memnun	38-42	4,66%
Nodes\\SONUÇ\Halinden memnun	43+	27,27%
Nodes\\SONUÇ\Polisten uzaklaştırma kararı	18-22	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Polisten uzaklaştırma kararı	23-27	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Polisten uzaklaştırma kararı	28-32	100,00%
Nodes\\SONUÇ\Polisten uzaklaştırma kararı	33-37	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Polisten uzaklaştırma kararı	38-42	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Polisten uzaklaştırma kararı	43+	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Çocuğa Sığınma	18-22	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Çocuğa Sığınma	23-27	100,00%
Nodes\\SONUÇ\Çocuğa Sığınma	28-32	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Çocuğa Sığınma	33-37	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Çocuğa Sığınma	38-42	0,00%
Nodes\\SONUÇ\Çocuğa Sığınma	43+	0,00%

Tablo 2.38.'de boşanmak kategorisine 38-42 yaş aralığındakiler, kabullenme, evi terk etmek, ayrılmak ve çocuğa sığınma kategorilerine en yüksek oranda 23-27 yaş aralığındakiler atıfta bulunurken diğer bütün kategorilere 28-32 yaş aralığındaki katılımcılar atıfta bulunmuştur.

Tablo 2.39. Yaş ve Psikolojik Tepkiler Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	YAŞ	%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\İntihar	18-22	11,68%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\İntihar	23-27	77,25%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\İntihar	28-32	11,07%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\İntihar	33-37	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\İntihar	38-42	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\İntihar	43+	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Vazgeçme	18-22	28,77%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Vazgeçme	23-27	62,86%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Vazgeçme	28-32	3,36%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Vazgeçme	33-37	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Vazgeçme	38-42	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Vazgeçme	43+	5,01%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Umutsuzluk	18-22	25,04%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Umutsuzluk	23-27	74,96%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Umutsuzluk	28-32	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Umutsuzluk	33-37	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Umutsuzluk	38-42	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Umutsuzluk	43+	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Mecburiyet	18-22	25,05%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Mecburiyet	23-27	24,49%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Mecburiyet	28-32	45,94%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Mecburiyet	33-37	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Mecburiyet	38-42	4,52%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Mecburiyet	43+	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Susma	18-22	2,15%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Susma	23-27	56,70%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Susma	28-32	35,81%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Susma	33-37	5,34%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Susma	38-42	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Susma	43+	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Sinirlenmek kriz anı	18-22	34,91%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Sinirlenmek kriz anı	23-27	38,41%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Sinirlenmek kriz anı	28-32	23,36%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Sinirlenmek kriz anı	33-37	3,32%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Sinirlenmek kriz anı	38-42	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Sinirlenmek kriz anı	43+	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	18-22	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	23-27	67,56%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	28-32	32,44%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	33-37	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	38-42	0,00%

Tablo 2.39. (devam)

Node	YAŞ	%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Şoka girme	43+	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çaresizlik	18-22	6,83%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çaresizlik	23-27	70,04%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çaresizlik	28-32	21,42%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çaresizlik	33-37	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çaresizlik	38-42	1,71%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çaresizlik	43+	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dayanamıyordum	18-22	5,97%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dayanamıyordum	23-27	47,18%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dayanamıyordum	28-32	46,85%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dayanamıyordum	33-37	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dayanamıyordum	38-42	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dayanamıyordum	43+	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	18-22	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	23-27	100,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	28-32	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	33-37	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	38-42	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Her şeye doyma	43+	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Öldürmek İsteği	18-22	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Öldürmek İsteği	23-27	62,16%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Öldürmek İsteği	28-32	37,84%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Öldürmek İsteği	33-37	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Öldürmek İsteği	38-42	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Öldürmek İsteği	43+	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Güven Sorunu	18-22	22,51%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Güven Sorunu	23-27	11,10%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Güven Sorunu	28-32	38,53%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Güven Sorunu	33-37	10,97%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Güven Sorunu	38-42	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Güven Sorunu	43+	16,90%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dini anlamlara sığınma	18-22	6,53%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dini anlamlara sığınma	23-27	38,27%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dini anlamlara sığınma	28-32	50,80%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dini anlamlara sığınma	33-37	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dini anlamlara sığınma	38-42	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Dini anlamlara sığınma	43+	4,40%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Bıkkınlık	18-22	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Bıkkınlık	23-27	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Bıkkınlık	28-32	57,18%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Bıkkınlık	33-37	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Bıkkınlık	38-42	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Bıkkınlık	43+	42,82%

Tablo 2.39. (devam)

Node	YAŞ	%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Pişmanlık	18-22	27,21%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Pişmanlık	23-27	35,79%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Pişmanlık	28-32	37,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Pişmanlık	33-37	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Pişmanlık	38-42	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Pişmanlık	43+	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çocuk Psikolojisi	18-22	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çocuk Psikolojisi	23-27	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çocuk Psikolojisi	28-32	89,59%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çocuk Psikolojisi	33-37	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çocuk Psikolojisi	38-42	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Çocuk Psikolojisi	43+	10,41%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	18-22	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	23-27	63,28%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	28-32	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	33-37	36,72%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	38-42	0,00%
Nodes\\PSİKOLOJİK TEPKİLER\Affetmek	43+	0,00%

Tablo 2.39.'da görüldüğü üzere susma, affetmek, sinirlenme/kriz anı, şoka girme, çaresizlik, dayanamıyordum, her şeye doyma, öldürme isteği, intihar, vazgeçme, umutsuzluk kategorilerine en yüksek oranda 23-27 yaş aralığı atıfta bulunurken mecburiyet, güven sorunu, dini anlamlara sığınma, çocuk psikolojisi, pişmanlık ve bıkkınlık kategorilerine en yüksek oranda 28-32 yaş aralığındaki katılımcılar atıfta bulunmuştur.

Tablo 2.40. Yaş ve Diğer “NODE”lar Arasındaki Anlamlılık İlişkisi

Node	YAŞ	%
Nodes\\Alışkanlık olma hali	18-22	0,00%
Nodes\\Alışkanlık olma hali	23-27	69,58%
Nodes\\Alışkanlık olma hali	28-32	0,00%
Nodes\\Alışkanlık olma hali	33-37	30,42%
Nodes\\Alışkanlık olma hali	38-42	0,00%
Nodes\\Alışkanlık olma hali	43+	0,00%
Nodes\\Anne oğul ilişkisi	18-22	0,00%
Nodes\\Anne oğul ilişkisi	23-27	0,00%
Nodes\\Anne oğul ilişkisi	28-32	50,79%
Nodes\\Anne oğul ilişkisi	33-37	49,21%

Tablo 2.40. (devam)

Node	YAŞ	%
Nodes\\Anne oğul ilişkisi	38-42	0,00%
Nodes\\Anne oğul ilişkisi	43+	0,00%
Nodes\\evlenen kız geri istenmiyor	18-22	0,00%
Nodes\\evlenen kız geri istenmiyor	23-27	0,00%
Nodes\\evlenen kız geri istenmiyor	28-32	48,38%
Nodes\\evlenen kız geri istenmiyor	33-37	0,00%
Nodes\\evlenen kız geri istenmiyor	38-42	51,62%
Nodes\\evlenen kız geri istenmiyor	43+	0,00%
Nodes\\Evlensin iyi olur inşallah	18-22	0,00%
Nodes\\Evlensin iyi olur inşallah	23-27	0,00%
Nodes\\Evlensin iyi olur inşallah	28-32	58,82%
Nodes\\Evlensin iyi olur inşallah	33-37	0,00%
Nodes\\Evlensin iyi olur inşallah	38-42	0,00%
Nodes\\Evlensin iyi olur inşallah	43+	41,18%
Nodes\\geleneksel rollere uymama	18-22	13,38%
Nodes\\geleneksel rollere uymama	23-27	5,59%
Nodes\\geleneksel rollere uymama	28-32	40,62%
Nodes\\geleneksel rollere uymama	33-37	16,72%
Nodes\\geleneksel rollere uymama	38-42	0,00%
Nodes\\geleneksel rollere uymama	43+	23,69%
Nodes\\KIZLIK ZARI	18-22	73,80%
Nodes\\KIZLIK ZARI	23-27	9,55%
Nodes\\KIZLIK ZARI	28-32	16,65%
Nodes\\KIZLIK ZARI	33-37	0,00%
Nodes\\KIZLIK ZARI	38-42	0,00%
Nodes\\KIZLIK ZARI	43+	0,00%
Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	18-22	0,00%
Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	23-27	0,00%
Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	28-32	100,00%
Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	33-37	0,00%
Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	38-42	0,00%
Nodes\\KIZLIK ZARI\\Değerler ve istekler arasında sıkışıp kalma	43+	0,00%
Nodes\\Özgüven Eksikliği	18-22	100,00%
Nodes\\Özgüven Eksikliği	23-27	0,00%
Nodes\\Özgüven Eksikliği	28-32	0,00%
Nodes\\Özgüven Eksikliği	33-37	0,00%
Nodes\\Özgüven Eksikliği	38-42	0,00%
Nodes\\Özgüven Eksikliği	43+	0,00%
Nodes\\Kötü alışkanlıklar	18-22	0,00%
Nodes\\Kötü alışkanlıklar	23-27	0,00%
Nodes\\Kötü alışkanlıklar	28-32	89,07%
Nodes\\Kötü alışkanlıklar	33-37	0,00%
Nodes\\Kötü alışkanlıklar	38-42	0,00%

Tablo 2.40. (devam)

Node	YAŞ	%
Nodes\\Kötü alışkanlıklar	43+	10,93%
Nodes\\Sapkınlık derecesinde bağlılık	18-22	100,00%
Nodes\\Sapkınlık derecesinde bağlılık	23-27	0,00%
Nodes\\Sapkınlık derecesinde bağlılık	28-32	0,00%
Nodes\\Sapkınlık derecesinde bağlılık	33-37	0,00%
Nodes\\Sapkınlık derecesinde bağlılık	38-42	0,00%
Nodes\\Sapkınlık derecesinde bağlılık	43+	0,00%
Nodes\\Taraflar arasında anlaşmazlık	18-22	0,00%
Nodes\\Taraflar arasında anlaşmazlık	23-27	0,00%
Nodes\\Taraflar arasında anlaşmazlık	28-32	0,00%
Nodes\\Taraflar arasında anlaşmazlık	33-37	0,00%
Nodes\\Taraflar arasında anlaşmazlık	38-42	0,00%
Nodes\\Taraflar arasında anlaşmazlık	43+	100,00%
Nodes\\vefa	18-22	16,41%
Nodes\\vefa	23-27	22,59%
Nodes\\vefa	28-32	39,24%
Nodes\\vefa	33-37	21,76%
Nodes\\vefa	38-42	0,00%
Nodes\\vefa	43+	0,00%

Tablo 2.40.'da görüldüğü üzere özgüven eksikliği ve sapkınlık derecesinde bağlılık kategorilerine %100 en yüksek oranla 18-22 yaş aralığındaki katılımcılar atıfta bulunmuştur. Kızlık zarı kategorisine de yine %73,80 en yüksek oranla 18-22 yaş aralığındaki katılımcılar atıfta bulunmuştur. Taraflar arasında anlaşmazlık kategorisine 43+ ve kızlık zarı/değerler arasında sıkışıp kalma kategorisine 28-32 yaş aralığındakiler %100 atıfta bulunmuştur. Evlensin iyi olur inşallah, kötü alışkanlıklar, vefa, geleneksel rollere uymama ve anne-oğul ilişkisi kategorilerine en yüksek oranla 28-32 yaş aralığındakiler atıfta bulunmuştur. Alışkanlık olma hali, kategorisine en yüksek oranla 23-27 yaş aralığı ve evlenen kız geri istenmiyor kategorisine en yüksek oranla 38-42 yaş aralığındakiler atıfta bulunmuştur.

2.2. HİPOTEZLERİN SINANMASI

Toplumsal yapı ve aile ilişkileri tarihsel bağlamda evrilerek süre gelen bir oluşum yaratmaktadırlar. Kadın ve erkek bu oluşumun her daim nesnesi olmuştur. Birey, *'toplumsallaşma'* kavramıyla tanımladığımız sosyal gelişim sürecini doğduğu andan itibaren sosyal değer yargıları ve kültürel formlar ile beslemektedir. Erkek egemen bir toplum yapısında erkeği baskın, kadını ise itaatkâr kılan dinsel bağlamlarla da meşrulaştırılmış bir kurallar silsilesi vardır. Bu kurallar silsilesi toplumsal değişim ile paralel olarak ilerlemektedir.

Geleneksel Türk toplum yapısının *'Merkez Batı'* modernleşme süreci ile birlikte dini bağlamlarla meşrulaştırılmış bazı *'kadın'* imgeleri kırılmış ve kadına yeni hak ve hürriyetler vererek, kapalı alandaki kadın dış dünyaya çıkarılmıştır. Alışılmış değer yargılarının kırılması ve sağlıklı iyileştirme kararları alınamamasından dolayı sancılı bir sürecin başlamasına neden olmuştur. Osmanlı Devleti ile başlayan *'Merkez Batı'* modernleşme süreci Cumhuriyet ile birlikte rövanşa geçmiş ve manevi yasalar maddi yasalar ile kaldırılmaya çalışılmıştır. Türk toplum yapısı için klasik bir tanımlama olan *'Tepeden inme bir şekilde modernleşme süreci başladı'* ifadesi içinde hem Batın'nın yanlış algılanışı hem de topluma yanlış aktarılması hususlarını taşımaktadır. Türk toplum yapısında modernleşme ilk olarak vücutta başlamış ve kıyafetler *'Modern Beden'*i anlamlandıran en temel faktörler olmuştur. Cumhuriyet Dönemi kadınlarına baktığımız zaman saçlar kısa ya da yarım bağlanmış bir başörtüsü, ceket-etek kombini, çok yüksek olmamakla birlikte topuklu ayakkabılar bugün hala *'Cumhuriyet Kadını'* dediğimiz zaman zihnimizde canlanan ilk profildir. Geçmişten bugüne kadar kadın bedeni her daim anlamlar yüklenilen toplumun *'objesi'* olmuştur. Nasıl ki modern algı kadın bedeninde gösterilmiş ise modernleşme karşıtı gruplar da aynı şekilde kadından yola çıkmıştır.

'İslam' temelli bir toplum yapısı taşıyan Türk toplumu modernleşme sürecinde kendini yeniden tanımlama ihtiyacı duymuştur. Değer yargılarının kökten kaldırılması bir milletin anlamlılığını yitirmesi demektir. Dolayısıyla bu durum *'Yeni Muhafazakârlar'*, *'Modern İslam'*, *'Başörtüsü'*, *'Liberal-Muhafazakâr'*, *'Radikal İslam'* gibi birçok yeni kavramın literatüre girmesine zemin olmuştur. Modernleşme ile birlikte kamusal alana çıkan kadın, "başörtüsü" ile görünürlük kazanmış; uysal, ailesine

düşkün, anne ve eş olarak üstlendiği geleneksel rollere bağlı müslüman kadın imajından ise giderek uzaklaşmıştır. Türkiye'de 'türban' sözcüğü yeni İslami baş örtme biçimini belirtmek için kullanılırken, 'başörtüsü' eski, daha geleneksel bir biçimi ifade eder (Göle, 2008: 121). Müslüman kadın örtünerek, kadın ve erkek arasındaki ahlaki yasakları ve mahrem alanın dokunulmazlığını hatırlatır (Mernissi,1987: 119-120;Aktaran: Göle,2008: 128). Kadın, erkeğin bulunduğu ortamda rahat hareket edebilmek ve 'ıffetli kadın' profilini koruyabilmek için örtüye girmeyi tercih etmektedir.

Batı tarihi Rönesans'tan başlamak üzere Aydınlanma'dan geçerek Sanayi Çağı'na değin bir dizi doruğa ulaşmış ve günümüz Bilgi Çağı'nda da egemenliğini hala sürdürmektedir. Bu sayede kendi yenilik alanını yaratmış ve modernleşme için bir başvuru noktası haline gelmiştir (Göle, 2008: 117). Türk toplum yapısı bu bağlamda gelişme ve değişme göstermeye başlamıştır. Modernleşme süreci ile birlikte birbirine mayası tutmayan iki toplum yapısının çözümleri, toplumun temel yapı taşı olan 'aile'de başlamıştır. Eski Dünya unufak olmakta, kültürel kaideler çökmektedir. Skolastik, parçalara ayrılırken Rönesans başlamaktadır, sonra Klasik Çağ'ın başlangıcı ve bilimsel-teknik çağın doğuşu gündeme gelir. Bu tersyüz oluşun muazzam sonuçları olmuştur. Bilim alanında bir devrim olduğu kadar, dünyayı yeni gözlüklerle yeniden keşfeden insanın akışında da bir devrim yaşanmıştır (Shayegan, 2012: 55).

Sanayileşme ile birlikte gelişen makineleşme ve insana duyulan ihtiyacın azalması gelişmekte olan ülkelere ikinci bir darbe olmuştur. Köyde insana duyulan ihtiyacın azalması ve kapitalizm ile birlikte ortaya çıkan her şeyi tüketme, hızlı kazanç, kolay para kazanma olguları insanları şehir hayatına iten etmenler olmuştur. Bu yatay geçişler şehirlerde adaptasyon sorunu yaşayan aile tiplerinin de ortaya çıkmasına neden olmuştur. Genç nesiller bu olguyu okullarda ya da arkadaş gruplarında aşmaya çalışırken, kadınlar ev içerisinde bir taraftan renkli dış dünyaya heves duymuş, diğer taraftan da duvarlar arasında sıkışıp kalmıştır. Modernleşme bu kadınlara bir pencere açmıştır; fakat her aile yapısı bu açılan pencereye uyum sürecini kaldıramamış ya da o pencereyi açık bırakırken evdeki aile yapısının çözümlerine neden olmuştur. İnsanlar nefisleri ve bağlı oldukları gelenekler arasında sıkışıp kalmışlardır. Bir "anomi" toplumunun ortaya çıkmasına sebep olan bu durum insanların anlamlandıramadıkları bir boşlukta savrulmalarına sebep olmuştur. '*Kuralsız bir uzay boşluğu*' diyebileceğimiz bu ortam çatışmaları da beraberinde getirmiştir.

Modernleşme süreci olumsuz bir olgu olarak değerlendiriliyor olsa da aslında modernleşmenin kendisi değil, Türk toplum yapısına geçişi ve yanlış algılanışı noktasında sorunsallar meydana gelmektedir. Batı bu anlamda Sanayi Devrimi'ni yaşadıysa da Aydınlanma Çağı'nı da yaşamıştır. Ya da bakıldığı zaman 'Kapitalizm' ve 'Protestanlık' arasında anlamlı bir uyum vardır. Türk toplum yapısında geçmişten günümüze gelen değerlerin 'İslami' çerçeve de anlamaştırıldığı bir tarihsel süreç vardır. Türk toplumu bu tarihsel süreci korneadan kaldırarak 'Batı Gözlüğü' ile bakmaya çalışmıştır.

İnsanları bir arada tutan şey değerler ve kültürdür. Bu kültürel formların bozguna uğratılması bireyde anlam kargaşasına neden olmuştur. Günümüzde insanlar nostaljiye ilgi duymakta, bu noktada 'bu şarkılarda huzur buluyorum' ifadesinde olduğu gibi eskitme mobilyalar, küçük bir geleneksel obje vb. birçok olguda anlam aramaktadır. Aile kavramı da bu çözülmenin ortasında etkilenen temel noktadır. Kadın, artık evinde çocuk büyüten, misafirlğe giden, kocasının işten çıkış saatini bekleyen kadın değildir. Modern topluma geçiş süreci içerisinde kadına evin yanında kamusal alan sorumluluğu da yüklenilmiştir. Eskiye nazaran iki kat yorulan kadın, tam anlamıyla gerçekleştiremediği düşünülen annelik, kadınlık kısacası geleneksel cinsiyet rollerini yerine getirememesi aile içerisinde huzursuzluklara neden olmuştur/olmaktadır.

Görünüşte erkek her ne kadar modernleşme eğiliminde olduğu düşünülüyor olsa da aslında öyle değildir. Erkek, kendi bedeninde modern olabilir; fakat zihnindeki kadınının bedeninde gelenekseldir. Araştırma da karşımıza çıkan şiddet sebepleri; aile/kayınvalide, üçüncü şahıslar, aldatma, eşler arasında uyumsuzluk, ekonomik sorunlar, namus, sorumsuzluk, sorunlu davranışlar ve geleneksel normlardır. Bunların bazıları bir diğerinin ortaya çıkmasına neden olan etmenlerdir. Ekonomik sorunlar ailelerin yaşamış olduğu temel şiddetli geçimsizlik konularından biridir. Evdeki huzursuzluk ve eşler arasındaki uyumsuzluk eşleri aldatma, üçüncü şahıslar beraberinde namus kavramlarını karşımıza çıkarmaktadır. Geleneksel normlara uymama hususu genellikle kadınların çocuk sahibi olamaması, kadınlık, toplumsal cinsiyet rollerinin gerçekleşmemesi ve aile/kayınvalide arasındaki gerginlikler kadına yönelik şiddete neden olmaktadır. Kimi zaman bu olaylar erkeğe taşınmakta ve erkek çözümü üçüncü şahıslarda aramaktadır.

Aile içerisindeki şiddet yalnızca evli kadınlar üzerinde düşünülmemelidir. Bekar kız çocukları, yaşamış oldukları ilişkiler ve yanlış sonuçları doğrultusunda yaşadıkları

şiddete katlanma, susma, mecbur kalma, çaresizlik ve umutsuzluk gibi bir çok olumsuz psikolojiye girerek toplumsal bir şiddet görmektedir. Kadınların %100'ü Kızlık zarı/değerler arasında sıkışıp kalma, özgüven eksikliği ve sapkınlık derecesinde bağlılık kategorilerine atıfta bulunmuştur. Kadınların birçoğu herhangi bir sebepten dolayı yaşamış oldukları olaydan sonra bekâretlerini kaybetmekte ve sonrasında çeşitli psikolojik anlamlara kendilerini sokmaktadırlar. Özgüven eksikliği yaşaması ve bu durum beraberinde kişinin çaresizlik duymasına ve her ne olursa olsun karşı tarafa sapkınlık derecesinde bağlılık oluşturmaya sebebiye vermektedir.

Bu şiddetin türü kimi zaman değişmektedir. Kadınlar, erkek arkadaşı tarafından cinsel şiddete ya da yaşamış olduğu cinsel şiddetin ortaya çıkması sonucunda “namus” başlığı adı altında hem fiziksel hem de sözel şiddete maruz kalmaktadır. Çünkü yine toplumsal değer ve yargıların belirlemiş olduğu ahlaki yargılar, insanların kimi zaman yanlış davranışlar oluşturmaya neden olmaktadır. Kızlık zarı konusu toplumumuzda her daim kızlar için ağır bir yük ve bunun sonucu olarak hayatlarına mal olan yanlış kabullenme ve katlanmalara neden olmuştur.

Her şeye doyma, intihar ve öldürmek isteği kategorilerine %100 oranla bekar katılımcılar atıfta bulunmuştur. Her şeye doyma, öldürmek isteği ve İntihar kategorileri arasında anlamlı ilişki vardır. Vazgeçme, umutsuzluk, sinirlenme/kriz anı, çaresizlik, güven sorunu ve pişmanlık kategorilerine en yüksek oranda atıfta bulunanlar yine bekâr katılımcılar olmuştur.

“Zorla ilişkiye sokmak” birbirine yakın oranlarda %45,21 evli insanlar ve %54,79 oranla bekâr katılımcılar atıfta bulunmuştur. “Arkadan ilişki istemek” kategorisine bekâr katılımcılar %68,16 ile en yüksek oranda atıfta bulunanlardır. Bunun sebebi “kızlık zarı”nın bozulma durumundan ötürü erkek, sorumluluk almamak için kız ise toplumsal norm ve değerler doğrultusunda ortaya çıkması muhtemel maddi bir görüntünün bozulması gerçeğini saklayamama durumundan dolayı arkadan ilişki istemektedir. Yine “cinsel olarak kullanılmak” kategorisine %69,84 oranla bekâr katılımcılar atıfta bulunmuştur.

Kadınların %74,44'ü erkeklerin ise %25,56'sı “cinsel şiddet”, kadınların %95,35'i erkeklerin ise %4,65'i “zorla ilişkiye sokmak”, kadınların %100'ü “arkadan ilişki istemek”, “taciz etmek”, “kişiyi cinsel olarak kullanmak” kategorilerine atıfta

bulunmuştur. Cinsel şiddet kategorilerinin cinsiyetlere göre anlamlılık ilişkisine bakıldığında bu konuyla ilgili olarak erkeklerin ifadelerinde hiçbir şekilde yer vermediği, aksine sadece kadınların bu konuyla ilgili görüşlerini ve yaşamış olduklarını dile getirdiğini görmekteyiz. Toplumun manevi ahlak kuralları bağlamında “cinsel şiddet” olgularına bakış açısı, erkeğin bu eylemi gerçekleştirdiğinin ifadesini dile getirmek konusunda bu manevi ahlak kuralları tarafından baskılandığını görmekteyiz.

Kadınların %100’ü boşanmak, evi terk etmek, görmemezlikten gelme, polisten uzaklaştırma kararı ve çocuğa sığınma gibi mağduriyeti simgeleyen sonuçlar ile karşımıza çıkarken erkek, ayrılmak ve gözün dışarıda olması gibi kategorilere atıfta bulunarak bir cezalandırma sonucuna gitmektedir. Ve erkeklerin %100’ü “gözün dışarıda olması” olması kategorisine atıfta bulunmuştur. Çünkü kadının bunu ifade edebilme özgürlüğü dahi yoktur. Yine kadının %95,63’ü “katlanma” ve %94,70’i “kabullenme” kategorilerine atıfta bulunarak %100’e yakın bir anlam ifadesi ortaya çıkarmaktadır. Toplumun nesnesi olan kadın, toplumsal normların belirlemiş olduğu baba evine dönemeyen vurgusu, toplumun yapıştırmış olduğu dul kadın imgesi, “kol kırılır yen içinden kalır” ifadeleri susmak, kabullenmek ve katlanmak gibi çaresizlik anlamlarını beraberinde getirmiştir. Kadınların %100’ünün vazgeçme, umutsuzluk, mecburiyet, çaresizlik, her şeye doyma, pişmanlık ve çocuk psikolojisi gibi kategorilere atıfta bulunmasının altında erkeklerin karşısında kadının yaşamış olduğu bir mecburi boyun eğme eylemini, kadının bu durumu kabullenişini görmekteyiz. Kadınların bu durumu kabullenme şeklini kadınların %96’sının “dini anlamlara sığınma” kategorisine yapmış oldukları atıfta görebilmekteyiz.

Namus-Boşanmak, Geleneksel Normlar-Arkada İlişki İstemek, Çocuğa Sığınma-Özgüven Eksikliği, Namus-Katlanma, Arkadan İlişki İstemek-Dayanamıyordum, Çocuğa Sığınma-Susma, Affetmek-Öldürme İsteği, Evi Terk Etmek-Sapkınlık Derecesinde Bağlılık, Çocuğa Sığınma- Görmemezlikte Gelme, Namus-Susma, Namus-Affetmek, Arkadan İlişki İstemek-İntihar, Affetmek-Özgüven Eksikliği, Arkadan İlişki İstemek-Boşanmak, Gözün Dışarıda olması-Dini Anlamlara Sığınma,Susma, Katlanma, Sapkınlık Derecesinde Bağlılık-Özgüven Eksikliği, Psikolojik Baskı-Sapkınlık Derecesinde Bağlılık, Üçüncü Şahıslar- Evi Terk Etmek, Namus-İntihar, İntihar-Kişiyi Cinsel Olarak Kullanma, Kızlık Zarı/Değerler Arasında Sıkışıp Kalma, Arkadan İlişki İstemek-Sinirlenmek/Kriz Anı, Şiddet-Dini Anlamlara Sığınma, Bıkkınlık-Evi Terk

Etmek, Affetmek-Çocuğa Sığınma, Sorunlu Davranışlar-Taciz Etmek, Şiddet-Sapkınlık Derecesinde Bağlılık, Ekonomik Sorunlar-Evi Terk Etmek, Gözün Dışarıda Olması-Görmemezlikten Gelme, Namus-Evlenen Kız Geri İstenmiyor ve Taraflar Arasında Anlaşmazlık-Şiddet kategorileri arasında anlamlılık ilişkisi vardır.

2.2.1. Çalışmanın Sinirlilikleri

Bu araştırma insanların mahremi olan aile ilişkilerine, özel hayatına ve ahlaksal formlara dokunan bir çalışma olduğu için insanların birçoğu yaşamış oldukları olayları paylaşmaktan çekinmişlerdir. Bu durum araştırmanın örneklem sayısını düşürmüştür. Katılımcıların bazıları yaşamış olduğu şiddet olayını anlatırken çekinerek ve korkarak anlattığından dolayı şiddet olayının ayrıntılarına kimi durumlarda inilememiştir. Katılımcılar kendi sorununu anlatırken sebebi sorulduğu zaman tam net bir şey söyleyememekle birlikte kendini haklı çıkarma telaşına kapıldığı zaman doğru bilgiyi aktaramamaktadır. Bir diğer husus ise görüşme mekânları konusundadır. Ev içerisinde yapılan görüşmelerin birçoğunda hane içerisindeki bireylerin durumu bilmemesi ya da neden gelindiği sorgulandığı için katılımcı çekimser tavır göstermektedir.

Araştırmanın kısıtlamalarından bir diğeri de analizlerin “word” dosyası olarak aktarılamaması noktasında yaşanmıştır. Çünkü analizler üç boyutlu olarak çıkmaktadır ve jpeg olarak alındığında tam olarak gösterilememektedir. Dolayısıyla sayısal verilerin Excel bölümleri alınmıştır. Analizler çok uzun çıktığı için yazılar küçülmekte ve okunamamaktadır. Matrix Coding analiz sonuçlarının “word” e aktarımı konusunda sorun yaşandığı için veriler sayısal olarak “CLUSTERED” analiz tablolarında yüzde olarak verilmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Türk toplum yapısının geleneksel toplum yapısından modern toplum yapısına geçerken yaşamış olduğu kültürel yozlaşmalar ve toplumsal buhranlar, başta aile yapısındaki bozulmalara, çözümlere sebep olurken aynı zamanda toplumların anlamlarını bedeninde taşıyan “KADIN” a da olumsuz yansımaları olmuştur. Ataerkil toplum yapısının temel metaforu olan erkek egemenliği, ilk dönemlerden beri insanlığa gerek dinsel formlar gerekse manevi yasalar ile aşılanmış ve meşrulaştırılmıştır. Bunların sonucu olarak bugün ülkemizde gerek medya aracılığıyla gerek birebir gördüğümüz, yaşadığımız şiddet olayları gün geçtikçe sayısı ve derecesi artmaktadır. “Modernleşmek olumsuz bir olgudur.” anlayışı yanlış bir düşünce olmakla beraber, batı merkezli gelişen bu süreç değer yargılarından vazgeçilerek gerçekleştirilmemelidir. "Modern olmak", geleneklere, âdetlere, alışkanlıklara, ritüellere, beklentilere ve inançlara bağlı olmayan bir dünyada yaşamak olarak algılanmamalıdır. Giddens, her şeyin yerinden edildiği bugünkü modern dünyanın sayısız geleneklerin, inançların ve alışkanlıkların birbiriyle iç içe geçtiği bir yer olması anlamında "gelenek ötesi" bir dünya olduğunu vurgular. Ona göre, "modern dünya geleneğin ölümüne sebep olmaz"; "bir zamanlar geleneksel bir dünyada yaşadysak bile bugün geleneklerin dünyasında yaşıyoruz". (Giddens,1990: 1;Aktaran: Kirman, 2010: 17-18)

İnsanları anlamlı kılan bulunduğu coğrafyadaki değer yargıları ve kültürdür. Modernleşme süreci ile birlikte Türkiye bir kimlik sorunu arayışına girmiştir. Bu kimlik arayışı bağlamında insanlar kendilerini ifade edecek ya da kendilerine anlam katacak bir zemin bulmak istemişlerdir. Bunun sonucu olarak çeşitli gruplar ortaya çıkmıştır. Bazen bu durum bir moda akımı “emocular”, ya da “ masküler” tarzlar şeklinde karşımıza çıkagelmıştır. Yapılan araştırmalara göre kişiye özgü din formları olarak mistisizm, ezoterizm (batınîlik), okültizm (gizemcilik), din görünümlü yeni hareketler, metafizik oluşumlar ile alternatif tıp, parapsikoloji, büyü, tarot ve astroloji, algı dışı iletişime inanç, ölümlerle bağlantı ve beden dışı tecrübeler, uğurlu sayılara ilişkin hurafeler, mistik ve gizemli tecrübeler ve translar modern toplumlarda hızlı bir yayılma sürecine girmiş görünmektedir. (Wuthnow,2002: 77;Aktaran: Kirman, 2010: 44)

Medya bu anlamda çok önemli bir araçtır. Türkiye'nin şu an izlemiş olduğu “Liberal-Muhafazakar” siyasi görüş Türk toplum yapısının gerçek bir izdüşümüdür.

Türkiye’de kadına şiddet konusu daha çok İslami şuurla ve geleneksel ahlak yasaları ile beslenmektedir. Namus konusu ve bu bağlamda araştırma içinde karşımıza çıkan şiddete karşı susma, kabullenme, katlanma, affetmek, evlenen kızın geri istenmemesi seçenekleri arasında anlamlılık ilişkisi çıkması, durumu netleştirmektedir. Bu bağlamda bir diğer konu kadının yaşamış olduğu şiddet sonrası dini anlamlara sığınması, kendini rahatlatmak ve öteki dünya da karşılığını bulma düşüncesi içinde oluşu yaşadığı şiddeti kabullenme davranışını meşrulaştırmaktadır.

Özellikle bekâr kız çocuklarının bakireliğini kaybetmiş olması, katlanma, susma, intihar, sinirlenme/kriz anı gibi kişide psikolojik travmalara neden olmaktadır. Genellikle kişi bu durumu kimseyle paylaşamamakta ve karşı tarafın başkalarına söylemesi ya da tehditlerinden ötürü susarak, istek doğrultusunda tekrar tekrar yaşamak zorunda kalmaktadır. Kişinin susmasına ve durumu kabullenmesine en büyük neden toplumsal manevi yasalardır. Çünkü toplumlar kadına sadece erkek egemenliğine boyun eğmeyi değil aynı zamanda “kadın” olarak iffetini koruma ipini de boynuna geçirmesini emretmektedir.

Kız çocuğunun yaşamış olduğu cinsel olarak kullanılma ve kızlık zarının bozulması durumu kişide terk edilme korkusu ve başka seçeneği olmadığını düşünerek kendisine bunları yaşatan adama sapkınlık derecesinde bağlılık duymasına ve özgüven eksikliğine neden olmaktadır.

Gözün dışarıda olması, aldatılma ve üçüncü şahıslar konusunda da kadın baba evine dönemediğinden dolayı evliliğini mecburiyet hissiyatı içerisinde devam ettirmektedir.

Sorumluluk almak istemeyen erkek ve geleneksel normlardan çekinen kız çocukları da arkadan ilişkiye zorlanmaktadır.

Erkeğin şiddet konusundaki anlatımları, kadının “KADIN” olarak üzerine düşen vazifeyi yerine getiremediğinden dolayı ev içerisinde huzursuzlukların çıktığı konusudur. Eşinin pis olduğunu ve hiçbir şekilde fikir birliklerinin olmadığını ifade eden erkekler vardır. Erkekler için diğer bir husus çocuk konusudur. Bu konu yalnızca erkek ve kadın arasında değil kayınvalide-oğlu ve gelini arasında durumu aldatma,

gözün dışarıda olması, üçüncü şahıslar konusuna kadar götürmektedir. Erkeklerin bazıları zorla, istemeyerek annelerinin seçtikleri kızla evlendikleri için mutsuz olduklarını ve sevmediklerini dile getirmektedirler. Eşinin babasından sürekli aşağılayıcı ve ezici davranışlar gördüğünü söyleyen erkeklerde vardır.

Çocuk konusunda erkeklerin zihnini tıbbi yöntemler konusunda açabilecek kamu spotları yapılabilir. Ya da iş yerlerinde bu konularla ilgili zorunlu katılım seminerleri verilebilir. Aynı durum “kadına yönelik şiddet” konusuna da uygulanabilir.

Medya insanlara ulaşmak konusunda önemli bir araç olduğu için özellikle dizi/filmlerde, reklamlarda bu konuyla ilgili daha bilinçlendirici yapılar izletilmelidir.

Devlet kadına yönelik kurmuş olduğu “mor çatı”, “kadın sığınma evleri” gibi kadını koruyucu, kollayıcı kuruluşların sayısını artırmalıdır. Aynı zamanda kadınların birçoğu bu kuruluşlar hakkında tam olarak bilgi sahibi olmamakla birlikte ulaşıldığı takdirde de bazı şartları sağlamaları gerektiği gibi ifadeler ile karşılaşmaktadırlar. Bu durumun gerekçesi olarak siyasi kuruluşlar tarafından “Aile yapısının bozulmasına destek vermiş oluyoruz.” şeklinde açıklamalar yapılmaktadır. Fakat kadınlar şiddet gördükleri alanda yaşadıkları sürece bu şiddetin boyutu artmakta, kimi zaman kadın cinayetleri ile sonuçlanmaktadır. Polisler bu konuyla ilgili bilinçlendirilmeli ve ayrı bir eğitime tabi tutulmalıdır. Devletin bu konuyla ilgili sert, caydırıcı yasalarının olması gerekmektedir ve kadın haklarının koruyuculuğu başlığı altında kadına kaybetmiş olduğu özgüveni geri kazandırılmalıdır.

Devletin sorumlu bakanlıkları, sosyal bir bunalım eşiğinde olan evdeki kadını dışarıdaki dünyaya geleneksel halk eğitim merkezleri aracılığı ile mahalleler arasında eğitici kurslar açarak topluma kazandırmalıdır. İŞKUR ve SODES bu anlamda son yıllarda önemli çalışmalar yapmıştır. Bu tür kuruluşların artırılması gerekmektedir. Kadınlar için kendilerini ifade edebilmek ve motive olabilmek için aile danışmanlıkları şeklinde kadın danışma merkezleri açılmalıdır.

Sonuç olarak aile her ne kadar toplumumuz için önemli bir kurum ise bu toplumun gelecek nesillerini dünyaya getiren ve büyüten “KADIN” da bir o kadar önemlidir. Yine bu aileyi var edecek en büyük olgu kadının kendisidir.

KAYNAKÇA

- Akgül, M. (2012). “Modernlik-Modernleşme, Psotmodernlik, Sekülerleşme ve Din”. N.Akyüz, & İ. Çapçioğlu (Eds.), *Din Sosyolojisi* (ss. 181-210) Ankara: Grafiker Yayınları.
- Akıntürk, T. (1988). “*Medeni Hukuk*”. Ankara: Savaş Yayınları.
- Akşit, E.E. (2010). “Kadınların Mekansal Davranışlarının Siyasal Niteliği”. H. Durudoğan, F. Gökşen, B. E. Oder & D. Yüksek (Eds.), *Türkiye’de Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları* (ss. 179-194).
- Akyüz, H. (2008). *Kurumlar Sosyolojisi: Tanımlar, Kuramlar ve Uygulamalar*. Ankara: Siyasal Kitapevi Yayınları.
- Akyüz, H. (2001). *Eğitim Sosyolojisinin Temel Kavram ve Alanları*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Akyüz, N., & Çapçioğlu, İ. (Eds.). (2012). *Din Sosyolojisi* (1. Baskı). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Appelbaum, P. Richard, (1970). *Toplumsal Değişim Kuramları*. (Çev.: Türker Alkan). Ankara: Türkiye İş Bankası Yayınları.
- Aydınlı, H. (2012). “Sosyal Çatışma Sürecinde Din”. N.Akyüz, & İ. Çapçioğlu (Eds.), *Din Sosyolojisi* (ss. 765-789) Ankara: Grafiker Yayınları.
- Aydın, M. (1997). *Kurumlar Sosyolojisi*. Ankara: Vadi Yayınları.
- Baig, A., Shadigian, E., Heisler, M. (2006). Hidden from plain sight: Resident’s domestic violence screening attitudes and reported practices: *Journal of General Intern Medicine*. (21), 1-6.
- Büyükgök, D. (2007). *Eşler Arası Şiddet: Tanımı ve Türleri*. (Yüksel Lisans Tezi). Aydın: Adnan Menderes Üniversitesi.
- Cengiz, F.S. (2010). “Bir ‘Yeni Sosyal Hareket’ Olarak Türkiye’de 1980 Sonrası Feminist Hareket: Değerler Değişimi mi Alternatif Dinamikler mi?” H. Durudoğan, F. Gökşen, B. E. Oder & D. Yüksek (Eds.), *Türkiye’de*

Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları (ss. 115-134).

- Chanter, T. (2000). "Abjection and Ambiguity: Simone de Beauvoir's Legacy". *The Journal of Speculative Philosophy: Quarterly Journal of History, Criticism and Imagination*, (14/2), 38-55
- Connell, R.W. (1998). *Toplumsal Cinsiyet ve İktidar*. (Çev.: Cem Soydemir). İstanbul: Ayrıntı Yayınları. (1998).
- Çakır, S. (2010). "Osmanlı Kadın Hareketi: XX. Yüzyılın Başında Kadınların Hak Mücadelesi" H. Durudoğan, F. Gökşen, B. E. Oder & D. Yüksek (Eds.), *Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları* (ss. 99-114).
- Dişçigil, A.G. (2003). *Aile İçi Şiddet Gören Kadınlarda Psikiyatrik Bozukluklar: Bir Psikiyatri Polikliniği Örnekleme*. (Uzmanlık Tezi). İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Durudoğan, H. (2010). "İkinci Dalga Feminizmine Kısa Bir Bakış." H. Durudoğan, F. Gökşen, B. E. Oder & D. Yüksek (Eds.), *Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları* (ss. 67-97).
- Durudoğan, H. Gökşen, F., Oder, B.E., & Yüksek, D. (Eds.). (2010). *Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları: Eşitsizlikler Mücadeleler Kazanımlar* (1. Baskı). İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları.
- Direk, S. (2010). "Simone de Beauvoir: Abjeksiyon ve Eros Etiği" H. Durudoğan, F. Gökşen, B. E. Oder & D. Yüksek (Eds.), *Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları* (ss. 35-64).
- Efendi, A.M. (2004). *Üss-i İnkılap: II.Abdülhamid Han'ın Cülusundan Birinci Seneye Kadar*. İstanbul: Selis Kitaplar Yayınları.
- Ellians, N. (1978). *The History of Manners, The Civilizing Process*, c.1, New York: Pantheon Books.
- Engels, F. (2012). *Ailenin Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni*. (Çev.: Kenan Somer). Ankara: Sol Yayınları. (1967).
- Eren, S. (2012). "Din, Devlet ve Siyaset". N.Akyüz, & İ. Çapcıoğlu (Eds.), *Din Sosyolojisi* (ss. 615-630) Ankara: Grafiker Yayınları.

- Fernbach, D. (1981). *The Spiral Path*. Londra; Gay Men's Press.
- Fox, Jonathan-Sandler, Shmuel, (2005). "The Question of Religion and World Politics", *Terrorism and Political Violence*. (17).
- Giddens, A. (1990). *The Consequences of Modernity*. California: SUP
- Giddens, A. (2000). *Sosyoloji*. Ankara: Araç Yayınları.
- Goldman, E. (1972b). "Marriage and Love", *Red Emma Speaks*. New York: Vintage, 158-167.
- Goldberg, H. (1976). *The Hazard Of Being Male*. New York: Nash.
- Goldberg, S. (1973). *The Inevitability Of Patriarchy*. New York: William Morrow.
- Göle, N. (1987). *Anavatan Seçmenleri İle İlgili Bir Araştırma*. SİAR (Araştırma Kurumu).
- Göle, N. (2008). *Melez Desenler*. İstanbul: Metis Yayınları.
- Graham-Brown, S. (1988). *Images of Women: the Portroyal of Women in Photograph of the Middle East*. New York: Columbia University Press. (1860-1950)
- Günay, Ü. (2012). "Toplumsal Bütünleşme ve Din". N.Akyüz, & İ. Çapçioğlu (Eds.), *Din Sosyolojisi* (ss. 453-464) Ankara: Grafiker Yayınları.
- Hartfiel, Günter-Hilman, Heinz, K. (1982). *Wörterbuch der Soziologie*. Stutugar: Alfred Kröner Verlag.
- Işın, E. ve Üsütndağ, E. (2008). "Wills, Deeds, Acts; Women's Civic Gift-Giving İn Ottoman İstanbul", *Gender, Place & Culture*, 15/5, s. 519-532.
- Irigaray, L. (1977). *Ce Sex Qui N'en Est Pas Un*. Paris: Minuit.
- Karpat, K.H. (2012). *Kısa Türkiye Tarihi*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Kenney, J, P. (2006). Domestic violence: A complex health care issue for dentistry today. *Forensic Science International*, (159), 121-125.
- Kentel, F. (2008). *Ehlileşmemek, Düzleşmemek, Direnmek*. İstanbul: Hayy Kitap.

- Kerestecioğlu, F. (2010). “Medeni hukukta Kadının Cinsel ve Ekonomik Kimliği: Yargıtay Kararları Eşliğinde Bir Değerlendirme.” H. Durudoğan, F. Gökşen, B. E. Oder & D. Yüksek (Eds.), *Türkiye’de Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları* (ss. 251-261).
- Kıray, M. (t.y.). *Ereğli Ağır Sanayi Öncesi Bir Sahil Kasabası* (2.Baskı). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Kirman, M.A. (2005). *Din ve Sekülerleşme*. Adana: Karahan Yay.
- Kirman, M.A. (2010). *Yeni Dini Hareketler Sosyolojisi*. Ankara: Birleşik Yayınları.
- Komasyon (2005), *Türkçe Sözlük* (10. Baskı), Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Kozbe, G. (2013). “Mezopotamya’da Kadın Olmak”. *Aktüel Arkeoloji*, (32), 48-57.
- König, R. (1958). *Soziologie*. Frankfurt: Fischerei Bücherei.
- Kuş, E. (2007) *Nitel-Nitel Araştırma Teknikleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kuş Saillard, E. (2009). *Nvivo 8 ile Nitel Araştırma Projeleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Manheim, K. (2003). *Ideology and Utopia*. (Çev.: Mehmet Okyayuz). Epos Yayınları, (1960).
- Morgan, D.H.J. (1975). *Social Theory and Family*. Londra: Routledge and Kegan Paul.
- Morgan, M. (1975). *The Total Woman*. Londra: Hodder and Stoughton.
- Mathur, K. (1988). “Word Peace and The Unification Church”, *Unificationizm and Modern Society*. New York: International Cultural Foundation and International Religious Foundation.
- Mernissi, F. (1987). *Le Harem Politique (Le prophete et les femmes)*. Albin Michel.
- Nağış, M. (2013). “Anadolu’da İnsan Görüntüleri”. *Aktüel Arkeoloji*, (32), 40-47.
- Newman, D. (2004). “Gush Emunim”, *Encyclopedia of the Modern Middle East and North Africa*, (Edt.) Philip Mattar, Vol.2., 2nd ed., Macmillan Reference, New York.
- Okumuş, E. (2003). *Toplumsal Değişme ve Din*. İstanbul: İnsan Yayınları.

- Ramazanoğlu,C. (1989). *Feminism and Contradictions of Oppression*.London and New York: Routledge.
- Reed, E. (2012). *Kadının Evrimi: Anaerkil Klandan Ataerkil Aileye*. (Çev.: Şemsa Yeğin). İstanbul: Payel Yayınları. (1975).
- Shayegan, D. (2012). *Yaralı Bilinç*. (Çev.: Haldun Bayrı). İstanbul: Metis Yayınları. (1989)
- Thompson, E.P. (2012).*İngiliz İşçi Sınıfının Oluşumu*. (Çev.: Uygur Kocabaşoğlu). İstanbul: Birikim Yayınları. (2004).
- Toker, İ. (2012). “Toplumsal Cinsiyet ve Din”. N.Akyüz, & İ. Çapçioğlu (Eds.), *Din Sosyolojisi*. (ss. 727-742) Ankara: Grafiker Yayınları.
- T.C Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. (2009). Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet. Ankara: Elma Teknik Basım Matbaacılık.
- Toft,M.D. (2007). “Getting Religion: The Puzzling Case of Islam”.International Security. V.31,N.4,Spring.
- Türk Dil Kurumu. (2005). *Türkçe Sözlük* (10. bs.). Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Underwood,A.C. (1947). *History of English Baptistler*.
- Wach,J. (1955). *Sociologie de la Religion*.Paris: Payot.
- Weber, M. (1985). *Protestan Ahlakı ve Kapitalizmin Ruhu*. (Çev.: Z. Aruoba). İstanbul: Hil Yayınları.
- Wilson, B. (1976). *Contemporary Tranformations of Religion*.Oxford: Oxford University Press.
- Wössner, J. (1979). *Soziologie-ein Führung Und Grundlegung, Herstellung Hain-Durck KG. Meisenheim/Glan*.
- Wuthnow, R. (2002).*Din Sosyolojisi* (Çev.: A.Çiftçi).Ankara: Ankara Okulu Yayınları.

EKLER

Ek 1: Görüşme Formu

Bu araştırmanın amacı geleneksel toplumsal yapıdan modern toplumsal yapıya geçiş süreci içerisinde meydana gelen toplumsal çözümler ve bu çözümlerin gerçekleştiği toplumun temel kurumu olan “Aile” içerisinde “KADIN” ve “Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet” konularına ışık tutmaktır. Araştırmada yalnızca kadın değil, erkeğin dünyasında kadın kavramı da ele alınmıştır. Araştırma içerisinde görüşme yapılan katılımcıların hiçbir şekilde açık olarak isimleri ve soyadları yer almayacaktır. Katılımcılar, isim ve soyadlarının ilk harflerini belirtebilir ya da sahte isim kullanabilirler. Araştırmada gönüllülük esastır ve gizlilik ilkesi bağlamında görüşmeler gerçekleştirilmektedir.

Cinsiyet :

Yaş:

Medeni Hal:

Eğitim Durumu:

1. Herhangi bir şekilde şiddete maruz kaldınız mı?
2. Yaşamış olduğunuz şiddet eylemini paylaşmak ister misiniz?
3. Yaşamış olduğunuz şiddetin sebebi nedir?
4. Yaşamış olduğunuz şiddet eylemi karşısında nasıl tepki verdiniz?
5. Yaşadığınız bu olay sonrasında süreç nasıl ilerledi?
6. Şuan ne durumdasınız?
7. Kendinizi nasıl hissediyorsunuz?
8. Eklemek istediğiniz herhangi bir şey var mı?

Varsa.....

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	Ebru DURA
Doğum Yeri ve Tarihi	Bayburt/ 05.11.1990
Eğitim Durumu	
Lisans Öğrenimi	Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü (2008-2012)
Y. Lisans Öğrenimi	Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü Genel Sosyoloji ve Metodoloji Anabilim Dalı (2012- ...)
Bildiği Yabancı Diller	İngilizce
Bilimsel Faaliyetleri	Atatürk Üniversitesi SPSS Kursu (2012) Anı Yayıncılık NVivo 9 Programı Eğitimi (2011) Arge-Sodes Öğrenci Koçluğu Eğitimi ve Uygulaması (2010-2011)
İş Deneyimi	
Stajlar	Erzurum Spor Lisesi (2011-2012)
Projeler	Kültür ve Şiddet: Mardin Saha Araştırması (2009) Suç ve Nedenleri Üzerine Sosyolojik Araştırma: Erzurum Açık ve Kapalı Cezaevinde Bulunan Hükümlüler Üzerine Bir Analiz (2011-2012) Atatürk Üniversitesi Öğrencilerinin Sosyo- Kültürel ve Uyum Sorunları Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma (2011-2012) Erzurumda Kobiler ve Kapitalist Girişimcilik Ruhunun Gelişimi (2012-2014) Kuzeydoğu Anadolu Bölgesinde Yapı Değer ve Tutumların Sürdürülebilir Kalkınma ve Gelişme Stratejilerinin Planlanması Üzerine Etkilerinin Sosyo- Demografik, Ekonomik, Kültürel Eksende Analizi (2011)
Çalıştığı Kurumlar	Milli Eğitim Bakanlığı (2014-2015) Rehberlik Araştırma Merkezi (2015-2016) Özel Güneş Okulları (2016-?)
İletişim	
E-Posta Adresi	ekurdal14@outlook.com
Tarih	